HABER

5 Kuruş - Telefon: 23872 — Sene: 7 - Sayı: 2272 — 21 MAYIS 1938 Cumartesi — İlân işleri Tel: 20335

ANA *Çocuk Esirgeme Kurumu'nun çıkardığı aylık mecmua:*
Aile için en güzel, en faydalı yazılar, renkli resimler...
DÖRDÜNCÜ SAYISI ÇIKTI

Fransızlar Hatayda ermenileri hâdise çıkarmağa kışkırtıyorlar

Iskenderuna silâhlı ermeniler gönderiliyor

Bu işle resmî sıfatlı şahıslar bile açıkça uğraşmaktadırlar

Şam, 20 (Hususî) — Şam kadastrosunda mühendis Banos Peltekyanın yüzlerce ermeniyi herbirine beşer lira vererek İskenderuna sevkettiği ve bu nevi sevkiyata devam olunduğu haber alınmıştır.

Bu ermenilere silâh verilmekte ve kendilerinden tehlikeli bir oyuna hazırlanmaları istenmektedir. Bu oyun da şudur: Antakya mıntakasında yapılacak tescil ve kayıt işlerinde de muvaffakıyetsizlik baş gösterirse bu zavallı ermeniler vakalar ihdasına başlıyacaklar ve (Türkler ermenileri öldürüyorlar) diye feryad koparmak suretile hristiyan âleminin taassubunu tahrike kalkışacaklardır. Bu tertiplerde resmî şahısların da alâkadar oldukları ifşa edilmektedir.

* * *

Fransızca Mariyan mecmuasının dünkü posta ile gelen son nüshasında ki bir makalede göze çarpan satırla

☛ *Devamı 12 incide*

Büyük Şefimiz Atatürk bir askerî manevra esnasında...

Atatürk Mersinde askeri teftiş ettiler

Mersin, 20 (A.A.) — Büyük Önderimiz Reisicümhur Atatürk bugün saat 13 de hususî trenlerile gelerek Mersine şeref vermişlerdir.

İstasyonda İlbay, Tüm komutanı, bütün hükûmet erkânı askerî kıtaat ve memurin, parti ve milli teşekküller mensupları, mektepliler ve caddeleri dolduran binlerce halk tarafından tasvir edilemiyecek derecede büyük ve coşkun gösterilerle istikbal edilmişlerdir.

Atatürk huzurlarında yapılan askerî kıtaatın geçit resmini alâka ile takip buyurmuştur. Ve gördükleri intizam ve disiplinden dolayı komutanları tebrik etmişlerdir.

Kız ve erkek talebeler geçit resmine iştirak etmiş ve heyecan ve derin sev-

☛ Devamı 12 incide

Çekoslovakyada vahim hâdiseler

Almanlar hudutta tahşidat mı yapıyorlar?

Çekoslovakyanın muhtelif yerlerinde Çeklerle Almanlar arasında kanlı çarpışmalar oldu

Ingiltere Berlinden malûmat istedi

Paris, 21 — Londradan bildiriliyor: Çekoslovakyadan dün Londraya gelen haberler, İngiliz hükûmetinde ciddî endişeler uyandırmıştır. Çekoslovakya hududuna Alman askerî sevkiyatı yapılmaktadır.

İngiliz sefirinin müracaatı

Berlin, 21 (A. A.) — İngiltere sefiri Henderson öğleden sonra hariciye nezaretine gitmiştir. Söylendiğine göre sefir Almanyanın hududda askerî hareketlerde bulunduğuna dair dolaşan şayialar hakkında izahat istemiştir.

Kendisine anormal hiçbir askerî ha-

☛ Devamı 12 incide

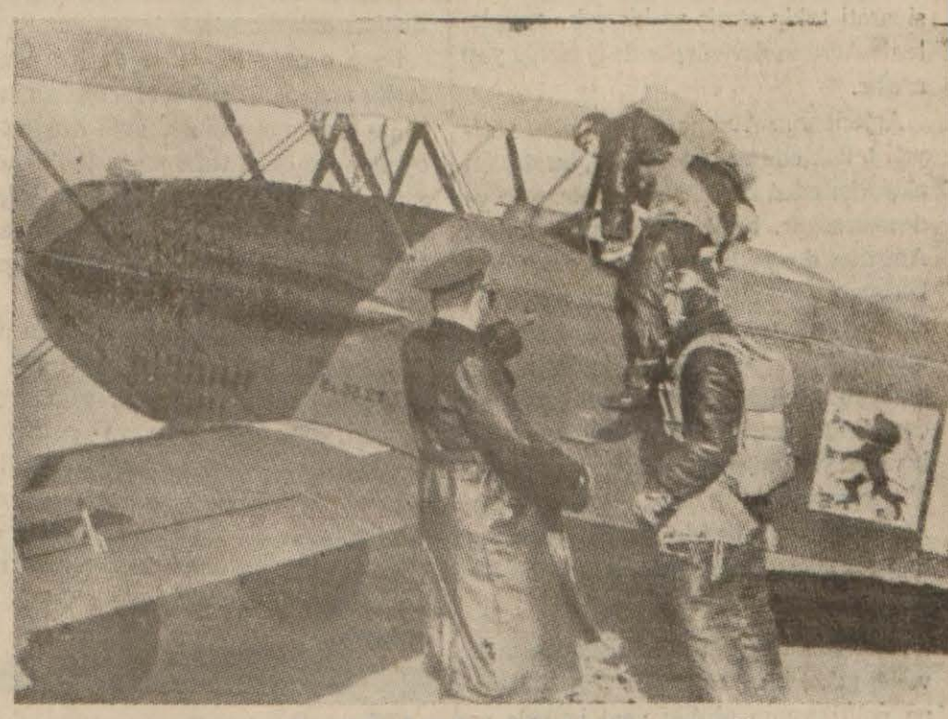

Bir Çekoslovak askerî tayyaresi...

Yeni teslihat programımız

Hükûmete 125,5 milyon liralık taahhüde girişmek salâhiyetini veren lâyiha mecliste

Deniz ve hava kuvvetlerile sahil bataryaları takviye edilecek

Ankara, 20 (Hususî) — Millî müdafaa ihtiyaçları için taahhüde girişilmesi hakkındaki lâyiha Müdafaa ve Bütçe encümenlerinden geçerek Meclis ruznamesine alınmış, encümenlerde müstaceliyetle müzakere edilerek kabul olunmuştur.

Kanuna göre Millî Müdafaa ihtiyaçları için 125,5 milyon liraya kadar bono çıkarılacaktır. Her sene ödenecek miktar 12,5 milyon lirayı geçmiyecektir.

125,5 milyon liranın kara, deniz, hava ve askerî fabrikalara ait muhtelif hizmetlere tevzi sureti ve senelik tediye miktarının bu teşekküller arasında tarifi Vekiller Heyetince yapılacaktır.

Millî müdafaamıza ait hazırlanan

☛ Devamı 12 incide

Meksikada isyan

Meksiko, 21 (A.A.) — General Cedillonun taraftarları Rio Verde ile San Luis arasında şimendifer hattını kesmişlerdir. Bunlar ayni suretle telefon ve telgraf hatlarını da kesmişlerdir.

Hükûmet tayyareleri asileri takip etmektedir.

HABER — Hatırlarda olduğu üzre Meksika hükûmeti geçenlerde Meksikadaki petrol madenlerinin işletilmesi için ecnebi şirketlere verilmiş olan imtiyazları feshetmiş, madenlerin istimlâk edilmesine karar vermişti.

İki gün evvel gelen telgraflar, Meksika hükûmetinin, petrol şirketlerinin teşvikiyle, Meksikada hazırlanan bir isyan hareketini meydana çıkardığını bildirmişti. Petrol şirketleri bu haberi tekzip etmişlerdir.

Elektrik şirketi beş sene sonra belediyeye verilecek

Şirketin satın alınmasına dair mukavele pazartesi günü imzalanıyor

Ankara, 21 (Hususî) — İstanbul Elketrik Şirketinin hükûmete devri için yapılmakta olan muameleler bitmiş gibidir. Mukavelenin pazartesi günü imzalanacağı tahmin edilmektedir.

Satın alma işi - evvelce de yazdığım gibi - 11 milyon lira üzerinden ve yüzde 5 faize tâbi olarak ödenecek, bu para şirkete 20 sene zarfında tediye edilecektir.

Mukavele imzalandıktan sonra derhal tesellüm işine başlanacak ve bu mesele de temmuz başlangıcına kadar tamamlanacaktır.

Elektrik Şirketi, beş sene müddetle Nafia Vekâletinin emir ve mürakabesinde olarak, şahsiyeti hükmiyeyi haiz bir umum müdürlük halinde idare edilecek ve kuvvetli bir ihtimale göre, bu müddetin hitamında belediyeye devrolunacaktır.

Bugünkü sayımız **16** Sayfadır

Aşk uğrunda casus

Bir hafta sürecek çok meraklı bir roman

Çarşamba günü HABER'de

HABER
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214. Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare " " : 24370
İlân " " : 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1.400 Kr.	2.700 Kr.
6 aylık	750 "	1.450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

BU SABAH GELEN

Yabancı Gazetelerde Gördüklerimiz

Mücevher hırsızlığı yapan kadınlar

İngilterede ekseriyetini kadınlar teşkil eden bir haydut şebekesi tutuldu

Şebekeye dahil kadınlardan ikisi

Son günlerde, Londrada Satantında, Amsterdamda ve Antuerpde büyük mücevher hırsızlıkları olmuştur. Bunlardan, bilhassa Satantın'daki çalınan mücevherler binlerce lira tutmakta idi. Bunlar, Londradan, Satantındaki bir kuyumcuya gönderilmekte idi ve trende kaybolmuştu. Mücevherler büyük bir sandık tuttuğu için, bu kadar büyük bir yükün, trenden nasıl çalındığına hayret ediliyordu.

Bu gibi mücevher hırsızlıklarının bilhassa İngiltere ve Fransada tekerrür etmesi üzerine bunların, bir şebeke tarafından yapıldığı anlaşılmıştır. Bundan sonra, Fransız emniyet teşkilâtı ile İngilterenin Skotland Yard gizli polisi beraber çalışmağa başlamışlar ve nihayet hırsızları meydana çıkarmışlardır..

Hırsızlardan ikisi Cezairde, Oran şehrinde yakalanmıştır. Bunlar cenubî Amerikalı Antonio Rodrige ile karısıdır. İçi altın külçeleri ve çalınmış mücevherlerle dolu bir sandıkla beraber yakalanmışlardır.. Bunların,mücevherleri Cezairdeki bir kuyumcudan çaldıkları ve Avrupaya hareket etmek üzere bulundukları anlaşılmıştır.

Gene o gün, Fransada da bir dansöz tevkif edilmiştir. Haria Hidalge ismindeki bu kızdan alınan malûmat üzerine bir oyuncu kız daha tutulmuştur. Bundan sonra üçüncü hırsız ele geçmiştir. Ortez ismindeki bu adam da, evvelce, bilhassa Madritte bu gibi işlerde sabıkası geçmiş bir hırsızdır...

Üçü kadın, ikisi erkek olan bu mücevher hırsızlarının bir şebeke teşkil ettikleri anlaşılmıştır. Esasen, uzun zaman danberi, çoğu İspanyol veya cenubî Amerikalı olan ve bütün dünyada kolları bulunan bir mücevher hırsızlığı şebekesinin faaliyette olduğu anlaşılıyordu.

Bu beş kişi ile, daha geniş teşkilâtı olan şebekenin tamamen ele geçeceği umuluyor..

Fransada, dansöz kızın tevkif edildiği Nant şehrindeki evde birçok mücevher bulunduğu gibi, yığın yığın sahte pasaport da ele geçirilmiştir. Bu şehrin Fransanın garp sahillerinde olması ve mücevher hırsızlıklarının da Fransa ile İngilterede görülmesi şebekeye mensup hırsızların bir sahilden öbür sahile daima gidip geldiklerini göstermektedir.

Bulunan sahte pasaportlar da bilhassa bu iki memleket ile Amerika arasındadır.

Gene ayni dansöz kızın evinde bulunan bir resim, onunla, diğer hırsızlar arasında rabıta olduğunu isbat etmektedir. Bu, Antonio Torres isminde bir adamın resmidir. Antonio Torres ise bugün, Fransada, haydutluktan dolayı mahpus bulunuyor..

Şebekenin, zannedildiğinden geniş bir teşkilâta sahip olduğu anlaşılmaktadır. İngiliz ve Fransız polis tahkikatına devam etmektedir.

Bir şehrin yarısı satıldı

Markî Biyut

İngilterenin büyük bir kömür şehri olan Kardif'in yarısı satıldı. .

Şehrin yarısına sahip olan ve bugün bu emlâki 20 milyon İngiliz lirasına (bizim paramızla 130 milyon liraya) satan adam Biyut Markisidir. .

Markinin emlâki ve arazisi şehrin yarısını kaplamakta idi. Bunlar arasında 20.000 ev, 1000 dükkân ve mağaza, 270 müessese, bir çok tiyatro ve sinema binaları vardır. Bütün bunların senelik geliri 150.000 İngiliz lirası tutmaktadır.

Bundan başka Markinin sekiz büyük şatosu ve köşkü vardır. Marki İspanyada da bir şato sahibidir.

Biyut Markisi İskoçyalıdır ve İskoçya kralı üçüncü Robertin 19 oğlundan birinin torunlarındandır. Üzerinde Markilikten başka Vikontluk ve baronluk ünvanları vardır..

Markinin, Kardifdeki emlâk ve arazisini niçin sattığı bilinmiyor. Fakat, ihtiyarladığı ve bunların idaresi ile meşgul olamıyacağı buna sebeb olarak gösteriliyor

Diğer taraftan, bu emlâki alanın da kim olduğu gizli tutulmaktadır. Arazi ve emlâki ayrı ayrı şahıslar değil, gene bir tek kişi almıştır.

Düello

Çarpışmayı teklif eden muharrir hasmını yaraladı

Kılıçla döğüşen tiyatro muharrirleri

Paristeki "Komedi Fransez,, tiyatrosu müdürü Edvar Burde ile, tanınmış tiyatro muharrirlerinden Anri Bernştayn arasındaki ihtilâfı ve muharririn tiyatro müdürünü düelloya çağırdığını dün yazmıştık.

Düello, Paris civarındaki bir korulukta dün yapılmıştır. Bu sabah aldığımız malûmata göre, düelloda, Bernştayn yani düelloya davet eden muharrir galip gelmiştir.

Düelloda silâh tayini hakkı Bernştayn'ın idi. Tiyatro muharriri, kılıçla döğüşmeyi tercih etmişti. Düello çok heyecanlı olmuş, iki büyük tiyatro muharriri olan Burde ile Bernştayn, kalemleri gibi, kılıçlarını da çok maharetle kullanmışlardır.

Nihayet, kendisini tahkir edilmiş sayarak tiyatro müdürünü düelloya çağırmış olan muharrir, karşısındakini sağ kolundan yaralamıştır.

Edvar Burde'nin yarası hafiftir. Bu düello, bütün Fransız sanat âleminde büyük alâka uyandırmıştır.

Siyasa Avrupa işleri ve Amerika

Büyük harbdenberi Amerika Avrupa işlerine karşı uzaktan seyirci vaziyetinde kalmakla beraber, bu meseleler hakkında daima yakın alâka gösteren bir seyirci olmuştur. Hattâ sulhu ve kollektif barışı takviye etmek ve demokrasiyi korumak gibi teşebbüslerde Amerika, uzaktan dahi olsa, Avrupa devletlerile elbirliği yapılmaktan çekinmemiştir.

Kellog misakı, 1928 senesinde, Amerikanın teşebbüsile imzalanmıştı. Üç sene sonra Japonya Mançuryayı istilâ ettiği zaman, Amerika Japonyaya karşı zecrî tedbir alınmasına taraftarlıkta Avrupa devletlerinden daha ileri gitmişti. Zecrî tedbir alınamayınca, o zaman Amerikanın hariciye vekili olan Stimson, kendi adile anılan şu kaideyi vazetmişti:

"Silâh kuvvetile yapılan ilhakı hiç bir devletin tanımaması,,,

Bu, Montrö kaidesi gibi, Amerika dış politikasının umdelerinden birini teşkil etmiştir. İtalya Habeşistanı istilâ ettiği zaman da Amerika, ayni kaideye tâbi olarak ilhakı tanımayacağını bildirmişti. Esasen milletler cemiyeti de Stimson kaidesinin ilhamiledir ki Habeşistanın İtalyaya ilhakını tanımamak kararını vermişti. İspanya ihtilâli meselesinde de Amerika, bu harbin Avrupaya sirayet etmesine mani olmak için karışmazlık komitesi tarafından verilen kararlara riayet ederek her iki tarafa da silâh satmaktan çekinmişti.

Görülüyor ki Amerika Avrupa işlerine karşı uzaktan seyirci bir devlet olmakla beraber, yakından alâkadar bir devlet siyaseti takip etmiş ve bir çok meselelerde Avrupa devletlerile de iş birliği yapmıştır.

Amerikanın Avrupaya karşı olan vaziyeti tetkik edilince görülür ki, bu devleti alâkadar eden iki mühim mesele, sulh ve demokrasidir. Filhakika sulhu korumak Amerika dış politikasının, demokrasiyi korumak da Amerika iç politikasının iki ehemmiyetli umdesidir. Binaenaleyh Amerika, Avrupa işlerile alâkadar olmak kararını verdiği zamanlar, sulhperver ve demokrat olan İngiltere ve Fransa ile beraber yürümüştür. On senedenberi İngiltere politikasının hedeflerinden biri de Amerikayı Avrupa işlerile daha yakından alâkadar etmek noktasında toplanmıştı.

Amerikada da böyle bir cereyan kuvvetleşmekte iken, son aylar içinde Avrupa politikasının girdiği yeni istihale ve bilhassa İngiltere dış politikasının yeni oriyantasyonu, Amerikayı Avrupa işlerinden uzaklaştırmak gibi bir netice vermiştir.Edenin istifası, Çemberlaynın "realist,, politikası, Stimson kaidesine rağmen Habeş ilhakının tanınması, İspanyaya karşı demokrat devletlerin takip ettikleri siyaset ve nihayet milletler cemiyetinin son içtimaındaki müzakereler, Amerika kamoyu için birer hayal sukutu olmuştur. Binaenaleyh Amerika, harbinferdasında, yapılan haksız sulh muahedelerine karşı protesto olmak üzere, kendi kıtasına çekilerek Avrupa işlerine karşı tamamile lâkayt kalmıya karar verdiği gibi, bugün de Avrupadan uzaklaşmıştır.

İngilizler Amerikanın Avrupa meselelerile alâkadar olmasına öteden beri büyük ehemmiyet atfettiklerinden bu neticeden dolayı, Çemberlayn hükümetini mesul tutmaktadırlar. Amerikadan ayrı yol üzerinde yürümek Çemberlayn için de bir ukde olduğundan İtalya ile itilâfı imzalar imzalamaz. Amerika cumhurreisi Ruzveltin bu vesile ile memnuniyet beyan etmesini, İngiliz başvekili, Habeş ilhakının tanınmasını tasvip olarak ka-

Devamı 4 üncüde

Ras gele

Asmalar budayım

BURULLAH Ataç Necib Fazılın *Gençlik* gazetesinde çıkan şiirinden şu mısraları okudu:

Bazı rüyalarda içtiğim cinnet,
Sırrını ararken patlıyan gülle.
Yeşil asmaları kavuran şehvet,
Karınca sarayı, yolunmuş kelle,

Sonra kendi kendine ilâve etti:

— Bu adamda cidden cesaret var. Lâf kıtlığında asmalar budayım sözünü hatırlatmaktan bile korkmıyarak "asma" kelimesini kullanabiliyor.

★

Malûm olmuş..

ORHAN Seyfi, *Asrî Kerem* ağzından Ali Çetinkayaya şöyle diyor:

Zorla aldın telefonu,
Tünel korktu enikonu.
Elektrik şirketinin
Zannederim geldi sonu.

Asrî Kerem pazartesi günü çıktı. Elektrik şirketinin satın alınması kararlaşmış olduğunu da çarşamba günü öğrendik. Gel de şairlerin kehanetine inanma!..

Yahudilere hamam yasak!

ALMANLARIN, yahudi nüfusunu eksiltmek için aldıkları tedbirler arasında bir de, 1 mayıstan itibaren umumî hamamlara kabul edilmiyeceklerine dair bir kayıt bulunduğunu gazetelerde gördüm. Almanların aldıkları tedbir yalnız bundan ibaret kalsaydı, yahudilerin azalmasından ziyade çoğalması beklenebilirdi.

Hamam masrafı bulunmayan bir memleket... Böyle bir yeri nerde bulabilirler.

★

Kuyruk

KUYRUK... Bu kelimenin hakikî ve mecazî manalarının beni çok düşündürdüğü günler olmuştur. Niçin, bir adamın her zaman peşini bırakmıyanlara ve o adamın peşini bırakmamasını istediklerine kuyruk deriz? Kuyruğu takip edenlere de kabak adımın münasip görüldüğü malûmdur. Şimdi kabağını bırakarak kuyruktan bahsedelim.

Bir gazetede aynen şu satırlar var:

Kuyruğu olmıyan köpek felâkete uğramış demektir. Kuyruğu güdük, yahut kuyruğu dibinden koparılmış köpek koşarken muvazenesini temin edemez ve kendisinden beklenen işleri yapamaz.

Bu satırlarla mecazî kuyrukların ne işe yaradıklarını anlamış olmuyor muyuz?Şu demek oluyor ki insanlar da köpekler gibi kuyruksuz yaşıyamıyorlar, ne mutlu kuyruksuz yaşıyabilene...

İğne yerine çuvaldız

PARMAĞA batan iğne ayaktan çıkmaz. Sakın bu cümleyi mevcut olmakla beraber pek azımız tarafından bilinen bir ata sözü sanmayın. Gerçi söylenişine ve kelimenin içinde topladığı geniş manaya bakarak, insan, bu hükme varabilir. Fakat bu bir hikâyedir: Bir İngiliz kadınının gençliğinde parmağına batan bir iğne,kırk sene sonra ayağından çıkmış. İşin en dikkate değer tarafı iğnenin bu uzun zaman zarfında paslanmadığı gibi kullanılmaya salih bir şekilde oluşuymuş.

Düşünüyorum. İğne yerine çuvaldız batsaydı acaba kırk yıl vücudunda taşıyabilir miydi?

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

KURUN

"Mandalar!,,

HASAN Kumçayı diyor ki:

"İbrahim Alâeddin Gövsa arkadaşımız on dokuz yıl evvel memleket düşman istilâsı altında inlediği ve bir takım kimselerin güya bu istilâdan kurtulmak için (manda yolunu gösterdiği sırada bir manzume yazmış. O günlerin siyasî şartları içinde neşrine imkân bulamadığı bu manzumeyi gençlik bayramı münasebetile Yedi Gün sütunlarında "Bugünün çocuklarına,, hediye etmiştir.

Manzumenin ilk parçası şudur:

Memleket içinde birçok pürüz var
Eklesen uymuyor, ayır, yetişmez.
"Manda,,yı istiyen birkaç öküz var
Sanki bu illerde sığır yetişmez.

Acaba Göksavın "birkaç öküz,, tabirile işaret ettiği gibi o zaman Türkiye için de manda istiyenler gerçekten "manda,,nın ne olduğunu bilmedikleri için mi onu istiyorlardı? Eğer böyle ise aradan geçen zaman bunlara "manda,,nın ne olduğunu anlatmağa kâfi geldi mi?

O zamanlarda mandacılar halkı kandırmak için istedikleri mandaların memleket yüklerini sırtında taşıyacak en kuvvetli vasıta olduğunu ileri sürüyorlardı; halbuki girdikleri memleketin yüklerini taşıya cak denilen mandaların bütün bir memleketi sömürmekle gene doymıyacak derece aç mahlûklar olduğunu on dokuz yıllık tecrübeler körlerin bile gözlerine gösterdi,,,

TAN

Fransa yaptığının cezasını çekiyor

M. *ZEKERİYA'nın bugünkü yazısından:*

"Fransa dar görüşünün, yanlış düşünüşünün ve sönmez ihtirasının cezasını çekiyor.

Üç sene evveline kadar Avrupanın en kuvvetli devleti iken, bugün başka devletlerin kuyruğu olarak yaşamak, ve beynelmilel âlemde birinci saftaki mevkiini kaybetmek mecburiyetinde kalmıştır.

Yine ayni dar görüşün, ayni yanlış düşünüşün ve emperyalist hırs ve emellerinin cezası olarak Türk dostluğunu kaybetmiş bulunuyor.

Fransanın Hatayda işi ne?

Burası Fransız toprağı değil, burası bir müstemleke değil. Burada oturmak hakkı olmadığını kendisi de kabul ve itiraf etmiş bulunuyor. Daha 921 de Franclin Buoillon Türkiyenin bu topraklar üzerindeki hakkını tanımış değil miydi?

O halde neden bu inat? Neden bu emperyalist hırsta körükörüne ısrar?

Fransa dahili ve harici binbir müşkülle çarpıştığı şu sırada neden hâlâ kendisi yabancı olan bu topraklarda dayanıp durmakta ısrar ediyor?

Fakat bu defa bu dar görüşünün, bu kör emperyalist iddiasının cezasını çekecektir. Bu cezayı çekeceği gün de uzak değildir.,,

CUMHURİYET

O, yalnız Hitlerin dilinden anlar

ABİDİN Daver yazıyor:

"Fransa, doymak bilmez bir iştiha ile sağda solda, kanı emilecek mazlûm insanlar, milletler arar. Cezayir, Tunus, Fas, garbî merkezî Afrika, Madagaskar ve diğer bir sürü yerler, Fransanın tahakküm ve istilâsı altındadır. Bunlar yetişmiyormuş gibi bir manda hikâyesile Suriyeye ve Hataya da musallat olmuştur. 42 milyonluk Fransa 66 milyonluk bir zavallı kütleyi sülük gibi emmektedir. Kırk ayaklı bir ahtapota benziyen bu sülük bir kere pençesine düşeni asla bırakmaz. Fransa Suriyede ve Hatayda fetih hakkı gibi bir gasıblık iddiasında bile bulunabilecek vaziyette değildir. Öyle olduğu halde, buralara yerleşmiştir ve asla çıkmamak için de elinden geleni yapmaktadır. İşte Hataydaçevirdiği bütün entrikalar, bu halis Türk yurdunu bir müstemleke gibi kullanmak ihtirasından ileri geliyor.

Fransız devlet adamlarının ve Fransız gazetelerinin sözlerine bakarsanız, durmadan haktan, adaletten, insanlıktan, medeniyetten, sulhperverlikten bahsederler; fakat bütün bu güzel iddialar sözden ibarettir. Hak, adalet, insanlık, medeniyet, sulh namına Fransadan hiçbir şey alamazsınız. Çünkü, Fransa riyakârdır; o, bu güzel mefhumları, yalnız kendi çapulculuğunu yaldızlamak için kullanır. Fransa, kendi hitap ederken bu sözleri bir tekerleme gibi sıralar, fakat kendine hitap edildiği zaman o, bu dili anlamaz. Fransa, yalnız Hitlern dilinden anlar. Onun içindir ki Hitlerin siyaseti karşısında daima mağlûptur, daima âcizdir. Bu gidişle Fransa, Türkiyeyi de Almanya gibi konuşmağa mecbur edecektir.,,

Hayata dair

Asrî Kerem

MATBUAT Umum Müdürlüğü muharrirlerimize, geçen sene gönderdiği bir mektupla, birtakım halk masallarının ve destanlarının bugünkü görüşlerimizle tekrar yazılmasını tavsiye etmişti. Bu teşebbüs hakkında düşündüklerimi o zaman yazdım. Neticesi ne oldu? muharrilerimiz mi bu davete icabet etmedi? yoksa yazdıkları Umum Müdürlük tarafından beğenilmedi mi? bilmiyorum.

O teşebbüs, büsbütün de neticesiz kalmadı: gazetelerde bazı münakaşalara sebeb oldu. Şair arkadaşımız Orhan Seyfi de, *Akbaba*'da, mizahî bir *Asrî Kerem* tefrika etti. Orhan Seyfi, Matbuat Umum Müdürlüğü'nün asıl istediğini anlamıyor gibi gözüküp Kerem ile Aslı'yı zamanmızda yaşatmıştı. "Ayağında golf pantalonu, sırtında omuzları kalkık spor ceket, favorilerini uzatmış, bıyıklarını Duglas vari kestirmiş, kaşlarını aldırmış,, bir Kerem. Şair Mehmed Emin onu bu halde görünce: "Bu ne maskaralık?,, diyor. Kerem'in: "Kabahat benim değil; beni bu hale Vedat Nedim koydu; ben asrî Kerem'im,, demesi üzerine de: "Ayol! sen asrî olayım derken maskara olmuşsun!,, cevabını veriyor...

Asrî Kerem, yanında Sofi ile, Aslı'yı matbaalarda, Konservatuvar'da, klüpelrde, daha birçok yerlerde arıyor. Onu bulamıyor ama oralarda memleketin tanınmış veya sadece Orhan Seyfi tarafından tanılan birçok adamlarına rasgeliyor; türküler söylüyor, onlardan da manzum, mensur cevablar alıyor. Nihayet Vedat Nedim de ona: "Maskara olmuşsun!" diyor. Kerem yanarak ölür; Orhan Seyfi de onu bir elektrik teli ile öldürmüş.

Orhan Seyfi, *Asrî Kerem'i Akbaba* sayıfalarında bırakmak istememiş; onu, yeşil gri cildli küçük bir kitab olarak çıkardı (1).

Bunu okurken mizah muharrirliğinin zorluğunu düşündüm: kari her sayıfada gülmek istiyor, halbuki buna imkân mı var? Gülemeyince de muharrire sitem etmeğe kalkıyor. Haksız; çünkü iki yüz sayıfalık bir kitabda, kahkaha ile okunacak yirmi beş, otuz sayıfa bulunması da büyük şeydir. Orhan Seyfi'nin kitabında daha fazlası var; tebessümsüz okunan parçaları da (meselâ Konservatuvar Müdürü Bay Yusuf Ziya, Ahmed Ağaoğlu için yazdıkları) çok güzel...

Ama Orhan Seyfi'ye bir sitem edeceğim: kitabında çok kimseden bahsetmek istemiş, bunun için de çoğuna bir iki kelimecik söyletmeğe mecbur olmuş. Onlara adeta şöyle uzaktan bir selâm veriyor. Buna lüzum yoktu: eşhası azaltıp da herbiri ile daha çok meşgul olsa daha iyi ederdi. Bu cins mizah yazıları çabuk eskir: bahsedilen adamlar ölüp unutuldukça kitab da anlaşılmaz olur. Orhan Seyfi kitabına, pek az tanınmış, hattâ hiç tanınmamış kimseleri de koymakla hiç şüphesiz hata etmiş. "Aceba bu da kimdir?,, diye düşünen kari nasıl gülsün?

Kadı kızında da bulunabilecek bu kusurlara bakılmazsa *Asri Kerem* eğlenceli bir kitab. Orhan Seyfi bir "revue" yazsa. Böyle şeyler sahnede bir kat daha cazibleşir.

Nurullah ATAÇ

(1) 190 sayıfa; bez cildli; 75 kuruş.

Mimarların kongresi

Türk Mimarlar Cemiyeti İstanbul Şubesi Başkanlığından:

Şubemiz yıllık kongresi kat'î olarak 24. 5. 938 Salı günü saat 17,30 da, Alayköşkünde toplanacağından, azanın teşrifleri rica olunur.

Nikâh

Ziraat bankası İstanbul şubesi kredi servisi şef muavini Necat Sıdal ile, ziraat vekâleti şube müdürlerinden Zeki Mağdenlinin nikâh merasimleri, dün Beyoğlu evlenme memurluğunda yapılmıştır.

Genç evlilere saadetler dileriz.

fotoğrafla HABER

19 Mayıs Jimnastik Bayramı dolayısiyle Ankara stadyomunda yapılan büyük şenliklerden iki görünüş: Geçit resminde çok alkışlanan Beden Terbiyesi Mektebi kız talebeleri ve muntazam hareketleriyle takdir uyandıran kızlarımızdan bir grup.

ŞEHİRDE VE MEMLEKETTE

Lokantalarda kâğıt peçeteler

Belediye lokantacılara bir ay mühlet verdi

Lokantalardaki peçetelerin bir çok müşteriler tarafından kullanıldığı ve mikrop nakline çok müsait olduğu görülerek bunların kullanılmaması kararlaştırılmıştı. Belediye bütün lokantalara tebliğat yaparak şimdiden sonra bez peçete yerine bir defaya mahsus kâğıt peçete kullanılmasını bildirmiştir. Fakat, piyasada kâğıt peçete yoktur. Mevcut bulunan miktarı ise, bu kararı fırsat bilen kâğıtçılar tarafından pahalı satılmak istenmektedir.

Lokantacılar bunu görerek belediyeden kâğıt peçete kullanmak için bir mühlet istemişlerdir. Bu mühlet lokantacılara bir ay olarak verilmiştir. Şimdi, lokantacılarla kâğıtçılar hariçten lüzumu kadar peçetelik kâğıt getirmezler ve bunları lokantacılara makul fiyatlarla satmazlarsa, lokantacılar bunu kendileri temine çalışacaktır.

Ileri sürülen bir teklife nazaran, İstanbuldaki lokantacıların kâğıt ihtiyacı tesbit edilecek ve cemiyet lüzumu kadar kâğıdı hariçten ithal ederek lokantacılara maliyetine satacaktır.

Diğer taraftan kâğıt peçetelerin İzmit kâğıt fabrikasından tedariki de düşünülüyor. Lokantacılar, kâğıt fabrikamızla da müzakereye gireceklerdir.

—o—

Gümrük kolcusu alınacak

İstanbul gümrükleri başmüdürlüğünde gümrük kolculuğu kadrosunda fazla miktarda münhal bulunduğundan yeniden kolcu alınmasına karar verilmiştir.

Kolcuların en az orta tahsil görmüş olması, yaşlarının otuzdan aşağı olması, askerliğini yapmış, çok sağlam bir bünyeye malik bulunması lâzımdır. Aslî maaş 12 liradır.

—o—

Pençap maliye komiseri

Memleketimize geleceği evvelce haber verilmiş olan Hindistanın Pencap racalığı maliye komiseri M. L. Darbing bu ayın on yedisinde Halebe gelmiş ve tetkikler yapmıştır. Pencap maliye komiseri, önümüzdeki hafta içinde memleketimize gelerek köylü müzün hayat şarları ve tahakkuk ettirilen ıslahatı tetkik edecektir.

—o—

Bir tayin

Ankara, 20 — İstanbul defterdarlığı kontrolörlerinden Hikmet Türker, terfian, P. T. T, umum müdürlüğü muamelât müdür muavinliğine tayin edilmiştir.

Hikmet Türker kendini muhitine çok sevdirmiş çalışkan bir memurdur. Yeni vazifesinde de kendisine muvaffakiyetler dileriz.

Eğlence yerlerinde fiat listeleri

Eğlence yerlerinin muhtelif yerlerine ve her masanın üzerine konulması mecburî oldu

Belediye yaz sıcaklarının başladığı ve halkın mesire, eğlence yerlerine ve plâjlara gitmeğe başladığı şu sıralarda yeni belediye zabıtası talimatnamesinde daha şiddetli bir şekil verilmiş olan halkın menfaatlerinin korunmasına ait hükümleri tabettirerek her tarafa dağıtmıştır.

Bu hükümlere göre, halkın yeyip içmesine, yatıp kalkmasına, taranıp temizlenmesine ve eğlenmesine mahsus lokanta, birahane, gazino, kahvehane, kıraathane, meyhane, han, otel hamam, sinema, tiyatro, bar, dansing ve plâj gibi yerlerde belediyece tasdik edilmiş olan fiat listeleri müessesenin yalnız içine değil, ayni zamanda kapısına da asılacaktır. Eğer bu nevi yerler büyük olursa muhtelif yerlere büyük harflerle yazılmış listeler asılacaktır.

Belediye ayrıca her masanın üzerine matbu listeler konulması mecburiyetini de koymuştur.

Belediye iktısat müdürlüğü bu şekilde yeni senenin listelerini tasdika başlamıştır. Fakat gene bir takım fahiş fiatlarla listeler tertip ederek iktısat müdürlüğüne getirmekte bulunan eğlence ve gezme yerlerinin listeleri tasdik edilmiyerek iade olunmaktadır. Bu şekilde birçok fiat listesi iade olunmuştur.

Trak'ın Mudanya seferleri

Pazartesi günü seferler başlıyor

Denizyolları idaresi, yarın ilk hususî postasını ve öbür günden itibaren de daimî postalarını yapacak olan Trak vapurunun günlük seferleri ile pazar günleri yapılacak tenezzüh postalarını ve bunların Mudanyadan itibaren tren ve otobüslerle iltisakını, Bursadan hareketlerini gösterir bir broşür neşretmiştir.

Denizyolları idaresi, Mudanya Bursa otobüs ve tren servislerinin Trakın Mudanyaya muvasalat ve hareket saatlerine göre tanzim edilmesi için bir taraftan Bursada yeni teşekkül eden otobüsçüler birliği, diğer taraftan da Devlet Demiryolları idaresile anlaşmıştır.

Trak, cumartesi ve pazardan maada her gün saat 8,30 da Mudanyadan hareket edecek ve saat 11 de Galata rıhtımına vâsıl olacaktır. Akşam saat 16,30 da Galata rıhtımından hareket edecek olan Trak saat 19 da Mudanyada bulunacak ve otobüsler saat 19,45 de Bursaya varmış olacaktır.

Pazar günleri ise Trak 8,30 da Galata rıhtımından kalkarak 11,10 da Mudanyaya varacak ve saat 19 da Mudanyadan kalkıp Armutluya da uğrıyarak 21,50 de İstanbula gelecek ve gece saat 22,50 de tekrar Galata rıhtımından hareket edecektir.

Denizyolları idaresi İstanbula gelecek 21,50 postasını karşılamak üzere vesait bulundurmak üzere Şirketihayriye, Akay, Devlet Demiryolları ve tramvay şirketiyle de anlaşmıştır.

Salihlide Bir şarap fabrikası

Kurulmak için yakında inşaata başlanıyor

Salihli, (Hususî) — Salihlide üzüm kurumu tarafından kurulması düşünülen şarap fabrikası için, Salihliye gelen kurum salâhiyettar mümessilerile ilçebay, parti, uray, halkevi, ticaret odası, başkanları ve bağcıların iştirakile yapılan toplantıda, fabrika binasının kurulabilmesi için lâzım olan arsanın demiryolu kenarından temini işi görüşülmüştür.

Bağcılarımız bu teşebbüsü çok muvafık görmüşler ve arsanın kuruma temini için çalışacağını vadederek derhal faaliyete geçmişlerdir.

Yakında inşaata başlanacak ve şarap fabrikası gelecek sene faaliyete geçecektir. Bu iş bağcılarımızı çok sevindirmiştir.

—o—

Mühendis imtihanına girebilecek Nafia fen mezunları

Nafia teknik okulunun mühendis yetiştiren bir mektep haline konulmasından sonra eski nafia fen mektebinden yetişenlerin kurslara girebilecekleri yazmıştık. Yalnız bu kurslara ne gibi vasıfları haiz olan nafia fen memurlarının girebilecekleri anlaşılamadığından nafia vekâleti bir tamim yapmış ve vaziyeti aydmlatmıştır.

Tamime göre, 3074 sayılı kanunun üçüncü maddesi mucibince nafia vekâleti teşkilâtıyla sair devlet müessese lerinde, belediyelerde veya bunlara merbut müesseselerde istihdam edilen nafia fen mektebi mzunlarmdan kanunun neşri tarihinde 40 yaşını ikmal etmemiş olanlar İstanbul nafia teknik okulunda açılacak olan kursların kabul imtihanına girebileceklerdir. Kursa devam için bu imtihanlarda muvaffak olmak şarttır.

3074 numaralı kanun 936 senesi ilk kânununun dördüncü günü resmî gazete ile neşredilmiş olduğuna göre kırk yaş için esas olarak tutulacak tarih de budur.

Nafia teknik okulu kurslara duhul imtihanına girmek üzere müracaat edecekleri şimdilik sadece bu noktadan tetkik edip kaydedecektir.

Haber'den Tarihe

İhtikâr ve hayat pahalılığı

Esnafın ihtikârı ve hayat pahalılığı, asırlardanberi günün meselesi olmuş, hiç eskimemiştir. Yakın geçmişin bilhassa mizah gazetelerinde "İhtikâr ve pahalılık,, pek canlı olarak görünür. Gazetenin girmediği yurd köşelerinde, gazetenin olmadığı uzak geçmişte de geçim yolunda çekilen sıkıntının şikâyetini şiirlerde, destanlarda buluruz.

İşte bir halk şairi, Konyalı Aşık Mehmet (1) 1295 te doğmuş, on iki yaşına kadar Konyanın Sadırlar mahallesinde Mes'ut efendi mektebinde okumuş, bir müddet medreseye devam etmiş, fakat babasının ölümü ile bırakmış, 1927 de Konya civarındaki köylerden birinde çiftçilik ediyormuş. Yurdumuzun Konya gibi zengin bir beldesinin cihan harbinde çektiği sıkıntıları nefîs bir destan ile nakletmektedir:

Destan

"Bir zaman seferberlik ilân olup her şey pahalılık bulup Aşık Mehmet kederinden bu beyitleri söylemiştir.,,

* * * * * * * * *

İki yüze çıktı gaz yağ okkası
Yirmi kuruşa kalaylattım tası
Geçinmekten âciz kaldı tasası
Elâman kaldım ben, aman Yarabbi!..

* * *

Yüz elliye aldım zeytinyağını,
Doldurmuş bahçesini bağını,
Pahası çok alamadım çoğunu,
Elâman kaldım ben...

* * *

Fasulyayı bulamadım satanı,
Yüz kuruşa aldım ben de ketanı,
Pahalılıktır âşıkın vatanı,
Elâman kaldım ben...

* * *

Tüccarlar da ettiğini bulur mu?
Bin kuruşa alaca alınır mı?
Almasan çıplak da kalınır mı?.
Elâman kaldım ben...

* * * * * * * * *

Aşık Mehmedin bu destanı, bugün 1332 deki iktısadî buhranı, bu arada, fevkalâde şayanı dikkat bir mesele olarak Konya piyaassını gösteren çok kıymetli bir vesikadır. Bu destanın nakletmediğim parçalarına nazaran 1332 de Konyada yakmak için dahi tenezzül edilmiyen haşhaş yağı, yemek için aranılmış, bulunamamış, o zamana kadar paraya pula olmıyan turp, pancar, şalgam para etmiş, bir deve yavrusu elli liraymış, bir çift ayakkabı on lira, İzmir sabununun okkası yüz elli kuruşmuş. Vaktiyle üç kuruşa alınan şeker hiç kalmamış, kahve üç yüz seksenmiş, pirinç bulunmuyormuş, tuz altı kuruşaymış.

Buhrandan ve ihtikârdan şikâyet eden manzumeleri her asırda bulmak mümkündür. Meselâ, on sekizinci asırda, Nevşehirli İbrahim Paşa, sadrazam olduğu vakit, devrin tanınmış şairlerinden Osmanzade Taib bir manzume yazarak hayat pahalılığından, geçim zorluğundan şikâyet etmiştir: "odun, ûd ağacı gibi ateş pahasına; kömürün tozu gözlere sürme oldu; gözünde arpacık çıksa, insan arpa torbası sanacak, arpa yok; sünnet çocuğu-

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Reşad Ekrem KOÇU

(1) Sadeddin Nüzhet, Halk şairleri, 1 inci kitab.

Küçük Haberler

İÇERDE:

* Şehir plânının tatbiki üzerinde görüşmek üzere dün vilâyette, vali ve şehircilik mütehassısı Prostun da iştiraki ile bir toplantı yapılmış, yeni meydan ve yolların yerleri ayrılmış, buraların ağaçlandırılmasına karar verilmiştir.

* Hususî otomobil sahipleri, otomobillerin tramvay caddelerinde durmalarına müsaade verilmemesi üzerine şikâyette bulunarak, gece saat dokuzdan sonra bu müsaadenin verilmesini istemişlerdir.

* Bulaşık hastalıkların önüne geçmek için gıda maddeleri yapan yerlerin bekâr ve han odalarının yazın sık sık muayenesine karar verilmiştir.

* Belediye tahsil şubeleri, malî yıl sonu münasebetile teftiş edilmektedir. Tahsilâtı fazla olan şube âmirleri taltif edilecektir.

* Mecidiyeköyü - Eminönü tramvay hattından başka yalnız sabah ve akşam yapılmak üzere ayrıca bir de Mecidiyeköyü - Tünel hattı açılmıştır. Eminönü hattında işliyen tramvay arabaları da çoğaltılmıştır.

* Şirketihayriye yaz tarifesini hazırlamaktadır.. 20 haziranda tatbik edilecek olan bu tarifeye göre köprüden Yenimahalleye kadar gitmek üzere son vapur gece saat onu çeyrek geçe kalkacaktır. Yarından itibaren de pazar günleri ilk postalarla gideceklere yüzde elli tenzilâtlı biletler çıkarılacaktır.

* Karakulak suyunun bulunduğu Dereki köyü ahalisi ile evkaf arasındaki ihtilâf Üsküdar hukuk mahkemesinde hallolunmuş ve evkafın su üzerindeki hakkı tanınmıştır.

* Esnaf hastanesinin son tesisatı da tamamlanmak üzeredir. Hastane 1 haziranda cemiyete teslim edilecektir.

* Telefon şirketinin Şişlide yeni yaptıracağı santral binasının inşasına başlanmıştır.. Tesisat şimdilik 2000 abonelik olacaktır.

* İçki satılan yerlerden aylık kiralarının yüzde yirmi nisbetinde bey'iye resmi alınacaktır. Panayır ve pazar yerlerindeki içki satıcılarının kiraları inhisar idarelerince takdir edilecektir.

* Lise ve orta okullarda derslere son verilmiş, imtihan hazırlıklarına başlanmıştır. Pazartesi gününden itibaren öğretmenler toplanarak talebeye kanaat notu vereceklerdir.

* Bostancıdaki Mendrek inşaatı bitmiştir. Ticaret müdürlüğü tarafından buraya 1.20 metre uzunluğunda çift lâmbalı bir fener konulacaktır.

* Yüksek ticaret okulu bu ders yılı başından itibaren, iktisat vekâletinden alınarak Maarif vekâletine bağlanacaktır.

* Yerli mallar sergisinin hazırlıkları devam etmektedir. Çalışma programı tesbit olunmuş ve faaliyete geçilmiştir. Sergiye duhuliyesiz girilecektir.

* Tramvay ve otobüslerde sağ taraflarındaki pencerelerin açılmasına müsaade edilmiştir.

* Dahiliye vekâleti tarafından hazırlanan yeni bir kararnameye göre, mülkiye memurları arasında esaslı değişiklikler yapılacak, şarkta ve garptaki memurların yerleri değiştirilecektir.

* Otobüslerin sürati kontrol edilmektedir. Şehir dahilinde ve haricinde fazla süratle gidenler şiddetle ceza görecektir.

* Alfabe ve okuma kitaplarının önümüzdeki ders yılından itibaren değiştirilmesine karar verilmiştir .

* Muallim mektebi mezunlarından istiyenler iki sene ecnebî mekteplerine devam ettirilerek lisan öğretmeni yetiştirilecektir.

* Müzeler müdürü Aziz Agan yapılacak hafriyata nezaret etmek üzere İzmite gitmiştir.

* General Frankonun hükûmetmiz nezdine tayin ettiği umumî ajan Palensiya, Burgosdan şehrimize gelerek dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir.

* Roma büyük elçimiz Hüseyin Ragıp Baydar izinli olarak evvelki gün şehrimize gelmiş ve Ankaraya gitmiştir.

* Fatih halkevinde salı günü saat 20,30 da Üniversite doçentlerinden Galip Gültekin tarafından (orta çağda Türk tecim ve sanat hayatı - esnaf teşkilâtı) mevzulu bir konferans verilecektir .

DIŞARDA:

* Yugoslavyadaki Almanlar arasında kütle halinde tevkifat yapılmış olduğuna dair bazı ecnebî gazetelerde çıkan haberler Belgradda tekzip olunmaktadır.

* Yunan kralı Atinaya dönmüş ve istasyonda veliaht, hükûmet azaları ve askerî ve sivil yüksek devlet memurları tarafından karşılanmıştır.

* Sovyetler birliği milletleri, halen 92 yaşında bulunan Kazakistan halk şairi Cambul Cabaevin sanat faaliyetinin 75 inci yıl dönümü kutlulanmaktadır. Bu yıldönümü münasebetile, Sovyetler birliği yüksek meclisi riyaset divanı, Cambula Lenin nişanını vermiştir.

* 1938 Almanya turu için 22 mayısta sabah saat 8 de muhtelif on beş tayyare meydanında 390 tayyare havalanacaktır. Bir hafta sürecek olan bu müsabaka Viyanada bitecektir.

* Cenubî Afrika itihadında yapılan umumî intihabat neticesinde Hortzog - Smuts hükûmeti meclisde 111 azalık kazanmıştır.

* Bulgar - Yugoslav cemiyeti, Pantekot tatilinde Bulgaristanda yapılacak bir tenezzüh tertip etmiştir.

* Yugoslav olimpiyat komitesi, bedeni terbiye nazırı ile mutabık kalarak 19 haziranı olimpiyat günü ilân etmeğe karar vermiştir.

* Romanyada eski demir muhafızlar lideri Kodreanonun divanıharbde muhakemesi pazartesiye başlıyacaktır. Mevkuf bulunduğu kaleden bugün divanıharbe getirilmiş ve avukatlarile görüşmesine müsaade edilmiştir.

* Belgraddaki büyük muvaffakiyetlerinden sonra Frankfurt opera heyeti Zagrebe gelmiş ve orada dün akşam ilk temsilini vermiştir.

* Amerika reisicumhuru Ruzvelt Alman Zeppelin fabrikaları direktörü Ekneri kabul etmiştir. Mülâkatta Almanyanın Amerika büyük elçisi de hazır bulunmuştur.

* Pazar günü Belgradda büyük otomobil yarışları yapılacak ve bu yarışlara birçok ecnebiler iştirak edecektir.

* Hindistandan resmen bildirildiğine göre, Veziristan hududunda son zamanlarda yeniden hâdiseler olmuştur. İpi fakirinin tekrar faaliyete geçdiği zannediliyor.

na bal bulunmuyor; zurefa kahve yerine nohudu kavurup içiyor; sabunun adı geçse, köpürmüş deve gibi ağzımız köpürüyor; bu sıkıntıya sebeb ne aklım ermiyor, her taraftan yine gemiler dolusu da zahire gelmekte, mahzenlerde ayak basacak yer yok.

Gelmeseydin eğer bu günlerde
Şehr olurdu harap serttâbepâ
Çıkdı âteş bahasına hiyzem,
Satılır dirhem ile ûd âsâ!
Ya kömür şöylekim gubarı dahi
Tutiyâ oldu dideye hâlâ!
Arpa torbası sanur anı gören
Olsa bir gözde arpacık peydâ!
Allah allah tıflı mahtûna
Yiyecek bak bulunmuyor hayfâ!
Kahveyi mezhebine uydurdu,
Nohudu kavurup içer zurafâ!

. . . . . .

Reşad Ekrem KOÇU

Markiz dö Pompadur

Mündericatımızın çokluğu dolayısile koyamadık. Özür dileriz.

Vergiden muaf tutulan gündelikler

Ankara, 21 (Hususî) — Meclis ruznamesine alınmış olan muvazene vergisi kanununun bazı maddelerinde yapılacak değişiklikler hakkındaki lâyihaya göre, bir ay içinde aldıkları paranın mecmuu kazanç, buhran ve muvazene vergileri indirildikten sonra 20 liradan aşağı düşenlerle, gündelikleri 80 kuruştan aşağı olanlar vergiden istisna edilmektedir. 120 kuruşa kadar olan gündeliklerin de 80 kuruşu vergiden müstesnadır.

Marangozların vergisi

Marangozların muamele vergisi üzerindeki şikâyetlerini bildirmek üzere Ankaraya giden heyet temaslarına devam etmektedir. Diğer taraftan, esnaf teşkilâtı murakıbı Ferid Cemal dün Ankaraya gitmiştir. Orada marangozlar heyetinin müracaatını tanzim ve idare edecektir.

—o—

Parlâmentolar Birliği Türk Grupunda

Ankara, 20 (A.A.) — Parlâmentolar birliği Türk grupu umumî heyeti bugün C. H. Partisi Meclis Grupu Reis Vekili Hasan Saka'nın riyasetinde toplanmıştır.

Türk Gurupu Reisi General Naci Eldeniz grupun bir senelik faaliyetine ait raporu okumuş, ve izahat vermiştir. Bu mevzu üzerinde söz alan muhtelif hatiplerin beyanatlarından sonra rapor umumî heyetçe tasvip olunmuştur.

—o—

Şiddetli bir zelzele oldu

İstanbul, 20 (A.A.) — Rasathaneden bildirilmiştir:

Dün saat 19 u 21 dakika 39 saniye geçe çok şiddetli bir zelzele kaydedilmiştir. Merkez üstünün İstanbuldan 9850 kilometre mesafede olduğu tahmin ediliyor.

Inhisarlar Umum Müdürü Bu sabah Avrupadan geldi

Bir müddettenberi Avrupa ve Londrada ticarî temas ve müzakerelerde bulunan inhisarlar umum müdürü Mithat Yenel, bu sabahki ekspresle şehrimize dönmüştür.

İnhisarlar umum müdürünün Londra ve Pariste yaptığı temaslardan bilhassa tütüncülüğümüz hesabına çok iyi bazı neticeler aldığı temin edilmektedir. Mithat Yenel Londrada büyük cigara fabrikalariyle müzakerelerde bulunarak her sene memleketimizden mühim miktarda tütün almalarını temin etmiştir. Hükûmet İngiliz fabrikalarının memleketimizden tütün satınalmaları için her türlü kolaylığı göstereceği gibi, İngiliz tütün fabrikalarının bu mübayaatı, Londrada bize açılan kredinin bir kısım karşılığı olacaktır.

Bu suretle, tütünlerimizin çok eski müşterisi olan, fakat umumî harpten sonra muhtelif sebeblerin tesirile memleketimizle ticarî münasebetleri çok azalan bu piyasa tütünlerimiz için tekrar kazanılmıştır.

Yeni yapılan anlaşmalarla şimdiden sonra Londraya her sene bir iki milyon kilo tütün satılacağı anlaşılmaktadır.

Mithat Yenel Paristeki temasları ile cıgara ve şaraplarımız için yeni bazı mahreçler temin ederek birtakım mukaveleler imzalamıştır. Kendisi, yakında Ankaraya giderek inhisarlar vekâletine seyahatinden elde ettiği neticeler hakkında izahat verecektir.

Bütçe müzakereleri başlıyor

Ankara 21 (Hususî) — Büyük Millet meclisi yeni sene bütçe müzakerelerine pazartesi gününden itibaren başlıyacaktır. Bu münasebetle, Meclisin hergün toplanmasına karar verilmiştir.

Siyasa

Avrupa işleri ve Amerika

Başlarafı 2 incide

bule kadar ileri gitmişti. Filhakika Çemberlayn birkaç defa Avam kamarasında Halifaks da Cenevrede birkaç defa, İtalya - İngiltere itilâfının imzası dolayısile, Ruzveltin ve Balkan antantının memnuniyet beyan etmesinden bahsetmişlerdir. Ancak Çemberlayn hükûmetinin, itilâfa taraftar olmıyanlara karşı bu beyanatı bir silâh olarak kullanmakta olduğunu görünce, Amerika hariciye vekili Kordel Hul, cumhurreisinin sözlerini izah etmek lüzumunu hissetmiştir. Hul'ün izahına göre, Ruzveltin memnuniyet beyan edişi, Habeş ilhakını tasvip şeklinde tefsir edilmemelidir. Sulha ve sükûna yardımı olacak bir itilâf aktedildiği içindir ki Ruzvelt o yolda beyanatta bulunmuştu. İşin içyüzü şudur ki Ruzvelt bu beyanatını hariciye vekiline sormadan yapmış, hattâ beyanat Amerika efkârı üzerinde de çok kötü bir tesir yapmıştır. Hariciye vekilinin beyanatı izah etmeğe lüzum görmesinin bir sebebi de budur. Bu münasebetle Kordel Hul, Amerika hükûmetinin, Stimson kaidesinden ayrılmayı aslâ düşünmediğini ve Habeşistanın ilhakını da tanımıyacağını sarih olarak bildirmiştir .

Amerika hariciye vekilinin bu izahında bir taraftan, Ruzveltin yaptığı gafı tamir etmek, diğer taraftan da Çemberlayn hükûmetini tenkid ve muahaze etmek gibi iki maksat sarih olarak seziliyor.

A.S. ESMER

Devlet Demiryolları bütçesi dün kabul edildi

Tren adedi ve yolcu miktarı seneden seneye artmaktadır

Ankara, 21 (Hususî) — Büyük Millet meclisinde dün Devlet Demiryolları ve limanları işletme umum müdürüğünün 1938 malî yılı bütçesi müzakere edilmiştir.

Bazı hatiplere cevap verdiği sırada Nafıa Vekili Alî Çetinkaya ezcümle demiştir ki :

"— Sureti umumiyede söyliyeyim ki, memleketimizde şimendifer meselesi B. M. Meclisinin ve Türk milletinin arzusunu tam tatmin edecek bir esasta inkişaf etmektedir.

Üç senenin rakamlarını bir fikir olmak üzere arzedeceğim:

1934 - 35 senesinde tren adedi 80.000
1935 - 36 „ „ „ 112.210
1936 - 37 „ „ „ 115.732

Yani üç senenin içerisinde bir misli fazla tren adedi olmuştur.

Taşınan yolcu miktarı:

1934 - 35 senesinde 8,5 milyon
1935 - 36 „ 11,5 milyon.
1936 - 37 „ 14,5 milyondur.

Eşya olarak 34 - 35 2.800.000, 35 - 36 da 3 milyon küsur bin, 36 - 37 de 4.111.000 ton eşya nakledilmiştir.

Görülüyor ki, şimendiferlerimiz nakliyat ve hareketine en müsait bir şeilde devam etmektedir.

Bunun içtimaî, iktısadî, ticarî inşaatının da ne derece de olacağını takdir buyurursunuz.„

Bu müzakereden sonra bütçenin heyeti umumiyesi üzerindeki görüşme kâfi görülerek maddelere geçilmiş ve 1931 yılı mesarifatı arşılığı olarak D. D. yolları idaresine 35.739.400 lira tahsisat verilmesine ait bütçe kabul edilmiştir.

Mezkûr idarenin varidatı 37.739.400 lira olarak tahmin edilmektedir.

Ödünç para verme işleri

Dünkü ruznamede bulunan ve ödünç para verme işleri hakkındaki kanunun müzakeresinde söz alan Hüsnü Kitapçı mevzu müzakere olan kanun ile hükûmetin hayatı ucuzlatmak için aldığı tedbirlere bir yenisinin ilave edilmekde olduğunu işaret ettikten sonra kanuna "ödünç para verme işlerinde yüzde 8,5 dan fazla faiz alınmasını yasak eden bir fıkranın gözettiği faydayı "açık kredi şeklindeki„ muamelelerde yüzde 12 ye kadar faiz alınabileceğine dair olan ikinci fıkranın izale eden gibi göründüğünü söylemiş ve bunun tatbikatta güçlükler tevlit edebileceği mütaleasında bulunmuştur.

İktısat Vekilinin izahatı

İktısat Vekili Şakir Kesebir verdiği cevapta şunları söylemiştir:

"— Ödünç para vermek işleri bu kanunla ikinci merhalesini yapmış oluyor. Bundan bir kaç sene evvel Büyük Meclisin kabul buyurmuş olduğu birinci kanunla o vakte kadar memleketimizde hiç bir kayıt ve inzibata tâbi tutulmıyan faiz meseleleri bazı kayıtlara tâbi tutulmuştu. Bu kayıtlara göre faizin azamî haddi kanunda tahdit edilmekle beraber fiilen yüzde 25 den fazla faiz alınmıyacağı tasrih ediliyordu. Yüzde 25 e kadar olan faizlerde 12 ye kadar olanı normal, 12 den yukarı olan idarei hususiyeler lehine bazı vergilere tâbi tutulmak suretiyle nihayet yüzde 25 faiz filân yapılamaz hale getirilmişti.„

İktısat Vekili bundan sonra bugün müzakere edilen kanunla yüzde sekiz buçuktan yukarıda herhangi bir şekilde dereceli faiz için hükümler tamamen kaldırılmış olduğunu kaydetmiş ve demiştir ki :

"— Hüsnü Kitapçı arkadaşımız bundan evvelki kanunun maddesiyle bu defaki kanun maddesini okumuş ve karşılaştırmış olsalardı, aradaki büyük değişikliği tesbit buyurmuş olacaklardır. Burada yalnız bir fıkrayı ilâve etmiş oluyoruz. O fıkra kendilerinin tayinini talep etmiş oldukları fıkradır. Biz bu fıkrayı bankaları himaye için burada bırakmış değiliz. Burada muhafaza edilen fıkra, açık kredi muamelesinde iş gören iş sahiplerinin lehine mahfuz tutulmuştur.

Çünkü açık krediler, teminatlı krediler karşısında hiç şüphesiz ki bankaların rağbet etmiyecekleri bir sınıf muamele teşkil eder. Eğer aralarında faiz noktasından ufak bir fark muhafaza edilmemiş olursa, hiçbir banka kendisine arzedilecek olan kredi muamelesinde faiz haddinin tesbitine böyle bir imkân verilmediği takdirde teminatsız kredi vermek yoluna gitmiyecektir. Bunlar memleketimizin kredi ihtiyaçları bazı sarsıntılara uğraması muhtemel görüldü. Bu noktai nazardır ki, doğrudan doğruya teminatlı krediler için kabul etmiş bulunduğumuz ve normal addettiğimiz sekiz buçuk haddi açık kredi muameleleriyle teminatsız muamelelerde yüzde 12 ye kadar kabul etmek yolunu tercih ettik.„

İktısat Vekilinin bu izahatından sonra, Hüsnü Kitapçı tarafından bu mevzu üzerinde bazı mütalealar serdedilmiş ve bu mütalealara İktısat Vekiliyle bütçe encümeni mazbata muharriri cevaplar vermişlerdir.

Müzakere sonunda maddelere geçilerek kanun kabul edilmitşir.

Plâjlardan tayyare resmi

Plâjların tayyare resminden istisnası hakkındaki kanunun müzakeresinde Rahmi Apak (Tekirdağ), bunun yüzme havuzlarına da teşmil edilmesini istemiş ve bütçe encümeni mazbata muharriri verdiği cevapta esasen bu gibi havuzlardan resim alınmasına dair kanunda bir kayıt bulunmamasına göre, buna lüzum olmadığını ve bu gibi havuzların damga resminden muaf tutulmaları yolundaki Rahmi Apak tarafından ileri sürülen temenninin bu kanunun şümulüne girmediğini kaydetmiştir.

Berç Türker (Afyon) Millî müdafaayı alâkadar ettiğini ileri sürerek bu resmin kaldırılması aleyhinde bulunmuştur.

Bu mütaleaya karşı Dahiliye Vekili ve Parti genel sekreteri şunları söylemiştir:

"Tayyare resmi nihayet bir senedir. Devlet bu toprakların müdafaasını umumî bütçe ile azamî nisbette temin etmiştir. (Bravo sesleri).

General Kâzım Sevüktekin, verdiği bir takrir ile kanun reye konularak kabul edildikten sonra, gelen evrak arasında bulunan ve Millî müdafaa ihtiyaçlarını niçin ileri senelere şamil taahhüdde bulunmasma müsaade edilmesi hakkındaki kanun lâyihasının ruznameye almarak müstaceliyetle müzakeresinin istemiştir.

Kanun bu talep üzerine müzakere ve kabul edilmiştir.

B. M. Meclisinin dünkü toplantısında Siirt vilâyeti çevresinde merkezi Hazo olmak üzere Kozluk ve merkezi Ziyaret olmak üzere Baykan kazalarının teşkiline ait kanun lâyihası da müzakere ve kabul edilmiştir.

Meclis müzakerelerine nihayet verirken Pazartesinden itibaren 1938 bütçesinin müzakeresine başlanılmasma ve bütçe müzakerelerinin devamı müddetince her gün saat 14 te toplanılmasına karar vermiştir.

Boğazda bu sabahki sis

Bu sabah Karadeniz boğazını kesif bir sis kaplamıştır. Sis öğleye kadar devam etmiş, bu yüzden birçok vapurlar boğazdan çıkamıyarak Büyükderede beklemeye mecbur kalmışlardır.

Karadenizden gelmekte olan birkaç gaz şilepi de açıklarda beklemişlerdir. Sis saat on birden sonra çekilmiş, vapurlar boğazdan girip çıkmaya başlamışlardır.

ZAYİ — 1929 da Tokat İbni Kemal ilkokulundan aldığım şahadetnamemi zayi ettiğimden yenisini alacağım. Eskisinin hükmü yoktur.

R. Murteza Dizdar.

Doğru değilmi?

Bayrak kanununa riayet etmeliyiz!

Daha pek yakın bir zamanda büyük Millet Meclisinden yeni bir bayrak kanunu çıktı. Büyük bir ihtiyacı karşılayan bu kanun, şanlı bayrağımızın katî şeklini tayin ettiği gibi, bayrakların ne vakit asılıp, ne vakit asılmıyacağını da gösteriyordu. Yeni kanuna göre, resmî günler biter bitmez, bayrakların derhal indirilmesi icap etmekte idi.

Evvelisi gün 19 mayıs münasebetile bütün İsanbul güzel bayraklarımızla donanmıştı. Fakat 20 mayıs günü, yani dün bayram bittiğine göre bütün bayrakların indirilmiş olması icap etmekte idi.. Fakat ne yazık ki, bazı vatandaşlar affedilmez bir lâkaydilikle bu vazifelerini yapmakta geciktiklerinden dün şehrin birçok yerlerinde hâlâ asılı duran bayraklara sık sık rast geliniyordu.

Sancağa karşı lâubalilik gayrikabili af bir hata olduğuna göre, kanuna itaat etmiyenler, derhal tecziye edilmelidir diye düşünüyoruz.

Hava yollarında tenzilât yapıldı

Bu sene memleket içindeki havayollarının epey genişletilmiş olduğu malûmdur. Seferlerin ve mıntakaların çoğaltılmasına mukabil, yolcu biletleri için de bir çok yeni tenzilât yaılmıştır. Yeni tenzilâttan sonra bilet fiyatları sigorta dahil olarak şunlardır:

Ankara - İstanbul gidiş, dönüş bir ay muteber 32 lira.

Ankara - İzmir	46	lira
Ankara - Adana	43.20	„
İstanbul - Adana	50.20	„
İstanbul - İzmir	47.40	„
İzmir - Adana	48.80	„
Ankara - İzmir	32 lira	yalnız gidiş
Ankara - Adana	30 lira	„ „
İstanbul - Adana	35 lira	„ „
İstanbul - İzmir	33 lira	„ „
İzmir - Adana	34 lira	„ „

Şair Necip Fazılın bir tavzihi

Bugün ilk nüshası çıkan "Gençlik„ gazetesi şair Necip Fazıl Kısakürek'in imzası altında ve "Senfoniden„ başlığı ile bir şiir neşretmektedir. Necip Fazıl bugün bize bildirdiğine göre bu şiir kendisinin malûmatı haricinde neşredilmiştir. Ve henüz tamamlanmamış bulunmaktadır. Eserleri üzerinde titiz bir dikkatle çalıştığı kendisini tanıyanlarca malûm olan şair, henüz tamamlamadığı bir şiirini, bir arkadaş meclisinde okumuş, "Gençlik„ gazetesinin alâkadarlarından biri ihtimal orada not ederek bunu gazetesine koymuştur. Necip Fazıl "lâübalilik, ,diye vasıflandırdığı bu hareketin tavzihini bizden rica etmektedir.

Bu elbise deniz mavisi renginde kumaştan yapılmıştır. Kollarına ve eteklerine ufak inci tanelerini andıran beyaz işlemeler konulmuştur.

MESELE

Tifoya karşı harp açmalıyız!

Geçen sene bir çok ocakları söndüren bu afetin yeni felâketlere sebep olmasına mani olmamız lâzımdır

En işlek caddelerde bile lâğım ızkaraları sık sık temizlenmedikçe tifo ile nasıl mücadele edilir?..

Yaz geldi. Sıcaklar bir kaç gündür başlamış bulunuyor.

Yazı çok sevmeme rağmen bu sene içimde bir ürkeklik var. Geçen sene, bütün İstanbullular gibi tifo korkusundan ben de neler çektiğimi hatırladıkça adetâ soğuk terler dökü yorum.

Daha sekiz on ay evvel, yüzlerce vatandaşı aramız dan kara topraklara götüren, ve bir çoklarını da aylarca yataklarda, hastanelerde sürüntüren bu âfeti nönüne geçmek için, geçen sene alev bacayı sardıktan sonra aklımız başımıza gelmiş, ve mümkün olduğu kadar şiddetli bir mücadeleye girişmiştik.

Fakat aradan daha pek az müddet geçtiği halde, şimdi felâketli günleri tamamen unutmuş gibi hareket ediyoruz.

Sanki bu seneki sıcaklarla beraber, tifo salgınının da başlıyacağına eminmişiz gibi bir vaziyet alıyoruz.

Filhakika bazı mekteplerde talebeye aşı filân yapıldı ama, bu kadarcık bir şey tifo âfetini karşılamak için devede kulaktan da küçük kalmaz mı?

İstanbulun dört köşesinde, Feriköyünde, Ortaköyde, Kasımpaşada, Ihlamurda hâlâ açıkta hattâ sokak ortasında akan lâğımlar bulundukça, ve on binlerce vatandaş, her gün bu lâğımlardan çıkan mülevves kokularla zehirlendikçe, İstanbulda tifo ile mücadele çok zordur ama, ne olsa, bir şeyler yapmamız, bu kötü hastalığı eli kolu bağlı bir vaziyette beklememiz icab eder...

Geçen sene, İstanbulu karış karış gezerken, yine bu sütunlarda belediyenin her şeyden evvel, açık lâğımları kapamağa bakmasını defalarca yazmıştım. fakat belediyemiz, bu en lüzumlu işi, nedense hâlâ başaramamış bulunuyor ve vaziyet böyle olunca, tifo hastalığının İstanbulda her sene nasıl olup da daha büyük bir âfet olarak boy göstermediğine doğrusu şaşmak icab ediyor. Belediye, borç yapmalı, harç yapmalı, isterse halktan para toplamalı, fakat medenî bir şehre değil, kurunuvustanın kasabalarına bile yakışmıyacak bu halin derhal önüne geçmelidir. İşte o zaman, tifo mücadelesinde en büyük adım atılmış olacaktır.

Sonra, geçen sene olduğu gibi, bütün içilecek sular sıkı bir kontroldan geçirilmeli, pişmeden yenecek yeşillik ve meyva satan esnaf, dükkânlar kontrol edilmelidir.

İstanbulun birçok mahalleleri bu gün hâlâ su sıkıntısı çekmektedir ki, bu mahallelere de derhal terkos suyu çeşmeleri yapılması icab eder.

Geçen sene İstanbulda yüz binlerce vatandaşa tifo aşısı yapılmış ve bunun için de bazı tertibat alınmıştı. Bu sene yine ayni şekilde çalışmak için daha fazla beklemek, bilmem nekadar doğru olur? İstanbulda bir kısım halk maalesef çok tedbirsiz davranmaktadır. Meselâ pis suda yıkanmış marulu yiyen, hattâ elma, erik gibi yemişleri hiç yıkamadan madelerine indirenlerin adedi oldukça kabarık olduğuna göre, belediye böyle hareket edenlere, işin tehlikesini anlatmak için kuvvetli bir sıhhî bakım propagandası yapmalıdır.

Yazdıklarımın hiçbirisi yapılması imkânsız şeyler değildir. Fakat bu arada birçok teşkilâtlarla, bilhassa maddî müşkülâtla karşı karşıya kalınabilir. Ama, azmin elinden hiçbir şey kurtulmıyacağı için, belediye de İstanbulu bu en mühim derdinden kurtarmak yolunda, bütün mânileri yıkacak bir azimle çalışmalıdır.

HABERCİ

Ulo Ulo

Maden ocaklarına amele yazılan kont

EYLÜL ayının sonlarına doğru Belçikada Şarlruva şehrindeki iş bulma dairesine bir adam müracaat etti. İş istiyen bu adama hüviyeti soruldu... İsmini söyledi ve hüviyet cüzdanını kaybettiğini ilâve etti. Yeni amele ertesi gün Dampremi maden ocaklarına gönderildi ve orada kendisine iş verildi.

Fakat yeni amelenin iş arkadaşları, onun efendiden bir adam gibi konuştuğuna dikkat ettiler. Bu konuşma arzı amele arasında merak uyandırdı, dedikodular başladı.

Bu dedikodu madende çalışan mühendislerin kulağına kadar gitti. Mühendislerden birisi polise haber verdi. Tahkikat yapıldı. Bu maden amelesinin âyan azasından Kont Ksaviye Grün olduğu ve sahte bir isimle maden işçisi yazıldığı anlaşıldı.

Hüviyetini gizlemek ve sahte bir isim kullanmak suçlarından dolayı kont aleyhinde kanunî takibatta bulunulması lâzımgeliyordu. Fakat âyan azasından olduğu için teşrifî masuniyeti vardı. Mesele âyan meclisi reisliğine yazıldı.

*

Kasket içinde yuva

RİGOMON, Fransanın cenubunda zengin bir çiftçidir. Çobanlarından birisi bir akşam ineklerle çayırdan döndüğü vakit, kasketini ahırın dış duvarına çakılı bir çiviye astı.

Ertesi sabah kasketini almağa geldiği vakit iki kumrunun kasketinin içersine yerleşmiş olduğunu hayretle gördü. Kuşları çok seven çoban yuvayı bozmaya kıyamadı, kasketini bıraktı, işine başı açık gitti. Kumrular kasketten yuva içersinde yumurtladılar. Dişi kumru kuluçkaya oturdu. Şimdi kasket içersinde mes'ut bir kumru ailesi oturuyor.

Beyaz ayıları öldürmek yasak

RUSYANIN şimalinde, Sibiryada bulunan beyaz ayıları öldürmek Rusya hükûmeti tarafından yasak edilmiştir. Yalnız, buz yığınları arasında yiyeceksiz kalanlar ve ayıların hücumuna uğrayıp kendilerini korumak için onları öldürmekten başka çare göremiyenler bu yasaktan istisna edilmişlerdir.

Beyaz ayı neslinin gittikçe azalmakta oluşu ve kalanların da avcılardan yakayı kurtarmak için şimal kutbuna çekilmeleri, böyle bir karar verilmesine sebeb olmuştur.

*

Iyi yürekli büyük baba

MÖSYÖ Harri Haspel Amerikada ticaretle uğraşır. Altı ay evvel bir eğlence seyahati yapmak için Avrupaya geldi. Amerikadan ayrılırken kızı kendisine yakında büyük baba olacağını müjdelemişti. O vakit Harri:

— Nekadar iyi, demişti, inşallah bir kızın olur; ben de gelirken ona güzel bir bebek getiririm.

Şimdi Harri, Havr limanında kendisini Amerikaya götürecek vapuru bekliyor. Amerikalı ile görüşmeğe giden dostlarından birisi, oturduğu otel odasında bir kısmı sandıklara yerleştirilmiş, beş yüz bebek görmüştür. Bunların ne olduğunu sorunca Harri:

— Evet, demiştir, tamam beş yüz bebek aldım. Torunuma bir bebek hediye götürmek istiyordum. Fakat Almanyada, Avusturyada, İtatyada, Fransada dolaşırken o kadar güzel bebekler gördüm ki, dayanamıyarak satınaldım. Amerikaya gidince bu beş yüz bebekle bir sergi yapacağım. Bu sergiyi gezeceklerden alacağımız parayı torunum namına fakir çocuklara dağıtacağız.

— Fakat bu suretle torununuz bebeksiz kalacak!

Sualine Harri şu cevabı vermiştir:

— Onu da düşündüm; torunum için başka bir bebek alacağım.

İlim

Yediğimiz gıdalarla karakter arasında münasebet var mıdır

Yazan: Dr. A. R. ADAS

Bizi hayata bağlıyan ilk sevki beslenme sevkitabisi olduğuna göre her devirde ve heryerde insanın n olduğu en önemli mesele olmuştur. kanın en geri ruhlu kabilelerinden rupanın en medenî cemaatlerine bütün insanlara devamlı bir haya mücadele ve çalışma enerjisini ver ihtiyaç ve bu ihtiyacın duyumundan tevellit zevk ve neşedir.

Mutfak sanatinin tarihi tetkik ed henüz demirden bir makinenin icat memiş olduğu devirlerde bile, bir kayserinin ziyafet sofrasındaki yem rin çeşidi, içkilerin nefaseti insan sının midesine verdiği ehemmiyet anlatır. Esasen Adem ve Havva n gün geçtikçe daha kanlı boğuşmala arkası gelmiyen hırslara sürükliyen likeli psikolojinin beli başlı kaynak dan biri budur. Aç insanın tok insan zaran bir ruh haleti içinde bulundu devamlı açlığın melânkolik ve ümits hava yarattığı bilinen bir hakikattir til kalesini yakan ve yıkan kudret y hürriyet aşkı değil, onun kadar aç sefaletti. Esasen Diyojenden İsa Muhammede kadar birçok filozof peygamberler içtimaî ve ahlâki mü zalarla insanlara daima maddî ka vaazetmemişlir miydi?. Muhtelif di gördüğümüz oruçların da sebebi hi budur. Fakat ben gıdaların siyasî nalar yaratan iktisadî ve içtimaî t rini, dünya piyasalarındaki rolleri tarafa bırakarak daha ziyade psiko lojik bir vetireye temas etmek istiy

Vücut ve ruh arasındaki dar ba bize muhtelif nazariyeler ve tecrüb isbat eden ilmî müeyyidelere dayan yediğimiz gıdaların çeşit ve tarzları humuz ve bilhassa karakterimiz ara bir münasebet kurabilir miyiz?.. M tababetin vazıı büyük Hippocrate binlerce sene önce bu kanaati ortay mış ve "ruh, takip ettiğimiz gıda r nin nevine göre iyi veya fena bir h dir„ demişti. Bütün eski felsefî me leri ve dinleri bu gibi fikirlerle m görüyoruz. Hindistanda eski dinî k lardan Monorı "nizamnalara riayet bir insan„ yamyam gibi et yemez dünyaya aşk ile bağlanır ve hast maz„ der. Eski hristiyanlar hastal bile eti kaldırıyorlardı. Domuzu n miş olan müslümanlık ve yahudil ayni fikirdedir.

İşte kitabı mukaddesin '(dünya vünü) faslından bir fıkrada Allahı lahın insana dedikleri: "Sana t taşıyan her otu ve meyveli ağacı ve gıdalarını bunlar teşkil edecektir„ Yunan ve Roma filozofları gıda m lerile alâkadar oldular ve kaplan, kurt gibi bütün vahşî tabiatli hay rın et yiyici olduklarına bakarak insanlara da temsil ettiler. Eflâtu sagir ve talebeleri nebat yiyiciy Meşhur Seneque de etin aleyhin "Hayvan eti kullanma âdetini bir denberi terkettim; zekâî kabiliyetle daha iyi inkişaf ettiklerini sanıyor

Çok daha sonra da maruf edipler irler ayni tezi müdafayaa devam e Rousseau'nun oğlu Emile'e olan te vii nasihatlerden bir parça oku "Tecrübe ne şekilde izah ederse muhakkak ki et oburları diğer ins nazaran daha zalim, daha vahşidirl bu müşahede her yerde ve her ayni şekilde olmuştur. Onun için çocuklara eti sevdirmemek lâzımd bir sıhhat meselesi olduğu kad karakter ve bir terbiye meselesidi

Famartine Tultos gibi hesapsı dipler de buna benzer vecizeleri t lamışlar; ete karşı nefret besliyere ima nebatî gıdaları tavsiye etmişle

Hakikaten ot yiyen insanlar hal şefik, et yiyenler zalim ve hunhar dırlar?.. Bu hususta biraz da tabia ve hekimleri dinlemek lâzımdır. A Gautier'in bir müşahedesini nakl rum: "Lâboratuvarımda sıra ile hububat ve bazan da etlerle beslen yaz fareler kâh sakin ve kâh ısırıcı atte idiler; Gissern müzesinde bu bir ayı, sırf ekmek verildiği vak sakin iken birkaç gün sonra et ile nince kudurrur ve muhafızlar için keli olurdu. Domuzlar da fazla et il lendikleri zaman tehlikeli olacak vahşileşirler.„

İşte başka bir doktorun insanla kında bu hususiaki kanaati: "et hassa domuz eti ve müstahzerleri gaddî eden insanlar ruh kabalığı, yet kalınlaşması, tavırlarda şiddet, cılığa meyil, maddî menfaatlere di lük gibi hasletler gösterirler. Halbu

Dr. Rasim İADASA

Devamı 12 in

Bir demir kafeste 6 aslanla mücadele!

Istimdadına rağmen, kafesin kapısını açmağa ve mürebbiyi kurtarmağa kimse cesaret edemiyordu

"Siyah eldivenli hayvan mürebbisi,, aslanla boğuşuyor

Birkaç gün evvelki Fransız gazeteleri, Leonda Pozen isminde bir vahşî hayvan mürebbisinin 75 yaşında olarak Brükselde öldüğünü haber verdiler. Son gelen bir Fransız gazetesi, bu adamın, bütün ferdleri vahşi hayvanlarla boğuşan bir canmaz ailesinin son çocuğu olduğunu yazıyor ve bu aileye dair şu meraklı tafsilâtı veriyor:

Pozen ailesi Belçikada bir köyden çıkmıştır. Bu köyde 1793 senesinde Piyer Pozen isminde bir çocuk doğdu. Bu çocuk Napolyon ordusuna gönüllü yazıldı. Rusyaya kadar Napolyonla beraber gitti, Vaterlo savaşında bulundu. Sonra köyüne döndü, çalıştı, evlendi ve beş erkek evlât sahibi oldu.

Köylerinin toprağı kısırdır. Çocuklar genç yaşlarında para kazanmağa mecbur kalırlar. Binaenaleyh Pozen ve büyük oğlu Jan on iki yaşında çobanlığa başladı.

1835 kışında bu civarda iri bir kurd dadanmış, sürüleri kırıp geçiriyordu. Bu kurdun Janın sürüsüne zararı dokundu. İki kuzusunu bu kurd parçaladı. Jan kurda bir tuzak kurmağa karar verdi. Sürüsünü gece ormanda kazdığı tuzağın yanında bıraktı. Kendisi bir ağacın üzerine çıktı. Kurd karanlıkta yavaş yavaş dolaşan sürüyü görünce sevinçle saldırdı. Ertesi sabah ağacın üzerinde uyanan Jan kurdun tuzakta çabaladığını gördü.

Delikanlının meharetle fırlattığı kemend kurdun boğazına sarıldı. Jan hayvanı sürükliye sürükliye köye kadar getirdi.

Kazançlı bir meslek

Babası oğlunun bu muvaffakıyetine sevindi. Kendisi, oğlu ve kurd köy köy dolaşmaya başladılar. Boynunda bir zincir bulunan kurd, baba ile oğlun arkasından kuzu kuzu gidiyor, delikanlının elindeki kırbacın şakırtılarına derhal itaat ediyordu.

İşleri iyi gidiyordu. Fakat Belçika köylüleri kıskançtır. Bir gün kurdu zehirlediler.

Bu vaka üzerine baba köye döndü. Fakat oğlu, çobanlık yapmak istemiyordu. Cebinde birkaç frankla Fransayı aştı, Pirene dağlarına kadar gitti. Orada 35 frank mukabilinde iki yaşında bir ayı yavrusu satın aldı. Köyüne döndü, kendisinden üç yaş daha küçük olan kardeşi Baptist ile ayıyı oynatarak bütün Fransa panayırlarını dolaştı. Daha küçük iki kardeşleri de bu göçebe hayatın cazibesine kapılarak ağabeylerinin yanına geldiler. Artık biricik emelleri bir vahşî hayvanlar canbazhanesi kurmaktı.

İlk arslan

Bu emellerinin tahakkuku gecikmedi. Bordodaydılar. Cezairden bir gemi geldi. Bu gemide hafif yaralı güzel bir aslan olduğunu haber alan Jan derhal gemiye gitti. Kaptanla görüştü:

— Bu aslana ne istiyorsun?

— Yüz lira.

Jan "peki" dedi ve derhal 100 lirayı saydı.

Kaptan: "bir demir kafes getiriniz de hayvanı koyalım. Sonra kafesi alır götürürsünüz,, dedi. Delikanlı "hacet yok, kırbacım yanımda, sağlam bir de zincirim var. Hayvanın boynuna takar götürürüm,, cevabı ile mukabele etti.

Bu vakayı anlatanlara inanmak lâzımgelirse Jan aslanı tıpkı bir köpek götürür gibi canbazhanesine kadar götürdü. Jan aslanı günlerce sokaklarda arkasında gezdirdi, halkı heyecana verdi. Nihayet polis bunu menetmeye mecbur kaldı.

Bu ilk aslan Fransada çok maruftur. Hattâ, Perlaşez mezarlığında Pozen ailesinin mzarları başında bu aslanın bronzdan bir büstü vardır.

Jan 1874 te öldü. Fakat canbazhane devam ediyordu. Ailenin yeni yetişen ferdleri birer birer bu müesseseye katılıyordu.

Siyah eldivenli hayvan mürebbisi

Janın kardeşinin oğlu Edmond bu ailenin en tanınmış çocuğudur. 1888 de aslanlar kafes içersinde geçen heyecanlı macerasını hatıralarında şu suretle anlatıyor:

"Pariste, İtalya meydanında canbazhanemizi kurmuştuk. Hava fırtınalı ve kafesteki altı aslan hissedilir derecede sinirliydi. Öğleden sonraki seansta "Rolan" isimli en vahşî aslan mutad numaralarını yapmak için meydana çıkmak istemedi. Derhal elimde çatalım, hayvanın kafesine girdim. Kırbacımı salladım. Hayvan homurdandı ve yerinden kımıldanmadı. Seyirciler: "yetişir, yetişir,, diye haykırıyorlardı. Aslan arzuma itaat edecek yerde üzerime atıldı. Fakat atik davrandım, çatalı aslanın altına daya-dım. Birinci hücumu bu suretle savuşturdum ve hademeye bağırdım:

— Kafesin kapısını aç!

Bu sırada hayvan tekrar üzerime atılmıştı, beni tamamen silâhsız bırakmak için çatalı sapından dişleriyle yakaladı. Dişler arasında çatır çatır kırılan tahta sapın sesini işittim. Artık elimde kızgın bir aslana karşı hiç bir işe yaramıyacak olan kamçıdan başka bir şey kalmamıştı.

Yeniden haykırdım:

— Bir çatal... Bana bir çatal veriniz.

Sirkte mevcut bütün insanlar kafesin etrafında toplanmıştı. Fakat hiçbirisi kafesin kapısını açmaya cesaret edemiyordu. Ben yavaş yavaş geriye çekilmiş, kafesin tellerine dayanmıştım. Aslan kırbacımı da dişleriyle yakaladı. Parçalıyarak attı. Artık ölümle karşı karşıyaydım. Ölümden yakamı nasıl sıyırabileceğimi bir şimşek darbesiyle düşündüm. Ve aklımdan geçen delice bir fikri tatbika karar verdim.

Sol elimi hayvanın açık olan ağzına soktum. Dilini yakaladım ve bütün kuvvetimle sıktım. Bir kat daha kızan hayvan pençeleriyle bacaklarıma sal-dırıyordu. İkimiz de beraber bacaklarımdan akan kanla kızarmış olan yere yuvarlandık. Fakat hâlâ hayvanın dilini bırakmamıştım.

Hayvan dilini kurtarıp benimle fare ile oynıyan kedi gibi oynamak istiyordu.

Öteki aslanlar sanki bu mücadeleden şaşırmışlar gibi kafesin bir köşesinde şaşkın şaşkın duruyorlar, ve sadece vahşi vahşi böğürmekle iktifa ediyorlardı. Artık kendimi kaybetmiş gibiydim. Birdenbire köşedeki beş aslanın çılgınca sıçrıyarak koştuklarını işittim. Baktım. Kafesin yan kapısı açılmıştı, aslanlar koşa koşa kapıdan çıkıyorlardı. Derhal bana hücum eden aslanın dilini bıraktım. O da ötekilerin arkasından dışarı fırladı. Kurtulmuştum. Fakat ne halde?

Hademeler hâlâ yerlerinden kımıldamamışlardı. Beni kurtaran onlar değildi. Seyircilerden bir genç kadın büyük bir cesaretle, aslanların kafesini öteki kafeslerden ayıran kapıyı açmıştı. Bir hamlede yerimden kalktım, kapıya kadar gittim, fakat dışarı çıkamadım. Bayılmışım.,,

Edmonun sol eli tamamile sakat kaldı ve çok çirkin bir manzara aldı. Onun için Edmon yaşadığı müddetçe bu eli siyah bir eldivenle gizledi ve bu yüzden "Siyah eldivenli hayvan mürebbisi,, ismini aldı.

Geçenlerde ölen Pozen de Leonda meslek hayatına bu canbazhanede atılmıştı.

ANADOLU ve TRAKYA

Eğede Köy muallim mektebi

Yazın da derslere devam Kurslardan 63 erkek ve 30 kadın eğitmen mezun oluyor

İzmir, (Hususî) — Kızılçullu köy muallim mektebinde yaz mevsimi tedrisatına başlanmıştır. Bu mektebin tedrisat sistemi nevi şahsına münhasır olduğu için, tatil yapmıyacak ve tatil mevsiminde derslere devam edilecektir. Ancak her köy çocuğu on beş günlük izinle ailelerinin nezdine gidebileceklerdir.

Mektepte sınıf geçme zamanı eylûl ayıdır. İlkteşrinde yeni yıl tedrisatı başlıyacak ve fasıla verilmiyecektir.

Eğitmenler kursu da büyük bir muvaffakıyetle devam ediyor. Bu kursta mevcut 63 erkek ve 30 kadın eğitmen ilkteşrin ayında mezun olacak ve köylerine döneceklerdir. Eğitmenler köylerine dönünce münasip vazifelere tayin edilerek maaş almıya başlıyacaklardır. Kadın eğitmenler de köylerinde, köy işlerinde, köy okullarında vazife göreceklerdir.

Uzundere köyü, köy öğretmen okulunun müfredat programında hususî bir yer işgal etmektedir. Yaz mevsimi içinde köy çocukları bu köye devam ederek orada amelî ders göreceklerdir.

Afyon Halkevi azası Bolvadinde

Bolvadin, (Hususî) — Afyon halkevi gösterit ve müzik kolları kazamıza gelerek evimiz üyeleriyle tanışmışlardır. O akşam saat 20 de misafirlerimiz (Himmetin oğlu) piyesini çok güzel ve tam muvaffakıyetle temsil etmişler ve müzik kolunun çaldığı muhtelif parçalar da zevkle dinlenmiştir. Bu ziyaret çok iyi bir gece geçirmemize vesile olmuştur. Misafirlerimiz evimiz üyelerinin içten tezahürleri arasında Afyona avdet etmişlerdir.

Tekirdağ kursundan 70 muhtar vesika aldı

Kursa devam eden ve vesika alan muhtarlar vali ve muallimlerile bir arada

Tekirdağ, (Hususî) — Vilâyetin teşebbüsüyle halkevinde açılarak on beş gün devam eden muhtarlar kursu bitmiştir. Tekirdağ merkezine bağlı köylerden 70 muhtar ve köy kâtibinin devam ettiği bu kursta valimiz ve devair müdürleri tarafından kendilerine köy ve köylüyü alâkadar eden mevzular üzerinde dersler verilmiştir. Bu hafta yapılan imtihanda muhtarların bu kurstan çok istifade ettikleri anlaşılmış ve kendilerine birer vesika verilmesi uygun görülmüştür.

Hava şehitleri için

Tekirdağında hava şehitleri ihtifali çok heyecanlı olmuş ve bu törene bütün subaylar, askerler, okullar ve kalabalık bir yurddaş kütlesi katılmıştır. Bir tayyare subayının ve iki öğretmenle okul çocuklarının söylevleri alâkayla dinlenmiştir. Törenden sonra okullar ve askerler tarafından düzgün bir geçit resmi yapılmıştır.

Sağlık koruculari

Halkevinde bu hafta açılan sağlık koruculari kursuna Tekirdağından ve kazalardan ayrılanlar devam etmektedir. Bu kursa devam edenlere sıhhat müdürü tarafından dahiliye mütehassısı, hükûmet ve belediye tabibleri tarafından muhtelif hastalıkların ârazı ve korunma çareleri hakkında dersler verilecektir. Bir buçuk ay devam edecek olan bu kurs sonunda bir imtihan yapılacak ve muvaffak olanlara ehliyetname verilecektir.

Tekirdağsporun müsameresi

Tekirdağ spor klübü bu hafta güzel bir müsamere vermiş ve klübe iyi bir varidat temin etmiştir. Müsamerede Faruk Nafizin "Canavar,, piyesile bir komedi oynanmış ve piramid hareketleri yapılmıştır. Tekirdağ spor klübünün bu hafta içinde Edirneye gitmesi; orada hem bir müsamere vermesi, hem de bir maç yapması kararlaştırılmıştır.

Kırşehirde zelzele

Ankara, 19 (Hususî) — Kırşehirde yeni bir zelzele olmuştur. Civardaki üç köyde büyük zayiat olmuş, birçok ev yıkılmıştır. İnsanca zayiat yoktur.

Burdurda mekteplerde sergiler açılıyor

Burdur, (Hususî) — Bu yıl Burdurda okullar 19 Mayısta kapanıyor. Köy ve yatı okulları 10 Mayısta ders kesimi yaptılar. Geçen sene olduğu gibi bu yıl da merkez ve yatı okullarında mıntaka sergileri yapılmaktadır. Evvelki gün vali belediye reisi, halkevi başkanı parti azası ve öğretmenlerden mürekkep 31 kişilik bir heyet Çeltikçi nahiyesine giderek orada yapılan mıntaka sergisini açmışlardır. Resimlerde giden heyet sergi binası önünde köylülerle beraber ve sergiden bir köşe görülmektedir.

Kiralık Apartıman

Küçük Komedya

Eşhas: Nuri, birinci ziyaretçi, ikinci ziyaretçi, mütekait yarbay, ev sahibi.

Nuri — Cidden çok müteessirim! Apartımanımı bırakıyorum!.. Halbuki bu apartımanda tam yirmi senedir oturuyorum!.. Fakat ben bırakmak istemedim. Ev sahibinden kirayı biraz indirmesini istedim .. Çünkü ben en eski kiracısıyım ve hiç bir zaman onu masrafa sokup tamirat yaptırmadım. Halbuki o arzumu yerine getirmedi.. Ben inat ettim. Apartımanı bırakmağa karar verdim.. İşte!.. Fakat bu karar beni cidden üzüyor. Apartımanımı terketmek beni cidden müteessir ediyor. Burası çok rahat. Çok geniş. ve üstelik koca man bir bahçesiyle mükemmel bir manzarası var.. Düşünün bir kere! Bütün Boğaziçi görünüyor. Sonra hakikaten müthiş bir şey, ben apartımanı

bırakacağımı söyleyip te, ev sahibi kapıya bir levha astıralı beri bir sürü adam gelip apartımanı ziyaret ediyor ve bazıları da fena halde gevezelik ediyorlar.. Halbuki ben asabi bir insanım.. (Kapı çalınır) işte!.. Eminim ki gene bir ziyaretçi.. Görürsünüz..

Ziyaretçi — Merhaba, bayım. Kiralık apartıman burası mı? .

Nuri — Evet, bayım.

Ziyaretçi — Bunu size sormamda sebep var. Çünkü siz de takdir edersiniz ki, yanılabilirim. İnsan bazan 3 üncü kata çıktığını zannediyor, sonra bir de bakıyor ki 4 üncü kata gelmiş.. Ve yahut ta 2 inci kata.. Fakat bu defa her halde yanılmadım, değil mi? Burası her halde 3 üncü kat..

— Evet bayım.

Ziyaretçi — Kapıcı bana 3-üncü kat dedi.. "Kiralık apartıman üçüncüdedir.,, dedi. 3 üncü kat, ne 4 üncü kattır, ne de 2 inci kat.. Değil mi? Ve madem ki siz bana burasının 3 üncü kat olduğunu söylüyorsunuz, size itimat edebilirim, değil mi?.

Nuri, (sinirlenerek, hiddetle) — Evet, bayım.

Ziyaretçi — Bu kadar hızlı bağırıp kendinizi yormayın, bayım, ben sağır değilim.. Apartımanınız cidden güzel..

Nuri — Teşekkür ederim.

Ziyaretçi — Bir şey değil... Şu karşıda görünen ağaçlık yer Gülhane parkı değil mi?.

Nuri — Evet, bayım, Gülhane parkıdır.

Ziyaretçi — Ya şu önümüzde uzayan güzel sular da Boğaziçidir, galiba..

Nuri — Evet, bayım, oğaz içidir.

Ziyaretçi — İster misiniz size bir şey söyliyeyim? Evvelâ, Gülhane parkının ağaçları, manzaranın bir kısmını görmeğe mâni oluyor. Sonra, bu ağaçlarda her halde sivrisinek var, değil mi? Çünkü ağaçlarda sivrisinek bulunur.

Nuri — Sivrisinekte ağaç olmasın da..

Ziyaretçi — Zannetmem, çünkü sivrisinek küçük, ağaç ise büyüktür.. Sonra bu ağaçlarda her halde bir sürü kuş var. Çünkü dikkat ettim - ben gayet müdekkik bir insanım - nerede ağaç varsa, orada muhakkak kuş ta vardır. Ve yahut ta,, belki de, kuşlerın bulunduğu yerlerde ağaç çıkar.. Tabiat her şeyi o kadar ince - den inceye hesap etmiştir ki, değil mi bayım?. Sabahları, bu kuşların cıvıltısı beni yoracak.. Sizin apartımanı tutmamayı tercih ederim, bayım.. Allaha ısmarladık.. (Dışarıya çıkar).

Nuri — İşte bu!.. Bütün gün hep ayni şey.. Halbuki ben, sabahları kuş cıvıltıları ile uyanmayı ne kadar severdim.. Ah! Bu apartımanımı bıraktığıma cidden müteessirim!.. (Kapı çalınır). Al sana bir daha!.. İşte başka bir ziyaretçi daha.. (Kapıyı açar).

İkinci ziyaretçi (İçeriye girerek) — Kiralık apartıman burası mı?.

Nuri — Evet.,

Ziyaretçi — Zaten öyle olduğu besbelli.. Bana 3 üncü kat demişlerdi. Ben de doğru 3 üncü kata çıktım ve 3 üncü katta bir tek apartıman bulunduğu için, bilâtereddüt sizin kapıyı çaldım. Esasen yanılmak kat'iyyen âdetim değil. Bu ağaçlık yer Gülhane parkı değil mi?.

— Evet! .

Ziyaretçi — Zaten bundan emindim.. Yanılmak âdetim değil..

Nuri — Ve düşünün ki, bayım, bu ağaçlar da ağaçtır.

Ziyaretçi — Bundan emindim.. Beni aldatmak imkânsız bir şeydir. Gülhane parkında kaç ağaç var? .

Nuri — Efendim? Şey.. Bilmem..

Ziyaretçi — Bilmiyor musunuz? Demek ki bütün Gülhane

parkı görünmiyor. Şu halde manzara zannetmiş olduğum kadar güzel değil.. Şu halde bu apartımanı tutmıyacağım...

Nuri — Fakat bundan bana ne?.

Ziyaretçi — Tutmıyacağım, bayım.. Ben kolay kolay aldanacak insanlardan değilim .. (Çıkar).

Nuri — Deli!.. Zaten hepsi de deli!.. Beni de deli edecekler.. Bir daha birisi gelirse.. ona... (Kapı çalınır). İşte! (Açar.)

Mütekaid yarbay — Bayım, kendimi takdim edeyim: Mütekait süvari yarbayı Özcan Bum bum..

Nuri (Kendi kendine) — Aman! Yarbay!.. Hiç kızmağa gelmez.. Hem ismi de pek yaman. (Yarbaya hitaben): Emrinize âmadeyim, bayım!..

Yarbay — Aartımanı görmeğe geldim.. Cidden hoşuma gidiyor. Hem büyük.. hem havadar.. Hem aydınlık.. Güzel manzarası da var.. Ağaçlar görünüyor.. Ağaçlara cidden bayılırım.. O kadar bayılırım ki ekseriya onlar keser ve yenilerini dikerim.. Bu apartıman hakikaten hoşuma gidiyor.

Nuri (İçini çekerek, kendi kendine) — Heyhat! Benim de hoşuma gidiyor.. Burada kalabilseydim..

Yarbay — Bir şey soracağım. Burada boru çalınabilir mi ? .

Nuri — Efendim?.

Yarbay — Ben ordudaki âdetleri hâlâ muhafaza ederim, bayım. Sabahları boruyla kalkar.. Yemeklerimi boruyla yer ve gene boru çalınca yatarım.

Nuri — Tabii, bayım, burada boru çalar, hattâ isterseniz top atar ve ata binersiniz..

Yarbay — Benimle alay ediyorsunuz, öyle mi bayım? Fakat şunu bilin ki mütekaid bir yarbayla alay edilmez. Bunun cezasını göreceksiniz. Sizin apartımanınızı kiralayacak, fakat sizin canınızı da alacağım.. Şimdi gidiyorum. Fakat bir saat içinde size şahitlerimi göndereceğim.. Yarın sabah sizinle düello yapacağız.. Hangi silâhı tercih ederseniz onlarla karşılaşınız.

Nuri — İyisi mi siz tercih edin: Ya iki metreden top ve ya hut ta 40 metreden kılıç düellosu..

Yarbay — Korkak herif.. Görüşürüz. (Çıkar).

Nuri — Bir süpürge! Nerede şu süpürge!. Bir daha birisi gelirse süpürgeyi kafasına indireceğim.. Ne diye bu apartımanı bırakıyorum? Şüphesiz inadım yüzünden.. Ah!.. Burada kalabilseydim.. (Kapı çalınır.) Bir ziyaretçi daha! Şimdi görür halini.. Şu süpürgeyi kafasına bir indireyim de... Görür halini!. Buyurun!..

Ziyaretçi — Bu ne? Bu ne rezalet?.. Beni süpürge sopasile mi karşılıyorsunuz?.

Nuri — Eyvah!.. Ev sahibi!.

Ev sahibi — Evet ev sahibiniz.. İstediğiniz parayla size apartımanımı tekrar bıraktığımı söylemeğe gelmiştim.. Fakat madem ki kafama süpürgeyi indirdiniz, derhal evimi terkedin, bayım!.

Biliyor musunuz?

3439 senelik ekmek

Hat Nufferi herhalde tanımıyorsunuz. Zaten onu tanıyanlar pek azdır. Çünkü bayan Hat Nuffer miladdan 1494 sene evvel yaşıyordu. Bu zengin ve meşhur bir Mısırlı kadın olup mezarı henüz açılmıştır ve onun şöhreti, bilhassa, mezarında üzümlü bir ekmek çıkmış olmasından ileri gelmiştir. Görülüyor ki eski Mısırlılar da ağızlarının tadını biliyorlardı.

Bunu bulmuş olan arkeologlar bu ekmeğin tadı hakkında malûmat vermiyorlar ama hakları da var: 3.432 senelik bir ekmeğin tadını anlamak cidden meseledir!!

Farol adalarında ağaç o kadar nadir bir şeydir ki, sokakların ortasında ağaç bitse bile bunu kesmezler.

☆ ★ ☆

Amerikada bir cins uluyan maymun vardır ki, bunların sesi 5 kilometrelik mesafeden kolaylıkla duyulmaktadır.

Yeni nakil vasıtaları

İnsanlar bir sürü nakil vasıtası keşfetmişler ve bu kâfi değilmiş gibi şimdi de bir çok kimseler de, herkesin nazarı dikkatini celbedecek nakil vasıtaları buluyorlar.

Bundan bir müddet evvel Paris sokaklarında, arkasında garib bir araba sürükliyen bir bisikletçi görülmüştür. Bu araba, iki tekerlekliydi, fakat bir tek insanın kuvveti için hayli yüklü görünüyordu. Çünkü bu arabanın içinde, beş yaşla yedi yaş arasında oaln dört çocuk vardı.

Yapılan tahkikatta bu küçük kervanın Belçikadan geldiği ve Avrupa turuna çıktığı anlaşılmıştır. Bu fakir adam belki de çocuklarını geçindirmek için başka bir çare bulamamıştı. Bu bulduğu çareyse, itiraf etmeli ki, hiç de kolay değil...

☆ ★ ★

Afrikanın yerlileri olan Uapular, merasim esnasında biri birlerini korkutmak için, gayet garib ve korkunç maskeler takarlar.

Şen Fıkralar

Romatizmadan fena halde muztarib olan Mişon, sokakta, tanıdığı bir doktora rasladı ve parasız bir konsültasyon elde etmek ümidile sordu:

— Doktor dostlarımdan birisi bacaklarımdaki romatizmadan fena halde şikâyet ediyor ve geceleri uyuyamıyor. Ona ne tavsiye edeyim acaba?

— İyi bir doktora gitmesini söyleyin.

☆ ★ ☆

Tabii ilimler öğretmeni sınıfa geldi ve kürsünün üzerine küçük bir paket bırakarak talebelerine şöyle dedi:

— Size çok şayanı dikkat bir şey göstereceğim: yirmi sene müddetle alkol içinde kalan bir kurbağa.

Bu sözler üzerine paketi açtı ve içinde bir sandviç bulunca hayretle mırıldandı:

— Halbuki ben otobüste alelâcele sandviçi yediğimi zannediyordum!..

☆ ★ ☆

İşçi — Sözüm ona terakki! Eğer bu fazla iş çıkaran makineler icad edilmeseydi, burada kürekle çalışan en aşağı bin ameleye iş vardı.

Ustabaşı — Evet, kürek de icad edilmeseydi, o zaman da, küçük kaşıklarla çalışan bir milyon ameleye iş vardı.

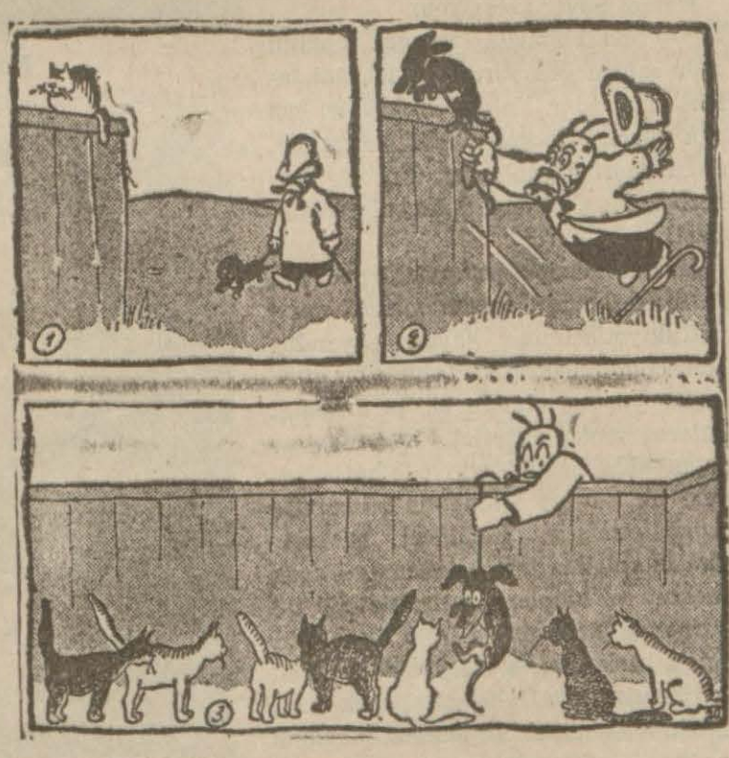

BULMACA

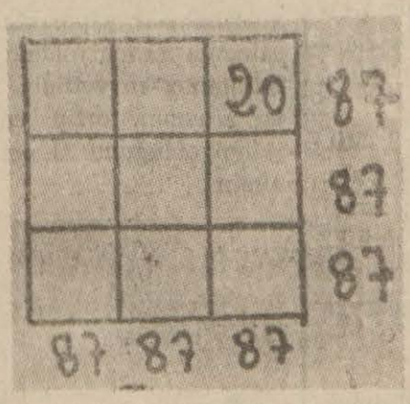

Yukarki murabbaların içine, 17, 23, 26, 29, 32, 38 ve 41 rakamlarını öyle bir tarzda yerleştiriniz ki, yukardan aşağı veya sağdan sola doğru yapacağınız cemilerin hepsinde yekûn 87 olsun.

Bu bilmecemizi halledenlerden birinciye bir kol saati, ikinciye bir pergel takımı, üçüncüye bir büyük şişe kolonya ve ayrıca 200 okuyucumuza muhtelif hediyeler verilecektir.

Büyük bir avukatın yanında çalışan, hademe, patronundan sık sık azar ve nasihat işitiyordu. Bir gün avukat, bekleme salonunda, hademesile birisi arasında vukubulan şu muhavereyi duydu:

— Burada kaç para kazanıyorsun?

— Ayda 275 lira.

— İmkânı yok!

— Evet. 25 lira nakit olarak, 250 lira da hukukî tavsiyeler ve saire olarak...

HABER
ÇOCUK SAYFASI
Bilmece kuponu
21 MAYIS — 1938

SPOR

Mekteplerde Spor

Kabataş lisesi
Spora nasıl çalışıyor?

Mektebin kuvvetli basketbol takımı Hocaları Hamdi Saverle beraber

Bugün size her hafta bu sütunlarda okutmayı vaadettiğimiz röportajlarımızdan 2 ncisini takdim ediyoruz.

Boğazın en güzel yerinde kurulmuş olan bir irfan müessesesindeki Türk gençlerinin spor sahasında nasıl çalıştıklarını görmek ve anlamak, onu okuyucularımıza anlatmak maksadile Kabataş lisesine gittim. Mektebin müdür muavinliğini yapan kıymetli jimnastik hocalarımızdan Hamdi Saver ile görüşmek imkânını elde etmeğe muvaffak oldum.

Bay Hamdinin denize nazır odasında karşı karşıyayız. Kendisine Haber gazetesi namına röportaj yapmağa geldiğimi söylediğim zaman gülümsedi ve sormuş olduğum suallere cevab vermek lûtufkârlığını esirgemedi.

Hamdi Saver anlatıyor:

"— Mektebimizin meşgul olduğu spor sahası geniştir. Spor işlerini talebe idare eder. Yalnız direktifleri benden alırlar. Gençlerimizin meşgul olduğu sporlar şunlardır: Futbol, basketbol, Ping . Pong, voleybol ve atletizm.

Mektebimizdeki en kuvvetli spor kolu basketboldur. Basketboldaki muvaffakıyetlerimiz kayda şayandır. Mektebimiz basketbol takımı bu güne kadar yapmış olduğu bütün müsabakaların hemen ekserisini kazanmış ve İstanbulda, hattâ Türkiyede hatırı sayılır bir kuvvet olduğunu bu suretle ispat etmiştir. Kendileri bu mevsim İstanbulda tertip edilen ve birçok mektep ve klüplerin iştirak ettiği iki turnuada 2 nci olmuşlardır. Gençlerimizin basketbol ve voleyboldaki bu su götürmez muvaffakıyetleri mektebimizin mükemmel bir jimnastik salonuna malik bulunması ve kendilerine yaz kış sabah akşam boş zamanlarında çalışmak için açık olmasından ileri gelmektedir.

Gençlerimizin bu mevsim yapmış olduğu basketbol temaslarının bazılarında almış oldukları neticeelr şunlardır:

Perayı 44.12; Kurtuluşu 26-8, Mühendisi 32.18; Akınsporu 22.15 Galatasaray mektep takımını 23.8; Arnavutköyü 46.9; Perayı 74.12; Koleji 32 24; Mühendisi 26-11; mağlûb etmişler ve Barkahbaya 24-22, Galatasaraya 25-19 mağlûb olmuşlardır.

FUTBOL:

Futbol faaliyeti o kadar ileri olmamakla beraber, fena değildir. Bu seneki futbol faaliyetleri daha ziyade sınıflar arasında olmuştur. Hariçle yapılan yegâne temas Boğaziçi lisesi iledir. Takımımız bu maçta güzel bir oyun oynıyarak kuvvetli rakipleri karşısında iyi dayanmışlardır. Diğer taraftan mektebimizin muhtelif sınıf takımları Boğaziçi lisesi sınıf takımlariyle maçlar yapmışlardır. Futbolcularımız içinde tanınmış hiçbir futbolcu olmamasına rağmen, iyi bir futbol takımına malikiz.

VOLEYBOL . PİNG . PONG:

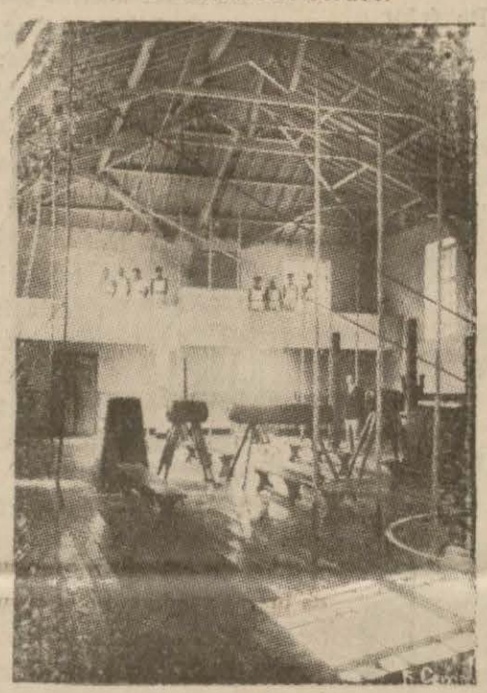

Kabataşın mükemmel jimnastikhanesinden bir köşe

Spor umum kaptanı Turgut

Bu sporlarda da hariçle temasımz yoktur. Gençlerimiz kendi aralarında müsabakalar yapmaktadırlar. Kapalı sahamız mevcut olduğundan voleybol takımımız kuvvetlidir. Bu sene sınıflar arasında tertip edilen voleybol şampiyonluğunu 11 nci sınıf kazanmıştır.

ATLETİZM:

Mektebimizde son zamanlarda rağbet bulan bir spordur. Genç atletlerimiz haftanın muayyen günlerinde Beşiktaş Şeref stadında çalışmaktadırlar. Henüz pek yeni olmasına rağmen, bu şubede gençlerimiz büyük muvaffakıyetler gösteriyorlar. Bunlar arasında genç atlet Fethi, son olarak yapılan seçmelerde 800 metre birincisi olmuştur.

Bize bu izahatı veren Bay Hamdi Saver biraz dinlendikten sonra ilâve etti:

— Görüyorsunuz ki, mektebimizde spor ne geri, ne de ileridir. Bununla beraber gençlerimiz muntazam bir disiplin altında bedenlerini inkişaf ettirmek için mükemmel ve tam vesaitli bir jimnastikhanede çalışmak fırsatını ellerinde bulunduruyorlar. Mektebimizin jimnastik salonu birçok mekteplerin hasretini çektiği bir mükemmeliyettedir. Jimnastik şenliklerinde talebelerimizin her zaman muvaffak olmasının bir sırrı da işte budur.

Bir müddet daha konuştuktan sonra Hamdi Savere teşekkür ederek ayrıldım ve mektebin umumî kaptanı refakatiyle jimnastikhaneyi ve klübünü gezdim. Her şey mükemmel, her şey intizamlı. Klübün bir köşesindeki Kabataşın bu güne kadar yapmış olduğu spor müsabakalarından almış olduğu kupalarla büstler ve bayraklarla süslenen müzeyi uzun uzun seyrettikten sonra spor kaptanı bay Turgutu tebrik ederek kendilerine muvaffakıyetler temenni ettim ve çok iyi intibalarla mektepten ayrıldım.

Hayrettin Bahtoğlu

Demirspor galip

Bakırköy halkevinin tertip ettiği turnuvanın finali 19 Mayıs gençlik ve spor bayramında Demirsporla Barutgücü arasında ve hakem Ahmed Ademin idaresinde Barutgücü sahasında oynanmıştır. Kalabalık bir seyirci kütlesi önünde ilk golü Demirspor yapmış ve devrenin nihayetine doğru Barutgücü de beraberlik golünü atmıştır. İkinci devrenin 15 inci dakikasında Demirspor bir gol daha atmış ve hem gol faikiyeti, hem de oyun faikiyetini ele almıştır. Kendi sahasında mağlûb vaziyete düşen güçlüler sert bir oyun oynamaya başlamışlardır. Demirspordan iki kişi sakatlanmış ve fakat hakimiyeti elden bırakmamışlardır.

Oyunun neticesine 18 dakika kala sahanın inzıbatiyle alâkadar güçlülerden bir bay oyunda hiçbir hâdise yokken uluorta sahaya girerek yan bakeminin elinden bayrağı kapıp yere atmış ve bu şekilde Bay Ahmed Adem de oyunu tatil ettirmiştir. Maçın galibine verilecek kupa Halkevinde mahfuzdur.

Kabataş lisesi birinci futbol takımı bir maçtan evvel

Burdurda güreş birincilikleri

Burdur, 19 (Hususî) — Burdurda Atatürk Altın kupası serbest güreşler için mıntaka birincilerini seçecek olan karşılaşmalar üç haftadanberi yapılmaktadır.

Binlerce halkın heyecanla takip ettiği bu müsabakalarda muhtelif sıkletlerden altmış çift karşılaşmış ve neticede birinciler tayin edilmiştir.

Yukardaki fotoğrafta Burdur şampiyonları görülmektedir. Soldan itibaren 87 de Ahmet, 79 da Musa, 72 de Mustafa Coşkun, 61 de İzzet ve İsmail, 66 da Hurşid ve İsa, filizde Mehmet, 56 da Hikmet.

Uşakta spor
Bütün klüpler mühim bir varlık göstermekte, futbol ve atletizm terakki etmektedir

Uşak, (Hususî muhabirimizden) — Burada gençlik hareketlerinin iyi bir düzen üzerinde cereyan ettiği görülüyor. Cevval bir gençlik kütlesi, muhitte spor hareketleriyle beraber fikir hareketlerine de ehemmiyet vermiştir. Halkevinde müsamereler ve konferans serileri fasılasız devam ediyor.

Spor hareketleri üzerinde Uşakta mevcut bütün klüpler iyi varlık göstermişlerdir. Garbî Anadolunun spor âleminde adı sık sık anılan Uşak, bu namı, klüplere verdiği ehemmiyete borçludur.

Gençlerbirliği

Mevcut klüplerden bir tanesini anlatayım: "Uşak gençler birliği,, 1922 yılında kurulmuş ve o zamandanberi muhitinde istihdaf ettiği gayeyi başarmaya muvaffak olmuştur. Birliğin 194 azası vardır. Bütçesi 725 liradır. Bu bütçeye gelir temin eden kaynaklar, âza taahhüdatı, teberrü, müsamere, ayni yardımlar gibi şeylerdir.

Gençler birliği muhitinde öğünülecek bir varlık halindedir, demek istemiştim; 934 yılında orta Anadoluda Uşak sporunun varlığını ispat eden klübü budur. Söylüyorlar ki, o zaman Uşak muhtelitine 9 oyuncu vermiş, ve İzmir muhteliti ile beraberlik teminine muvaffak olmuştur.

936 yılında Türkiye idman cemiyetleri ittifakının umumî kongresinde kaza mıntakalarının lâğvı kararı üzerine klüplerde yepyeni bir usul kaim olduğundan mahallî spor bir muvakkat müddet için eski hızını kaybetmişse de bilâhare daha yeni esaslarla eski kuvvetinden pek daha ciddî bir teşekkül haline gelmiştir.

Diğer klüpler

Uşakta üç klüb vardır ve federedir. Takip olunan sporlar atletizm, futbol, voleybol, basketbol ve son günlerde ihya edilen atıcılıktır.

Belediye reisi Rıza Topuz, birlik reisi Taşim Helvacıoğlu, Atlı klüb başkanı Hakkı Yılancıoğlu, gibi muhitinde sözü geçen zevatı buradaki gençliği idare etmektedirler. Gençler birliği geçen aylardan birinde bir eşya piyankosu tertib ederek elde eylediği 425 lira safî parayı doğrudan doğruya ortamektebin yetim çocuklarına terketmiştir.

Atlı klüp

Uşakta bir de atlı klüb vardır ki, gayesinin pek kıymetli esaslara da yandığı şüphesizdir: Türkün eski sporunu ihya etmek.

Gaye üzerinde ciddiyetle durulduğunu gördüm. Ve klübü ziyaret ettim. Yetmiş seksen azası vardı. Tıpkı bir şehir klübü halinde bulunan bu müessesede duvarlar atçılığa ait resimler kaplamış. Bilhassa sayın İsmet İnönünün bir maniayı atlarken almış olan o meşhur resimleri büyültülerek en mutena yere asılmış. Klübün sık sık tertib ettiği atçılık talimleri yüzde seksen nispetinde semere vermektedir.

İzmirliler
Bu sabah şehrimize geldiler

Bugün Beşiktaş, yarın da Galatasarayla deplâsman müsabakasını Taksim stadyomunda yapacak olan İzmirin Elsancak takımı oyuncuları Bandırma yoliyle bu sabah şehrimize gelmişler ve Kontinantal oteline inmişlerdir.

—o—

Yağlı güreşler

Çenberlitaş Aile bahçesinde bu pazar gününden itibaren her hafta devam etmek üzere, büyük yağlı güreş müsabakaları yapılacaktır.

Bu müsabakalara memleketin birçok tanınmış pehlivanları iştirak etmektedir

Ingiltere - Yugoslav
Tenis karşılaşmaları

Belgrad, 20 (A.A.) — Yugoslav ve İngiliz tensi federasyonlarının mümessilleri Davis kupası için yapılacak maçların programını tesbit etmişlerdir. Maçlara gelecek cuma günü başlanacaktır. İlk iki Simpl'ler cuma ve pazar günleri Dubl'de cumartesi günü oynanacaktır.

Yugoslavya Mitiç ve Puncek tarafından temsil edilecektir. Yugoslavyanın en iyi oyuncusu olan Puncek'in sıhhî vaziyeti mahsûs derecede iyileşmiştir.

—o—

Meç şampiyonluğu

Prag, 20 (A.A.) — Dünya meç şampiyonluğunun neticeleri:

İtalyan Guaragna yedi galibiyetle dünya şampiyonu olmuştur. İkinciliği 6 galibiyetle Fransız Gardere kazanmıştır.

sinema

Ortadaki resimde Doroti Lamur bir orkestra şefi olan kocası Herbi Key ile beraber görülüyor..

Bütün ailesinin aksine olarak ve herkesin itirazına rağmen

Doroti Lamur çocuk istiyor!

Sinema artistlerinin çocuk doğurmaaları da hadise oluyor.. Hem de pek sık tesadüf edilmiyen bir hadise..

Bugün, "dünyanın en güzel kadını„ unvanı verilen Doroti Lamur yakında anne olacağını ilân ediyor.

Yıldız bir Amerikan mecmuasında bizzat yazdığı "niçin çocuk sahibi olmak istiyorum?„ başlıklı bir yazıda bu arzusunu şöyle anlatıyor:

Birkaç hafta evvel Paramount film şirkeine resmen haber gönderdim ve önümüzdeki kânunuevvel aymdan itibaren bir sene izin vermelerini istedim. Teşrinievvelde yirmi dört yaşıma basıyorum. Ayni zamanda, az bir müddet sonra, bir çocuğum dünyaya gelecek..

Bir çocuk sahibi olmam belki birçok larının hoşuna gitmiyecektir. Çünkü Holivudda ne kadar dürüst bir kadın olursanız olunuz, anne olmanıza taham mül edemezler.

Fakat, kim ne derse desin, artistlik mesleğine ister sığsın, ister sığmasın gelecek sene çocuğum olacak.. Çocuk istemekle, bir zevce olan ve vücutça sıhhatte bulunan bir kadının tabii vazifesini yapmış oluyorum.

Artistlerin anne olmasına itiraz eden lerin fikrine göre, çocuk bizim meslekte hayatımıza sekte vuran bir şeydir. Fakat, asıl mesele o değil, sinema dünyasında yıldızların diğer kadınlara bir cihetten bile benzemesinin herkese tuhaf gelmesidir. Onun için, sinemaya evli değilken girdinizse evlenmek, evli iseniz çocuk sahibi olmak bir delilik sayılır.. Onlarca, artistin serbest bir kadın olarak tanınması lâzımdır.

Hele ben! Mevzuu vahşi ormanlarda geçen filmler çevirdiğim için, erkeklere vahşi bir şehvet hissi veren kadın olarak tanınmışımdır.. Fakat unutmamalıdır ki, o Doroti Lamur beyaz perdedeki Doroti Lamurdur. .

Benim evli ve çocuk sahibi bir kadın olduğumu öğrenirlerse beni filmlerde görünce eskisi gibi güzel bulmazlarmış..

Belki doğru; hakları da var. Bir çocuk sahibi olmak istediğimi ilk defa söylediğim zaman sinema şirketi buna şiddetle itiraz etmiş ve bu mahzurları ileri sürerek, bir daha mukaveleyi temdit etmemek ihtimalini hatırlatmıştı. Sonra avukatıma müracaat ettim ve onun yardımı ile vaziyeti biraz kurtardım..

Çocuk istiyorum, çünkü normal ve sıhhatli bir kadınım.. Bir kadın da anne olmadıkça tam ve mütekâmil bir kadın olamaz!

Çocuk istiyorum, çünkü Holivutta, artistlerin anne olmalarına karşı edilen itirazı haksız çıkaracağım. Görecekler: Anne olduğum halde şimdikinden daha fazla muvaffak olacağım.. Zira, muvaffak olmak ve daha güzel eserler yaratmak için insanın mesut olması lâzımdır. İşte ben de anne olunca daha mesut olacağım..

Çocuk istiyorum, çünkü çocuğumuz benimle kocam arasında daha sıkı bir rabıta teşkil edecektir. Kocam daima benim yanımda durmuyor, meslek icabı şehir şehir geziyor. Kocam uzakta olduğu zaman çocuğum yanımda olacak ve daima bana kocamla beraber bulunu yormuşum gibi gelecek..

Çocuğum olsun istiyorum, çünkü benim çocukluğum çok fakir bir hayat içinde geçmiştir; bari yavrumu istediğim gibi büyüteyim, süsliyeyim, giydirip kuşatıp gezdireyim..

Çocuğum olsun istiyorum, çünkü, çünkü, çünkü.. Sebepleri saymakla bitmez..

Niçin evlatlık almıyorum ?

Çocuk sahibi olacağımı haber verdiğim zaman on, on iki kişi şöyle dedi:

— Madem çocuk istiyorsun, evlatlık al.. Artistler öteki kadınlar gibi değildir ki.. Çocuklarına verecek vakitleri yoktur. Sonra, bir sene sinemadan uzaklaşacakmışsın. Vakıa bugün meşhur bir yıldızsın; fakat bir sene zarfında sinemada hayranın olan kimseler bile seni unutacaktır.. Çocuk olacak ama, sen de meslekten olacaksın..

Annesiz babasız bir çocuğu kendisine evlât edinen artistlerden hiçbirini tenkit etmek aklımdan bile geçmez. Bütün dünyada, böyle, kendilerine evlât edinmiş kimseleri de haksız bulmuyorum.

Fakat insanın kendi evlâdı ile meşgul olması başkadır, evlâtlığı sevmesi başkadır.. Kendime evlât edindiğim bir çocuğun kanında ne bulunduğunu ne bileyim ben?!.

Anne olmanın faydası

Her kadının anne olmak istemesine bir sebep daha var:

İlmen isbat olunmuştur ki, bir kadın vücut ve heyecan itibarile de ancak anne olduktan sonra tekâmül etmiş sayılabilir, çocuk doğduktan sonra, kadın vücudunda yeni ve daha canlı bir hayat başlar ve kadınlık heyecanı daha fazlalaşır, canlılık o nisbette artar.

Anne olmanın ruhî faydası da başka. Çocuk anneyi, mensup olduğu cemiyetine bağlar.. Evlilik bağını kuvvet-

☛ *Devamı 14 üncüde*

Merl Oberon'un 24 saatı nasıl geçer ?

Amerikalı güzel yıldız "Madam X boşanıyor„ isminde renkli bir film çeviriyor

Biribirlerinden pek farklı zevkleri olan film yıldızları bir noktada hemen hemen bilâistisna birleşirler: yıldızla.rın hepsi çalışmayı sever. Hemen hepsi sık sık film çevirmek ve halkın gözü önünden uzaklaşmamak isterler. Boş durmak onlar için paslanmak demektir. Onun için aylıkları işlese bile boş oturmayı sevmezler. Maamafih sinema şehrinde nam kazanmak çok zor olduğundan kendilerine bir mevki yapmaya başlıyanların haddinden fazla çalışmaları zarureti vardır. Buna ise ancak vücutça ve dimağca en sağlam olanlar mukavemet edebiliyorlar. Şöhretlerinin zirvesine tırmanmaya muvaffak olan yıldızlar ise kendilerini orada tutabilmek için hümalı bir faaliyet sarfetmelidirler. Maamafih bu söylediklerimizden bir yıldızın hayatının bir makine kadar yeknasak ve müz'iç olduğu anlaşılmasın. Onların işlerinin de zevkli, eğlenceli tarafları yok değildir.

Şimdi İngilterede "Madam X in boşanması„ adındaki renkli filmi çevirmekte olan Amerikanın en güzel yıldızlarından Merl Oberonun yirmi dört saatlik hayatını misal olarak ele alabiliriz:

Sabah saat 6,15: — Merl'in yatak odasına onun güler yüzlü, kumral saçlı Fransız oda hizmetçisi Suzan girer, elinde bir bardak portakal suyu olduğu halde Merl'i uyandırır.

Saat 6,30 — Parkta bir gezinti ve bu gezintiye Merl'in Topsy ve Turoy adındaki iki köpeği de iştirak ediyor. Merl'in temiz hava almak imkânını bulduğu yegâne saat budur!

Saat 6,45 — Balkonda kahvaltı. Yenen şeyler sadece çay, kızarmış ekmek ve reçel. Sonra gelen mektup ve gazetelerin alelâcele okunması. Bu saatte Merl'in bütün mesai saatlerinde fasılalarla devam eden iki şey başlıyor: çay içmek ve bilmece halletmek! kahvaltıda Merle hizmet eden, siyah saçlı Hilda adında bir İngiliz kızı.

Merl Oberon

Saat 7,15 — Otomobil kapıda bekliyor. Studyoya hareket. Otomobilde Merl Oberona kâtibesi Sandoy refakat ediyor. Merl'in Holivudda geçirdiği otomobil kazasında bu kızın ona çok yardımı dokunmuş. Kırk beş dakikalık yolculuk çabuk geçiyor. Çünkü bu yolculuk esnasında gelen mektuplara cevab veriliyor ve vakit kalırsa bilmece halline hasrediliyor.

Saat 8 — Studyoya varış. Doğru giyinme odasına. Giyinme odası deyince tek bir oda zannetmeyin. Burası birkaç odalı, banyolu, salonlu, hattâ ufak bir mutfağı olan başlıbaşına bir daire. İlk iş baş tuvaleti. Bunu Coni isminde yüzü çilli, güler yüzlü bir kız yapıyor. Bu iş tamam on beş dakika alıyor. Bundan sonra renkli filmde kullanılan 2 numaralı makiyajın yapılması için yarım saat uğraşılıyor. Bunu Merl kendi yapıyor. Bundan sonra içeri Holivudun makiyaj mütehassısı iriyarı Guy Pearce giriyor. Bir çeyrek saat kadar uğraşarak Merl'in makiyajının rötuşunu yapıyor. Bu sırada Merl'in aylıklı giydiricisi Plodoys tarafından çay hazırlanmıştır. Bir taraftan da plâkları otomatik ola-

☛ *Devamı 14 üncüde*

Işler yolunda kumandan, 1400 kilometre için benzin var

— 27 —

Jertrüd büyük bir kuvvet sarfede . rek yüzünü etekliğinden kurtarmış, elleri ileriye doğru uzanmış, bağırı - yordu:

— Danyel! Sevgilim gitme! Ölümüne gidiyorsun. Gidersen ölüm muhakkak! Allah aşkına geri gel!

Fakat tayyare motörünün gürültüsü onun sesini boğmaktadır. Genç kız yerinden fırladı, sahaya doğru koştu. Geç kalmıştı, tayyare sekmeğe, havalanmağa başlamıştı bile...

— İmdad! İmdad!

Dizleri üstüne düştü, son defa inledi:

— Danyel, sevgilim!

İzenştaynverkede şimdi herkes ayak üstündeydi. Düdükler ötüyor, 77 milimetrelik toplar gürlüyor, projektörler gökyüzünün karanlığını yırtıyor . lar.. Fakat çılgınca firara, bu, beyhude bir mukabele; Nozey ile Benua. yı götüren tayyare zulmet içinde ortadan kaybolmuştur.

XV

57 modeli, iki kişilik harp tayyaresi Fransaya doğru uçuyor. İstikamet: Cenubu garbî. İrtifa: 4000 metre. Sürat: Saatte 350 kilometre. Benzin seviyesi dolu. Mühendis önündeki âletlere göz atıyor, her şey yolunda, muvaffak olmamaları için hiçbir sebep yok. Motör gayet muntazam işliyor.

İv Nozey, tayyare telefonile Benuaya sesleniyor:

— İşler yolunda kumandan. 1400 kilometre için benzin var. En çok iki saat sonra Fransadayız.

Benua cevap veriyor:

— Bravo! Ne muzafferane dönüş. Kolonel kim bilir ne kadar sevinecek. Hele babanız?

Sizi kucaklamak isterdim.

Delikanlı gülümsedi. Dakikalar ona saat gibi gelmektedir. Karanlıklar içindeki bu uçuş ne zaman bitecek?

Motörün kuvvetile tayyare başından kuyruğuna kadar titremektedir. Hiç rüzgâr yok, süratlerini bu sayede kaybetmedikleri için vakit kazanmış oluyor. Nozey bir rüyada gibidir. Bir buçuk saat sonra Fransada, Alsasta tayyareyi yere indireceğini düşünüyor. Şimdi saat kaç? Gece yarısına on dakika var. Ne kadar da yavaş gidiyorlar, saatte 350 kilometre onun sabırsızlığına göre ancak bir kaplumbağa süratidir. Ne zaman Fransaya varacaklar?

On dakika daha geçti.

Birden motöre bir çılgınlık arız oldu. Ses değişmişti, bir coşuyor, sonra yavaşlıyordu. Tayyare sarsılmağa başlamıştı. İv Nozey gazı kesti, benzin makineye az gelince motör, krizi geçen bir saralı gibi, birden sakinleşmişti.

Benua endişelenmişti, mühendisin omuzuna dokunarak tayyare telefoni le sordu:

— Ne oluyor?

Pilot cevap vermedi, omuzlarını kaldırdı. O da ne olduğunu anlayamıyor, Gözlerini dikmiş, karanlığı yararak ilerisini görmeğe, muammayı halletmeğe çalışıyor. Pervane mi? Dehşet içindedir. Anlamış olmaktan korkuyor. Pervane kumandaya itaat etmemektedir.

Yavaş yavaş motöre tekrar hız verdi. Makine kumandaya sadıktır, süratlendi. Fakat pervane hep ayni süratle dönüyor, motörün süratine tabi değildir.

Nozey biraz daha çalıştı, sonra her şeyi bıraktı. Gözleri irtifa âletine dikilmişti:

4200

Tayyare inmeğe başlamıştı.

Benua haykırdı:

— Ne oluyor?

— İniyoruz.

— Sebebi?

— İzenştayndakilerin bir oyunu herhalde. Pervane, motöre itaat etmiyor. Motörden ayrıldı, nasıl oldu bilmem. Otomatik olarak sanırım. Yapacak bir şey yok. Mecburî iniş ve yer müsait değilse parçalanmak.. Hapı yuttuk!

— Sakin ol küçük. Plâne uçuş yap, vakit kazan. Stabilizatörünü işlet. Kurtulacağız. Cesaret!

Stabilizatör! Sahi! Şaşkınlıkla Nozey onu unutmuştu. Ümitle titriyerek stabilizatöre kumanda eden manivelâya yapıştı. "Bravo! Keşfi onları kurtaracaktır.„ Manivelâyı çekti. Eyvah! Manivelâ hareket etmiyor. Almanlar bu ihtimali de düşünerek tedbir almışlar.

Tayyare alçalıyor, irtifadan 800 metre kaybetmiş bulunuyorlar.

Nozey bağırdı:

— Stabilizatörü de işlemez hale getirmişler.

Benuanın sesi, korkunç bir soğuk kanlılıkla mukabele etti:

— Ya? O halde gazı kes küçük. Ölümün geldiğini işitelim bari!

(Devamı var)

Habeş İmparatoru Haile Selâsiyenin torunu ve Ras Dastanın oğlu prens Dasta Londrada, on yaşından aşağı çocuklararasında yapılan bir koşuda birinci gelmiştir.

Yazan: M. S.

Mahpuslara acı göz yaşı döktüren destanlar ve mâniler

— 10 —

Arpalar evlek, evlek
Dadandı kara leylek
Kışı burada kışladık
Yazın ayırdı felek!

Buna bir başka sese cevap verirdi:

Bu yollar pınarın yolu
Bu şehre giden geli dolu
Desti kulpun kırılsın
Yaralı yarimin kolu!

Fakat bunlar, genç kızların (Hidrelles) sabahı kısmet çömleğinden çıkardığı nişaneye karşı okudukları (mani) lerden olduğu için çok makbul değildi. Bu kabilden (mani) leri bir başlangıç olmak üzere okurlardı. Asıl makbul ve mergup olyan (mani) nevii, o devrin (semaî kahveleri) nde okunanlardı. Bunlar bu cinsten (mani) lerde nükte ye itina edilir, söylene söylene iptizale uğramışlar okunmaz, yenden uydurulur, söylenirdi. Hatta, müsabakalar yapılır, iş iddiaya biner, **hakem heyeti karşısında imtihana çıkılır, söylediği (mani) ler içinde en orijinal nükte yapan üstün sayılır, öteki (mat) edilmiş addolunurdu. Ve neticede kazanana mükâfat verilirdi.**

Bu nevi (mani) lerden birkaç misal vereyim:

Adam aman mâniler:
Ne yaraşmaz güzele illâ al sar..
(mâniler)

Adam aman mâniler:
Def elde yârim okur benim için ...
(mâniler)

. . . . . .

Adam aman (dertli koyun):
Zalim kaspa elinden ne çeker
(Dertli koyun)?
Bu sevdayla ölür isem adımı
(Dertli koyun)?

. . . . . .

Adam aman (yara savar):
Ne benden dert eksilir, ne dilden
(yara savar)
Bütün kuşlar içinde süt veren
(Yarasa, var)

. . . . . .

Adam aman (Yar azarlar):
Hep attıkça şeş gelir muvafık
(yâre zarlar)
Bir taraftan il sitemi, bir taraftan
(Yar azarlar)

. . . . . .

Adam aman (yâr asar):
Hekim isen bak nabzıma, cerrah isen
(yara sar)
Beni kimse asamaz, asar ise
(yâr asar)

. . . . . .

Adam aman (düz güneş):
Bu ne hikmet Yaradan, gece ay, gün
(düz güneş)
Dolaştım Şamı, Bağdadı bulamadım
(düzgün eş).

O devrin hapisanelerinde, en çok cinaî vak'aları söyliyen, yaşatan destanlar okunurdu. (Mektepli Atıfı) ı (Yorgancı Sadık) destanları birer cinayet vak'asını havî olduğu için çok rağbet kazanmıştı. Hele (Karabulut destanı)-nın şu:

Sürüne sürüne vardım ileru
(Çolak) ın kahvesine ileri doğru
Kapandım orada yüz üstü gayru
Kesildi dizimde tâbü tüvanım!.

Parçası okunurken hıçkıra hıçkıra ağlarlardı.. Hele (Bedi) in destanlarındaki şu:

İsmim Bedi idi, yaşım yirmi altı
Telef oldum, gittim destanım kaldı
Valdem de o gün mektup yolladı
Bilmezdi bir evlâdı gitmiş bir yana!

Kıt'asını dinlerlerken acı acı göz yaşları dökerlerdi.

Hapisanede okunan destanlar içinde daha bir çokları vardı. Mahkûmlar bunları okuyup dinliyerek ağlarlar, gülerler, kendi rüyet zaviyelerinden dünyayı görerek düşüncelerine dalarlar, kendilerini felsefeye kaptırırlardı.

Dünyayı mantık ve felsefe zaviyesinden görerek ağır başlılık taslamak isteyen (Vasıf) adında ümmî bir şairin (Nasihat destanı) çok okunurdu. Halk inançlarından bahseden bu destanda, islâm akidelerinin bazıları incelenmiştir. On dokuz kıt'adan ibaret olan destanın içinde:

Verir nasibi Rezzakıâlem
Getirmiştir seni dünyaya madem
Fırsat var iken çalış be âdem
Tevekkül olun lûtfu kassama!.

gibi insana akıl öğreten, skolâstik bir felsefe terennüm eden parçalar vardır. Ve diğer kıt'alarında da avama muaşeret adabı, ve (marifeti nefs) dersi vermek istemiştir.

(Yetmiş iki buçuk millet destanı), avamın dünya üzerinde (72 buçuk millet) olduğuı inancını kuvvetlendiren mizahî bir manzumedir. Ve destanda 72 buçuk milletin şiveleri taklid edilmiştir.

Bunlardan başka, Şirketi Hayriye ve bugünkü (Akay) ın ceddi ekberi olan (İdarei mahsusa) hakkında yazılmış destanlarla, eski Beyoğlu ve Hocapaşa yangınları hakkında yazılmış destanlar da okunurdu. Fakat, en çok okunanlar yukarıda da işaret ettiğim gibi cinaî destanlarla, mizahî vadide yazılan destanlardı. Mahpuslar bunları sazla çalıp okurlarken, gülme ihtiyacını tatmin ederlerdi. *(Devamı var)*

HABERİN EDEBİ ROMANI ★ YAZAN: ONORE DO BALZAK

lı anlatır, bir insanı da üç kelime ile tasvir ediverirdi. En göze çarpan vasfı da düşüncelerinde, hükümlerindeki serbestlikti; bunun, benim görüşlerim üzerinde hiç şüphesiz büyük tesiri oldu. Yedi yaşımdan on yaşıma kadar adetâ onun ceblerinde yaşadım; ben onun yanında olmağı nekadar seversem o da beni yanına çekmeği o kadar severdi. Onun beni, benim onu herkesten fazla sevişimiz annemle onun arasında bir hayli kavgaya sebeb oldu. Bir hissi alevlendirmek için de en iyi çare, tazyikın buz gibi rüzgârı değil midir? Merak denilen yılanın kıvraklığı ile kapılar arasında kayarak yanına gidebildiğim zaman: "Sen misin küçük maskara?„ derdi. Sevildiğine memnun, ömrünün kışında bir güneş şulesini andıran saf muhabbetimden hoşlanırdı.

Akşamları onun dairesinde neler olurdu bilmem ama herhalde çok gelen vardı; sabahleyin ayaklarımın uçuna basarak, acaba orası da aydınlandı mı diye dairesine gittiğim zaman salonun eşyasını darmadağın bulurdum: oyun masaları kurulmuş, yerlere tütün dökülmüş.. Bu salon da odanın eşyasındaki üslûb ile döşetilmiş; kanapeler, koltuklar tuhaf bir biçimde; oymalı tahtadan yapılmış, ayaklar geyik ayağı şeklinde. İnce bir zevkle alçıdan işlenmiş çiçek girlandları, aynalar arasında yılankavî dolaşıp bir fisto gibi aşağı dökülüyor. Konsolların üzerinde Çin saksıları var. Büyük annem edalı bir esmer olduğundan dairesinin renklerini de ona göre intihap etmiş. Bu salonda, çocukken gözlerimi hayli oyalamış olan bir yazı masası buldum; üzerine oymalı gümüş kaplanmış; bunu büyük anneme Somellini adında bir Cenevizli vermiş. Masanın dört tarafına, dört mevsimin muhtelif işleri resmedilmiş; her tabloda kabartma yüzlerce insan var.

Hem zekâsı, hem de güzelliği ile XV inci Lui sarayı kadınlarının en meşhurlarından birinin hariminde, hatıralarını

Çeviren: Nurullah ATAÇ

— 3 —

birer birer kurcalıyarak, iki saat bir başına oturdum. 1816 da, bir gün içinde beni ondan nasıl ayırıverdiklerini bilirsin. Annem: "Hadi, git de büyük annene veda et„ demişti. Prenses hayret etmedi, hattâ görünüşte tamamiyle lâkayttı. Beni her zamanki gibi karşıladı. "Manastıra gidiyormuşsun, yavrum! Orada halanı göreceksin, çok iyi bir kadındır. Senin feda edilmemen için lâzımgeleni yapacağım; müstakil yaşayıp istediğine varman kabil olacak„ dedi. Altı ay sonra öldü; vasiyetnamesini eski dostlarının en sadığına, prens dö Taleyran'a vermiş; o da, matmazel dö Şarjböf'ü ziyarete gittiği bir gün bir çaresini bulup bana: "Büyük anneniz sizin rahibe olmanıza kat'iyyen razı değildi„ diye haber göndermiş. Ergeç prensi göreceğimi, onun bana daha başka şeyler söyliyeceğini ümid ediyorum.

İşte böyle, güzel meralim! eve geldiğim zaman beni karşılıyacak kimse bulamadım ama sevgili nineciğimin hayali beni teselli etti. Hatırlarsın ya! seninle biribirimize evimizi ve bütün hayatımızı, en küçük noktalarına varıncaya kadar anlatmayı sözleşmiştik; ben hemen sözümü yerine getirmek için masamın başına oturdum. Sevdiğimiz bir kimsenin nerede ve nasıl yaşadığını bilmek ne tatlı şeydir! sen de bana etrafındaki her şeyi, en küçüğünü de, hattâ büyük ağaçlar arasında güneşin nasıl battığını da unutmadan anlat.

10 İlkteşrin

Eve öğleden sonra saat üçte varmıştım. Beş buçuğa doğru Roz, annemin geldiğini haber verdi, hürmetlerimi takdim için hemen aşağı indim. Annemin dairesi de bizim pavyonda, sokaktan girilince ilk katta. Ben onun üzerindeki katta oturuyorum, gizli merdivenimiz bir. Babam karşıki pavyonda oturuyor; fakat bizim tarafta büyük merdiven bir hayli yer işgal ettiğinden onun dairesi bizimkilerden çok daha geniş. Burbon hanedanının tekrar devlet başına avdet etmiş olmaları dolayısile babamla anneme, mevkileri icabı birtakım vazifeler terettüb etmiştir; fakat buna rağmen yine ilk katta oturup misafir kabul edebiliyorlar, babalarımızdan kalma evler o kadar büyük.

Annemi salonda buldum, orada da hiçbir şey değişmemiş. Annem giyimliydi. Ben, merdivenden adım adım inerken, bana pek annelik etmemiş ve sekiz sene içinde, şu bildiğin iki mektuptan başka bir şey yazmak ihtiyacını duymamış olan o kadından acaba nasıl bir muamele göreceğim diye düşünüyordum. Kendisini gerçekten sevmeme imkân mı var? sahte muhabbet göstermeyi de haysiyetime yediremedim; bunun için budalaca bir rahibe hali takınmıştım, içimden de hayli sıkılıyordum. Fakat bu sıkıntı çabuk geçti. Annemin muamelesi son derece sevimli oldu: bana sahte bir şefkat göstermedi ama öyle soğukça bir çehre de takınmadı; bana bir el kızı diye bakmadı ama sevgili yavrusu diye de bağrına basmadı. Beni, sanki bir gün evvel ayrılmışız gibi karşıladı, en yakın, en samimî bir ahbab gibi hareket etti; benimle, yetişmiş bir kadınla konuşur gibi konuşup alnımdan öptü.

(Devamı var)

On üç saat

Yazan
Leslie T. White
Çeviren
Nurullah ATAÇ

ANDRE Dunkan yarı açık kapının önün de biran durdu; içeride Kalebin masası başında oturmuş, çalıştığı görülüyordu. Nihayet tevekkülle içini çekti, kapıyı ayağile itip içeri girdi Kaleb, başını oynatmadan gözlerini kaldırıp detektive baktı ve:

— A! Siz misiniz, Andre? dedi. Sizi gördüğüme pek memnunum; zaten sizi görmem pek lâzımdı. Hele şöyle oturun.

— Beni niçin görmek istediğinizi zannederim, biliyorum.

Kaleb, önünde duran koca bir dosyayı sinirli sinirli kaldırarak:

— Sterr'sin hapishanesinden kaçdığını demek ki duydunuz, dedi.

— Evet, demin gazetede okudum.

— Çok şükür ki Janson kaçamadı; o zaman işimiz büsbütün kötü olurdu.

Dunkan, takvime bir göz attıktan sonra:

— Jenson yarın sabah idam edilecek, değil mi? diye sordu.

— Evet, saat altıda.

— O halde bu dünyada on üç saati kaldı. Son on üç saat.. Sternsin kaçması yüzünden bir değişiklik olmayacak mı?

— Ne gibi bir değişiklik olabilir? İkisi de yarın sabah idam edileceklerdi. Bir tek fark olacak: Biri canını kurtardığı halde ötekinin boğazına ip geçirilecek..

Dunkan içini çekerek:

— Biri yaşayacak, öteki ölecek! dedi.

— Siz bütün meseleyi biliyorsunuz zaten. Vaktile siz de bu işle uğraşmıştınız. Fakat siz bana şimdi çok lâzımsınız, Andre: Bana öyle geliyor ki o Sterns burada, Holivudda bir yere saklandı.

— Buraya kadar gelebilir mi?. Daha dün gece kaçtığını sanıyordum.

— Matson daima demiryolu güzergâhına birkaç adam kor. Dün onlar, karanlıktan istifade ederek kaçan bir adam görmüşler. Hemen arkasına düşmüşler ama herif kurtulmuş. Matson o adamın Sterns olduğu kanaatinde.

Dunkan düşünceli bir tavırla:

— Daha iyi ya! Kaçabildi ise daha iyi ya! dedi.

Kaleb sözü kısa kesmek için:

— Evet, dedi, daha iyi. Frölih bu surette katî bir ölümden kurtulabilir.

— Frölih de kim?

— Mahkemede başlıca şahit o idi, hatırlamıyor musunuz?

— Evet, evet, şimdi hatırladım.

Kaleb sinirli idi:

— Frölih mahkemede o kadar katî deliller gösterdi ki! dedi.. Siz Sternsin adet lerini bilirsiniz; o halde onun nerelere saklanacağını da tahmin edersiniz. Onu bulup getirmelisiniz.

* * *

DUNKAN omuzlarını silkti, sonra yaprak cıgarasının külünü yere atıp ayağa kalkmak istedi. Tam o sırada kapıda bir kadın belirmişti. Otuz yaşında kadar uçuk benizli bir kadın, fakat benzinin uçukluğu hiç şüphesiz sadece yüzüne sürdüğü pudranın işi değildi. Elbiseleri temiz ve muntazam olmakla beraber hayli eski oldukları da belli idi.

Andre Dunkan, henüz yanmakta olan koca yaprak cıgarasını ağzından çıkardı, ağır ağır ayağa kalktı ve kadına, pek de terbiyeli denemiyecek bir tavırla:

— Görüyorsunuz ki işimiz var, dedi. Beni dışarıda bekleyin!

Kadın itiraz etmeden çıktı. Kaleb, işin ne olduğunu anlamadığı için bir şey ler sorar gibi bakıyordu; Dunkan izah etti:

— Bu kadıncağız da insanın başına belâ! İkide bir gelip kocasına bir iş bulmam için yalvarır.

— Başınızdan defediverin. Kendisile uğraşacak vaktiniz olmadığını söyleyin. İşimiz gücümüz mü yok?

Detektiv, bu emri yerine getirmek ister gibi ayağa kalkıp kapıya doğru yürüdü; fakat kapıyı açmadan önce amirine dönüp:

— Siz hiç merak etmeyin, dedi. Beni hem bu işin uğraşırım, hem de size Sternsi bulurum. Şimdilik müsaadenizle, Kaleb.

Kadın, sofada bir tahta sıraya oturmuş, sessiz sessiz ağlıyordu. Andre şapkasını eli ile itti, cıgarasını dişleri arasında çevirdi, sonra gidip kadını kolundan yakaldı, ayağa kaldırdı ve sürükler gibi dışarı çıkardı. Yan sokaklardan biri ne saptılar; detektivin otomobili orada idi. Dunkan arabanın kapısını açtı, kadını bindirdi ve kimsenin görüp görmediğini anlamak için etrafına bir bakındıktan sonra kendisi de kadının yanına oturdu.

* * *

BU akşam vakti karakola ne diye geldiniz? Ne işiniz vardı?

Kadıncağız titriyerek:

— Andre Dunkanı görmek istiyorum, dedi.

— Ben de asıl bundan korkuyordum ya! Aradığımız adam benim.

— Demek ki siz beni tanıyorsunuz.

— Çok şükür ki Kaleb sizin kim olduğunuzu hatırlamadı. Sizi mahkemede gördüğümdenberi çok zayıflamışsınız.

— Ben sizi katiyen tanıyamazdım.

Dunkan:

— Beni zaten çok kimseler unutur! dedi fakat bu sözlerinde hiçbir istihza yok tu; sonra devam etti:

— Demek ki Sterns kaçmış..

Kadına dikkatle bakıyordu; onun ince uzun parmaklarını sinirli sinirli çantasının üzerinde sıktığını farketti.

— Nereye gidiyoruz, madam Jenson?

Bunu söylerken otomobilin motörünü de işletmişti.

Elinde bir revolverle içeri girdi..

Kadın inler gibi bir sesle:

— Siz şimdi beni.. diye söze başladı. "Sizi onun yanına götürmemi teklif etmiyeceksiniz ya!,, demek istiyordu; fakat detektiv sözünü bitirmesine vakit bırakmadı:

— O halde buraya niçin geldiniz?

Kadın eli ile yorgunluğunu, bezginliğini gösterir bir işaret yaptı:

— Başka kimse yoktu.. Başka kimse yoktu da ondan.. hiç vakit de kalmadı..

Dunkan sert bir sesle:

— Evet, dedi, ancak on üç saat kaldı.

Kadın dehşeten bitkin bir halde idi; tekrar hıçkırarak ağlamağa başladı:

— Onu dinliyeceksiniz, değil mi? dedi. Onu dinliyeceğinizi vaadediyorsunuz ya?

— Siz hiç merak etmeyin, ben dinlemeği iyi bilirim.

Kadın evvel adresini söyledi; fakat Dunkan kapının önünde durmadı, daha ileri gidip saptı:

— Biraz ötede inmemiz daha doğru olur, dedi, kim bilir? belki sizi bir takip eden vardır.

Sonra otomobilini durdurdu, kadını indirdi; kendisi de arkadan gitti. Evin arka kapısından beraberce girdiler.

Kadın endişeli gözlerle bir sağa, bir sola baktı, apartımanının kapısını açtı ve polis memuruna baktı, yol gösterdi. Dunkan hiç tereddüt etmeksizin içeri girdi ve önüne gelen ilk koltuğa çöktü.

Ayda Jenson sesini çıkarmadan ona bir müddet baktı, sonra yandaki odadan duyulacak kadar yüksek bir sesle:

— Buradayız, dedi.

Bir kapı yavaş yavaş açıldı ve Sterns elinde bir rövolverle gözüktü. Birkaç saniye gölgede hareketsiz durdu, sonra detektive doğru yürüdü ve onun tam karşısına dikildi. Dunkan hiçbir telâş eseri göstermeksizin:

— Merhaba, Sterns! dedi.

Öteki yavaş bir sesle:

— Ayda size bir şey söylemedi mi? diye sordu.

— Hiçbir şey söylemedi. Sizi dinliyorum..

Sterns boş eli ile sinirli sinirli bir koltuğa tutunarak:

Jenson yakında idam edilecek, dedi.

— Evet on üç saat kadar bir zamanı kaldı.

— Ama hiç suçu yok, masum!

— Hakimler o kanaatte değil.

— Ama siz o kanaattesiniz, değil mi?

— Siz bana bakmayın; benim kanaatimin hiçbir krymeti yok..

Dunkan bu sözleri, omuzlarını silkerek söylemişti; öteki:

— Bizce öyle değil, dedi; bizce sizin kanaatinizin bilâkis çok büyük bir kıymeti var.. Ben orada kalamazdım. Ölmeğe, onun öldürdüğünü görmeğe tahammül edemezdim. Kaçmaktan başka da çare yoktu.

— Siz ne yapmamızı teklif ediyorsunuz?

— Yarın sabaha kadar onun masum olduğunu isbat etmeliyiz. Daha vakit var.

Detektiv hayretle:

— Daha vakit var mı? dedi.

— Elbette, Dunkan. Siz, bir masumu kurtarmağa imkân görürseniz onun idam edilmesine mani olmak istersiniz ya!

— İsterim ama, siz de söylüyorsunuz ya! imkân görürsem. Zannederim artık çok geç kaldık, iş işten geçti.

— Daha on üç saate yakın zamanımız var.

Sterns, yanına oturduğu masanın üzerine o zamana kadar elinde tuttuğu rövol verini koydu. İki dirseğini dayayıp başını iki eli arasına aldı.

— Mahkemeden beri, dedi, geceli gündüzlü hep bu muammayı çözmeğe uğraşıyorum. Havsalam almıyor. Ben ateş etmediğimden eminim.. Duglas Spragı bizim öldürmediğimizden eminim..

— Devam edin, Sterns.

— Frölih mahkemeye şahitliğe gelip de tüfek sesi duyduğuna ve bu tüfek seslerinin bizim barakadan geldiğine yemin etti, ama yalan yere yemin eti.

— Ama o birçok deliller gösterdi.

— Elbette gösterir, elbette. İğrenç edeb siz!

— Bunlar Frölih için mi?

— Başka kimin için olacak?

— Şimdi o endişe, telâş içindedir.

— Endişe değil, belki vicdan azabı için dedir. Siz, Dunkan, hiç düşünmediniz mi? asıl katil belki de odur.

* * *

DUNKAN sinirli sinirli cıgarasının ucunu çiğnemeğe başladı.

— Spragın ölüsü sizin barakanın yanında bulunmadı mı?

— Evet ama bulan Frölih.

— Sonra otopsi yapıldığı zaman vücut ta iki kurşun bulundu. Bunların biri sizin tüfeğinize biri de Jensonun rövolverine uyuyordu. Bunu inkâr edemezsiniz ya!

— İnkâr etmiyorum ki! Fakat, Dunkan siz mesleğiniz icabı canilerin, hatta bütün insanların nasıl hareket ettiklerini tetkik etmişsinizdir. Jenson da, ben de tamamile budala değiliz: herkesin bize düşman diyebildiği bir adamı kendi silâhlarımızla öldürüp oturduğumuz yerin ta yanı başına bırakır mıyız?

— Doğrusunu isterseniz orası bana da garip gözüküyor. Fakat hakimler..

— Hakimleri bırakın, Allah aşkına! Kaybedecek vaktimiz yok.

— Sizin aklınıza bir çare geliyor mu?

— Bence Frölih bu işin hakikatini iyice biliyordur. Yalan yere yemin etmesinin sebebi de hiç şüphesiz budur. Onun evine gitmek ve işkence etmek şartile de olsa onu söyletmek isterdim. Fakat hiç şüphesiz beni derhal tevkif ederler; ben tevkif edilince de Jensonun kurtulmasına hiç ümit kalmaz.

— Hiç düşünmiyor musunuz ki benim vazifem şimdi sizi tevkif etmektir?

Sterns rövolverini alıp ayağa fırladı.

— Herhalde, dedi, hakikati meydana çıkarmak için benimle çalışacaksınız. Bize yardım etmek istemezseniz Jensonun ölümü size de vicdan azabı olur.

— Benim her şeyden evvel bir polis memuru olduğumu zannederim unutuyorsunuz.

— Hayır, siz her şeyden evvel bir insansınız. İnsanlık vazifenizi de yapabilirsiniz. Hatta bu işte o vazifeyi yalnız siz yapabilirsiniz.

— Peki; fakat benim çalışmamdan bir netice çıkmazsa siz ne yapacaksınız?

Sterns meyus bir tavırla:

— O zaman gelip beni burada bulun, dedi.

— Siz ikiniz de buradan ayrılmazsınız. Anlaşıldı mı?

— Siz nereye gideceksiniz? Sonrası ne olacak?

— Orasını bilmem: Ben bir detektivim, falcı değilim.

Dunkan selâm bile vermeden çıkıp gitti, sokağa inince saatine baktı ve hemen otomobiline bindi, içinden: "Ne on üç saati? diyordu; on üç saatten az, hem de çok az..,,

Henüz bir plân kurmamıştı ama ona bir his hemen Frölihi aramasını, bunun için de onun evine gitmesini emrediyordu.

Kadın hıçkırıyordu...

STERNS - Jenson davasının başlıca şahidi Frölih gayet zengin ve çok tanınmış bir adamdı; Holivudda bir çok yeni sinema yıldızları keşfeder ve bir takım siyasî propagandalarla uğraşırdı. Gerçi yaptığı işlerin pek temzi olmadığını söyliyenler vardı ama kanun hazretine açıkça çıkmadığından kimsenin kendisi ne bir şey söylemesine imkân yoktu.

Duglas Spragın öldürülmesi de şehirde ve civarda hayli heyecan uyandırmıştı. Çünkü Sprag hayli geçimsiz ve intaçı bir adamdı ama her kes onun namuslu ve çalışkan olduğunu bilirdi. Onun ölmesinin Frölih için bir nimet olduğunu söyliyenler bulundu ama kimse zengin politikacıyı, bu işte parmağı olmakla ittiham edemedi.

Dunkan da kabul ediyordu ya! Sterns ile Jenson aleyhindeki deliller gayet ağırdı; jüri heyeti Sternsi müebbed kürek cezasına, Jensonu da idama mahkûm eden kararı ittifakla vermişlerdi. yalnız Jenson idama mahkûm edilmişti, çünkü onun rövolverine uyan bir kurşun Spragın tam kalbine isabet etmiş, Sternsin tüfeğine uyan kurşun ise ölüme sebep olamayacak bir yara açmıştı.)

Dunkan otomobilini, Frölihin evinin önünde durdurdu. Kapıyı açan uşak efendisinin evde olduğunu söyleyip detektivi içeri aldı. Dunkan odaya girince:

— Frölih, Bonsuar, dedi; haberiniz var mı?

Öteki hafif bir tereddütten sonra:

— Sternsin kaçtığından mı? diye sordu.

— Evet. Onun burada Holivudda olduğunu söylüyorlar.

Frölih yüzünü geniş bir mendille kurulayarak:

— Siz katî bir şey biliyor musunuz? dedi.

— Merak eder gibisiniz, Frölih.

— Doğrusunu isterseniz meraktayım. Sternsin benden intikam almak için, kaçmış olmasından korkuyorum.

— Kaleb de o fikirde ama ben Sternsin böyle bir işe kalkışacağını hiç zannetmiyorum. Bana kalırsa o bir daha ele geçmemeğe,yakasını kurtarmağa çalışacaktır. Siz de mücrim olsanız öyle yapmaz mısınız?

Frölih cevap vermeden polis memuruna uzun uzun baktı. Dunkan sözüne devam etti:

— Herhalde, dedi, ben onu yakalamak için elimden geleni yapacağım. Acaba nerelere saklanabilir? Sizin aklınıza bir yer geliyor mu?

Frölih birden ayağa kalktı. Fevkalâde asabiyet içinde olduğu belli idi:

— Siz benimle hususî olarak konuşmağa mı geldiniz, yoksa bu ziyaretinizin resmi bir mahiyeti de var mı?

Detektiv lâkayt bir tavırla:

— Affedersiniz, dedi; haklısınız: Hiç düşünmeden söyledim. Fakat sizden hususî olarak rica etsem, bana yardım eder misiniz?

— Size nasıl bir yardımım dokunabilir?

— Meselâ, biliyorsanız, bana Sternsin vaktile boş vakitlerini nerede geçirdiğini, en çok hangi yerlere gittiğini söyliyebilirsiniz.

— O ya ava, ya avcılar klübüne giderdi. Sterns çok iyi bir çekicidir. Bir müsabaka açıldı mı, birinci ya o olurdu, ya Jenson.

—Siz de onların klübünde mi idiniz?

— Evet; ama benim çekiciliğim iyi değildir.

— Siz de tüfek mi kulalnırdınız?

— Evet.

— Acaba Sterns, klüp azasından birinin evine saklanmış olmasın? Sizce buna imkân var mıdır?

— Hiç zannetmem.

Dunkan çıkmak üzere şapkasını alıp:

— Teşekkür ederim, Frölih, dedi, siz hiç merak etmeyin, biz sizi muhafaza ederiz.

* * *

DUNKAN otomobiline binip hemen deminki eve döndü. Birkaç defa kapıya vurdu ise de hiçbir cevap alamadı bunun üzerine eğilip anahtar deliğinden seslendi:

— Benim, Dunkan.

Hafif bir ayak sesi duydu; biraz sonra kapı yavaşça açıldı, detektiv içeri girdikten sonra da yine yavaşça kapandı.

— Sterns nerede?

Bir hıçkırıktan başka cevap alamadı. Bunun üzerine Dunkan kadını kolundan yakaladı, çekti, gözlerinin ta içine baktı: Beklediği cevabı o gözlerde okumuştu.

— Gitti mi?

— On üç saat geçince gelecek.

Dunkan kısaca:

— Flörihe mi? diye sordu.

Ayda Jenson ürkek ürkek bakarak:

— Evet, dedi, Frölih. Siz kocamı kurtarmanın çaresini bulamazsanız Frölih de ölecek.

Dunkan boğuk bir sesle:

— Bana yemin etmişti, dedi.

— Burada kalacağına değil, Jensonun kabahatsiz olduğunu isbat edemezseniz kendisini yine burada bulacağınıza söz vermişti. Emin olabilirsiniz, muhakkak gelir.

— Sonra mı?

— Evet, sonra.. Frölihi öldürdükten sonra.. Onu Sterns öldürmezse ben öldüreceğim.

— İkiniz de birbirinizden aptalsınız! Ben gidip sizin için çalışıyorum, size iyi haberler getiriyorum, halbuki siz bu sırada nelerle uğraşıyorsunuz, Çıldırmak işten değil.. Ben hayli şeyler öğrendim, bir ip ucu buldum.

— Sahi mi? Jensonun masum olduğunu isbat edebilecek misiniz?

Detektiv, kadını yavaşça iterek:

— Durun bakalım, o kadar ileri gitmeyin, dedi. Sternsin gitmesi çok canımı sıktı, ona da ihtiyacım olacaktı. Herhalde siz buradan ayrılmayın, beni bekleyin. Ben yine dönüp geleceğim.

* * *

DUNKAN tekrar otomobiline bindi, Frölihin evi civarında dolaştı, sonra bir umumî telefon odası önünde durup indi, hemen içeri girdi ve otomatik telefonda bir numara aradı. Telin öbür ucundan Kalebin sesi duyuldu, komiser neşeli idi:

— İşler yolunda, Dunkan, dedi. Stern-

Devamı 14 üncüde

Çin tayyareleri Japon adalarında

Bomba yerine Japonları isyana davet eden risaleler atıldı

Hankov, 20, (A.A.) — Röyter ajansı muhabirinden:

Çinlilerin bombardıman tayyareleri, bu sabah erkenden Ozaka, Sasebo limanları üzerinden uçmuşlar ve birçok risaleler atmışlardır. Bu tayayreler, bomba atmamışlardır. Çinlilerin tayyareleri, Japon avcı tayyarelerine tesadüf etmemişler ve tayyare dafi topların endahtına uğramadan hareket üslerine dönmüşlerdir.

Atılan risalelerde Japon milletine Çinlilerin kendilerine karşı hiçbir düşmanlık hissi beslememekte olduklarına dair teminat verilmekte idi, bu risaleler Japon milletini isyan ve Çinin istilâsına muhalefet etmeğe davet ediyordu.

Çin tayyareleri, gizli olan hareket üslerini gece yarısı terketmişler ve deniz üzerindeki uçuşları esnasından telsiz vasıtasile hareket üsleri ile mütemadiyen temas halinde bulunmuşlardır.

İlim

Yediğimiz gıdalarla karakter arasında münasebet var mıdır?

Yazan: Dr. A. R. ADASAL

Baştarafı 5 incide

batî gıdaları tercih edenler ruhan ve bedenen incedirler; karakterleri yumuşak, duyguları yüksektir. Bunlar arasında çok sanatkâr yetişir.„

Tabiatle bütün bu mütalealarda mübalağa olmakla beraber bir hakikat nüvesi olduğu da muhakkaktır. Gıda tarzının iklimlere, âdetlere ve hattâ irsiyete göre değişiklikler gösterdiği tabiidir. Sibiryada fazla et, Antalyada ise daha ziyade sebze yenilir. Fakat bugünkü insan makinesinin mekanizmasına göre Sibiryalı da sebzeye, Antalyalı da ete muhtaçtır. Bellibaşlı gıdaları pirincin çeşitli yemeklerinden ibaret olan Japonlar, kanlı bifteklere bayılan Anglo Saksonlar kadar bugün harp ve istilâ peşindedir. "Bizde de Karadeniz halkı çokça balık yedikleri için fazla asabî ve faaldir„ gibi bir hükümde bulunabilir miyiz?.. Faraziyeleri ve fantazileri yürütebiliriz. Ancak modern tababetin de kabul ettiği ilmî bir hakikat vardır ki rasyonel yemek tarzı eti az olan muhtelit rejimdir. Zaten halk arasında romatizma, suihazm, tansiyon yüksekliği, zehirlenme ve hattâ kansere istidat kazanmak gibi endişelerle eti azaltanlar hergün çoğalmaktadır. Nebatî gıdalar, çok kere ucuzlukları ve daha kolay tedarik edilebilmeleri itibarile fakir halk kütlelerini açlıktan kurtaran gıdalardır. Et sokakta bulunmaz; fakat tarlalarda bir çok yabanî otları toplıyarak haşlayıp yiyen va adalî kuvvetlerini muhafaza eden insanlar sayısızdır.

Tababette bile son natüralizm cereyanı, yemekte sebze ve tedavide de nebatî ilâçları tercih etmektedir.

Dr. Rasim ADASAL

Yeni teslihat programımız

Baştarafı 7 incide

yeni bir programın tatbiki için tanzim olunan bu lâyihanın mucip sebepler lâyihasında hükûmet aynen şöyle demektedir:

" — Dünya siyasal vaziyetinin doğurduğu sebepler karşısında cihan devletlerinin müstakbel bir savaş için bütün kuvvetlerile silâhlandıkları malûmdur.

Coğrafî ve siyasal durumu itibarile pek mühim bir mevkide bulunan Türkiye Cumhuriyetinin de esasen tarihî ve yüksek mevcudiyete sahip bulunan ordusunun daha ziyade kuvvetlendirilmesi zarurî görülmüş ve bunun için yeni bir teslihat programı hazırlanmıştır.

Teklif edilen 125,5 milyon liralık fevkalâde tahsisat ile bu program tahakkuk ettirilecektir.

Bunda bilhassa ağır çapta sahil toplarımızı, hava müdafaa vasıtalarımızı, deniz kuvvetlerimizi ağır ve hafif eslihamızı tezyit ve askerî fabrikalarımızın mübrem noksanlarını tamamlamak esasları düşünülmüştür.„

Başvekilimiz Pire yat klübü azası

Piredeki Yat klübü, başvekilimiz Celâl Bayara fahrî azalık ünvanını vermiştir.

Atatürk

Mersinde askeri teftiş ettiler

Baştarafı 1 incide

gisini Ulu Öndere bir kere daha göstermek fırsatını bulmuştur.

Atatürk, halkın sürekli ve içten gelen alkışları arasında kendilerine tahsis edilen köşkü teşrif buyurmuşlardır.

Mersin halkı görülmemiş bir bayram ve sevinç içindedir.

Reisicumhurumuzun teşekkürleri

Mersin, 20 (A.A.) — Riyaseticümhur umumî kâtipliğinden:

19 Mayıs gününün yıldönümü münasebetile yurdun her tarafından vatandaşların heyecan ve samimî hislerini ve azimkâr gençliğin şuurlu tezahüratını bildiren bir çok telgraflar gelmektedir.

Atatürk, bundan pek mütehassis olmuşlar ve teşekkürlerile sevgilerinin iletilmesine Anadolu ajansını memur etmişlerdir.

Hatayda vaziyet

Baştarafı 1 incide

yukardakini teyid eder mahiyettedir. Makalenin muharriri hayalî bir Türk dostluğu uğruna Sancağı terketmemeyi Fransız hariciyesine tavsiye ettikten sonra bizim Hatayda kolayca bir askerî muvaffakıyet elde edemiyeceğimizi yazmakta ve çünkü orada bulunan 35 bin Ermeninin müdafaaya pek elverişli arazide müthiş bir çete harbine girişeceklerini bildirmektedir. Bu da Fransızların Hatayda Ermenilere rol oynatmak için onları kandırmaya çalıştıklarını veya kandırdıklarını gösteriyor.

Fransız hariciye nazırı sefirimizle görüştü

Paris, 20 (A. A.) — Hariciye Nazırı Bonnet, dün öğleden sonra Türkiye Büyük Elçisi Suad Davaz'ı kabul etmiştir.

General Mariç Kayseride

Bugün tayyare fabrikasını gezdi

Kayseri, 21 (Hususî), — Yugoslavya harbiye ve bahriye nazırı general Mariç bu sabah saat 9,30 da buraya gelmiştir. Misafir, istasyonda vali Adil Bayman ve general Mümtaz Aktay ile askerî ve mülkî erkân tarafından karşılanmış, askerî kıta selâm durmuştur.

General Mariç buradan tayyare fabrikasile dokuma fabrikasını gezdikten sonra bugün öğleden sonra Ankaraya hareket edecektir.

Atina radyosu

Bu akşam neşriyatına başlıyor

Yunan hükûmeti tarafından Atinada yaptırılan yeni radyo istasyonu, bu akşam saat 21 de neşriyatına başlıyacaktır.

İstasyon 299,2 metre üzerinde çalışmaktadır. Bu akşamki neşriyat Yunan millî marşile başlıyacak, posta nazırının bir nutkunu müteakip Yunan havaları çalınacaktır. Neşriyat saat yarıma kadar sürecektir.

Almanlar hudutta tahşidat mı yapıyorlar?

Baştarafı 1 incide

reket yapılmadığı cevabının verildiği zannedilmektedir.

Harekât "mevsim icabı„ mı?

Londra, 21 (A. A.) — Alman kıt. alarının yer değiştirmesini icab ettiren sebebler hakkında İngiltere sefirinin Almanya hariciye nezaretinden malûmat istediğine dair Berlinden verilen haber İngiliz siyasî mahfellerinde büyük bir alâka ile karşılanmıştır. Dün öğle zamanı Almanyada askerî hareketler yapılmakta olduğuna dair Londrada bazı şayialar deveran ettiği malûmdur.

İyi haber alan mahfeller Alman kıtalarının "mevsim icabı olarak„ yer değiştirmelerinin Londrada endişe tevlid etmiş olan bu hareketlerin yegâne sebebi olup olmadığını suale şayan görmektedirler. Ayni mahfeller İngiltere sefiri tarafından Berlinde yapılan teşebbüsün İngilterenin hali hazırda Orta Avrupa hâdiselerine karşı gösterdiği büyük alâkayı tebarüz ettirmiş olduğunu ilâve eylemektedir.

Çekoslovakyanın endişesi

Londra, 21 (A. A.) — Salâhiyettar mahfellerde zannedildiğine göre hafta başında Çek hükûmeti Alman kıt'alarının faaliyeti hakkında Almanyadan malûmat istemiş ve kendisine İngiltere sefirine verilen cevapla mukabele edilmiştir. Çekler bu hususta endişelerini Londraya bildirdikleri için İngiltere bu hususta teşebbüste bulunmuştur.

Hâdiseler

Prag, 21 (A. A.) — Ostrava - Moravskada halk (Alman evi) ni muhasara etmiştir. Polis halkı dağıtmak için güçlük çekmiştir.

Brno'da polis bir alay tertib ederek millî marşlar söyleyen 5.000 Çeki dağıtmağa teşebbüs etmiştir. Alman konsoloshanesile (Alman evi) ve Hayn. layn partisinin merkezi polisin muhafazası altındadır.

Almanlar Çek askerlerine hücum ettiler

Prag, 21 (A. A.) — Resmen bildirildiğine göre dün ve evvelki gün şimalî Bohemyada bazı ciddî hâdiseler cereyan etmiştir.

Evvelki gün 60 Alman, Bohemyanın şimali garbisinde kâin Şomutovda Çek askerlerinden mürekkep 5 kişilik bir grupa taarruz etmişlerdir. Askerlerden biri ağır surette başından yaralanarak hastaneye nakledilmiştir. Diğer askerler kasaturalarını çekmişler ve mütecavizler kaçmışlardır. Vaka mahalline polis takviye kuvvetleri gönderilmiştir.

Dün sabah yedi jandarma, hicviye dağıttıkları esnada tevkif edilen üç Almanı kurtarmağa çalışan takriben 300 kişiden mürekkep bir kütleyi sopalarla dağıtmıştır. Diğer bir jandarma da nümayişçilerden biri tarafından atılan tahta bir kutu ile yaralanmıştır. Vaziyet vahim bir şekil almıştır.

Jandarmalardan biri ihtar mahiyetinde olmak üzere tabancasile bir tel ateş etmiştir. Nümayişçilerden biri bir kaza neticesinde yaralanmış, üç tanesi de tevkif edilmiştir. Hâdise mahalline polis takviye kıt'aları gönderilmiştir. Akşama doğru sükûnet avdet etmiştir. Dükkânlar bütün gün kapalı kalmıştır. Fabrikalarda Südetler çalışmaktan imtina etmişlerdir.

Pragdaki nümayişler

Prag, 21 (A.A.) — "Alman evi„nin önünde yapılan nümayişler esnasında burada bazı hâdiseler cereyan etmiştir. Çek nasyonalistler ve sosyal demokratları: "Bizim slav Prağımıza uzun ömürler dileriz„ diye bağırarak sokaklardan geçmişlerdir. Nümayişçiler bir kaçiciyi yaralamışlardır. Polis halkı dağıtmak için sokakları abloka etmeğe teşebbüs etmiştir. Nümayişler geceyarısı hâlâ devam etmekteydi.

Polis nümayişçilere sopalarla hücum etmiştir. Bir kaç kişi yaralanmıştır.

Halk Almanya seferethanesine ait bir binada bulunan "beyaz haç„ kahvesinin camlarını kırmıştır.

Südetliler, Prag Hükûmetile müzakereye girişmiyorlar

Prag 21 (A.A.) — Brno ve diğer mahallerde vukubulan hâdiseler üzerine Haylanyn hükûmetle müzakereye girişmekten imtina etmiştir.

Müzakereye girişmek için Südetler tarafından ileri sürülen başlıca şartlar şunlardır:

1 — Nizam ve asayişin yeniden tesisi.
2 — Fikir serbestliği
3 — Matbuat serbestliği,
4 — Toplanma serbestliği.

Çek hükûmetile müzakereye girişmek için Haynlaynistler tarafından ileri sürülen şartlardan mada Haynlayn siyasî teşekküller vücuda getirmek hakkının kendisine verilmesini istemektedir.

Londrada endişe

Londra, 21 (A.A.) — Südetlerin Prag hükûmeti tarafından teklif edilen müzakerelere girişmekten imtina etmeleri İngiliz siyasî mahfellerinin endişelerini arttırmıştır. Haynlayn Londrayı ziyareti esnasında itidal ile hareket edeceği hakkında bir kanaat tevlit etmiş olduğu için bu son vaziyet karşısında siyasî mahfeller hayret etmekten kendilerini alamamaktadırlar. Bu mahfeller, bu ziyareti İngiliz efkârı umumiyesinin tayakkuzunu aldatmağa matuf bir manevra mahiyetinde olmadığını ve İngiliz sefiri tarafından geçende Berlinde yapılan teşebbüslerin Südetler meselesinin müslihane bir şekilde halline İngilterenin ne derece ehemmiyet verdiğinin Almanya tarafından anlaşılmasına kâfi gleceğini ümit etmektedirler.

Ayni mahfeller nihayet Berlinin Südetlere ihtiyatla hareket etmelerini tavsiye edeceği ümidini de izhar etmektedirler.

Almanyada asabiyet

Berlin, 21 — Alman gazeteleri Çekoslovakyada cereyan eden hâdiseler hakkında uzun tafsilât veriyorlar. Komoden şehrinde vukubulan hâdiselerde 100 Alman yaralanmıştır.

Südet partisi Almanlara hitaben neşrettiği bir beyannamede kendi emniyetlerini temin için icap eden tedbirleri almağa davet ediyor.

Berlin gazeteleri, Çekoslovakya hâdiselerini şiddetle tenkid ediyor.

Flkişer Beobahter gazetesi yazdığı bir makalede diyor ki: "Çekoslovakya, Almanya ile anlaşma arzusunu izhar ederken, Çek gazeteleri Almanlara karşı en şiddetli hücumlarda bulunuyorlar. Çek jandarmalarının gözü önünde Almanlar yaralanıyorlar.

Bu vaziyet karşısında, Çekoslovakyanın Südet topraklarında emniyet ve asayişi temine kadir olup olmadığı cayi sualdir. Bu vaziyetin mesuliyeti tamamile Prag hükûmetine aittir.„

National Zeitung şöyle yazmaktadır:

"Son saatler içinde hâdiseler o kadar inkişaf etmiştir ki Alman milleti artık bunları Çek vatanperverliğinin arizî bir infilâkı şeklinde tefsir etmiye imkân göremiyecektir. Südetlerle dahilî bağlarla birleşmiş olan Alman milleti Çek hükûmetinin bu tahammül edilmez korkunç vaziyete nihayet vermesini ısrarla talep ediyor.„

Belgratta tevkif edilen talebeler

Belgrad, 21 (A. A.) — Belgrad Üniversitesinin teknik fakültesinde mühim miktarda propaganda malzemesi bulunmuştur. Talebelerden 12 kişi tevkif edilmiştir.

Fransız-İtalyan müzakeresi kesildi

Roma, 21 — Salâhiyettar mahafilde, İspanya meselesi yüzünden tevakkufa uğrıyan İtalyan - Fransız itilâf müzakerelerine tekrar başlamak için hiçbir tedbir alınmadığı beyan edilmektedir.

Dahiliye Vekili şehrimizde

Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya bu sabahki trenle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Benzin fiatlarında ucuzluk

Hükûmetin istihlâk vergisini indirmesi üzerine yeniden tesbit edilen benzin tarifesinin tatbikına bu günden itibaren başlanmıştır.

Yapılan tenzilâta göre benzinin şişesi şehrimizde bu günden itibaren 77,5 kuruşa satılmaktadır.

POLİSTE

Tramvay kazası

Bostancıda oturan Kemal Görgözün idaresindeki tek beygirli arabaya Kadıköyüne giderken Kızıltoprakta, arkadan gelen 24 numaralı tramvay çarpmıştır.

Vatman İsmail idaresinde bulunan tramvay arabayı parçaladığı gibi hayvanı da kalçasından yaralmış, tahkikata bşlanmıştır.

Hırsızlık

Üsküdar, Şemsipaşadaki Mihalın bostanında yatan Cemal Altının bir yeleği ve bir ceketi çalınmış, hırsızın ayni mahallede Medrese sokağında oturan Hasan olduğu anlaşılarak yakalanmıştır.

Cumhuriyet bayramı için...

Mekteplerde bir yazı müsabakası açıldı

Ankara, 20 (A.A.) — Onümüzdeki 29 Teşrinievvelde kutlulanacak olan Türkiye Cümhuriyetinin 15 inci yıldönümünasebetile C.H. partisi tarafından ilk, orta, lise, öğretmen, sanat ve ticaret okullarımızın talebesi arasında birer yazı müsabakası tertip olunmuştur. Türk gençliği Cümhuriyet rejiminin memleketin hayat, istiklâl ve istikbali için vücuda getirdiği eserlerle onun kurucu ve koruyucusu olan Büyük Şefimiz Atatürk'e karşı duyduğu sevgi, saygı, minnet ve bağlılığı ifade etmeğe davet etmek üzere Kültür bakanlığı bu tahririî vazifenin hemen ilkokulların 5 inci sınıflarile diğer okulların bütün talebesine verilerek ilkokullarda Mayıs ve diğer okullarda Haziran sonuna kadar yazdırılmasını tebliğ etmiştir.

Bu vazifeler Türk hususî ve ekalliyet okulları talebesine ve yabancı okullardaki Türk vatandaşı çocuklara da yazdırılacaktır. Bakanlık bu yazıların nasıl seçileceği hakkında Kültür direktörlerine ayrıca bir tamim göndermiştir.

Ankarada

Bölge kupası maçaları

Ankara klüplerinin B takımları arasında mıntaka kupası futbol müsabakalarına pazar günü devam edilmiştir.

Selim Baykurtun hakemliği ile yapılması icap eden Harbiye idman yurdu - Muhafızgücü maçı Harbiyelilerin sahaya gelmemeleri yüzünden yapılamamış ve Muhafızgücü hükmen galip addedilmiştir.

Saat 17 de Gençlerbirliği ile Demirspor futbolcuları hakem Muharremin idaresinde karşılaşmışlardır. Ankarada haftanın yegâne futbol müsabakasını teşkil eden bu karşılaşmaya iki takım birçok birinci sınıf futbolcularile iştirak etmiş olduklarından, maç çok güzel ve heyecanlı olmuş ve çok üstün oynayan Gençlerbirliği neticede 7-1 gibi büyük bir

Beynelmilel müsabakalar

Hokey

Holanda - Almanya

Berlin, 16 (A. A.) — Hollanda millî takımı ile Alman millî takımı arasında olimpiyad hokey sahasında yapılan ve 16 mcı karşılaşmayı teşkil eden bu maçta Alman takımı 3-1 galip gelmiştir.

MİKİ KOVBOYLAR DİYARINDA

Yazan ve Çizen WALT DISNEY

Hikâye

Yazan: **Puyer Dominik**

Ruva adacığındaki kürek mahkûmu...

Rif sahili üzerinde, Muluya nehrinin denize döküldüğü yerin yanıbaşında, denizden üç adacık fışkırır. Bunlara Cianfarina adaları derler. Bundan otuz sene evveline gelinciye kadar buraya İspanyollar kürek mahkûmlarını gönderirlerdi. Bunlardan İzabel adasında gardiyanlariyle beraber yüz elli kürek mahkûmu otururdu. Bu mahkûmlar bugünkü kübik binalara pek benziyen uçsuz bucaksız geniş beyaz bir binada otururlardı. Binanın taş duvarlarında a. çılan pencereler, oluk kenarlarını andırıyordu.

Kogre adası boştu. Ruva adasına gelince, burada iki adam yaşıyordu. Bu iki adamdan bir tanesi, İglezias idi. Bu adam memleketi olan Sevil'de sevdiği bir kızı elinden alan Serono isminde bir katırcıyı öldürmüştü.

Katırcı çok garip bir tarzda ölmüştü. İglezias'ın hücumu sırasında şaşırmış, elinde silâhı olmadığı için karşı koyamamış, fakat kafasiyle vurarak rakibini devirmek maksadiyle, azgın bir boğa gibi başı yerde ileriye atılmıştı. Ve yukarıdan aşağıya inen katilin bıçağı, ense kökünde iki fıkra arasına girmiş, ve murdar iliği kesmişti.

Ruva adasında üç küçük bahçe vardı. Bu bahçelerde yemyeşil salata yetişir, tomatesler fevkalâde iyi olurdu. Bu yeşil salatalar ve kırmızı domatesler, kayalıklar arasındaki bu toprak parçalarında, sepet, sepet taşınmış topraklar içerisinde ve kendi içeceklerinden kestikleri su sayesinde yetiştirilimşti. İglezias ve öteki mahkûm burada, bir kaç tavukla beraber ahşap bir klübede yaşıyorlar, saman yığınları üzerinde yatıyorlar, bahçelerini ekiyorlar, deniz kenarında karides ve deniz kestanesi topluyorlar, Vandaloziya havaları söylüyorlardı.

Her hafta onlara yirmi kilo ekmek getiriliyordu. Bu vazifeyi gören sandal, karaya yanaşmamak, ve ekmekleri köpeklere atar gibi onlara uzaktan atmak emrini almıştı.

Ruva adacığında günler böyle geçiyordu. Acaba bu iki mahkûmun canı sıkılmıyor muydu, dersiniz? O ayrı bir meseledir. İnsan Sevil şehrinin dar sokaklarını, dumanlı meyhanelerini, dans yerlerini, kokulu gecenin ağır ve tatlı havasını, uzun, esmer cigaraların lezzetini özlemez olur mu?. Bu cigaralar içilirken rüzgâr ağaçları yapraklarını sallar, çiçekler dökülür, çiçeklerin kokusu, göğüs üzerinde kendinden geçmiş bir genç kızın kokusuna karışır. Fakat ne zararı var.. İnsan dünyaya oyun oynamak için gelmiştir.

Oyunu kaybedince, galibin alayına tahammül etmektense, onu öldürmek daha doğrudur.

Bir gün ekmek getiren kayıkçı ıslık çaldığı vakit mahkûmlardan yalnız birinin geldiğini gördü; kaşlarını çattı:

— Öteki köpek nerede? diye bağırdı..

Kalan adam, İglezias, döndü ve parmağiyle biraz yukarıda bir kaya üzerinde, vücudu çıplak, ayaklarında bir pantalon gerilip yatan bir vücudu gösterdi:

— Sabahleyin düştü, dedi.. Biraz hır. rıldadı, sonra geberdi gitti. Allah taksiratını affetsin..

Her ikisi seri birer istavroz çıkardılar. Kayıkçı ve mahkûm şimdi biribirlerine bakıyorlardı. İkisi arasında deniz çalkanıyordu. İglezias'ın gözlerinde karanlık bir esef var gibiydi.

Sandalcıya:

— Bu cesedi alıp götürmeli,öteki adaya gömmelisin, dedi.. Burada kalırsa kokar.. Anlıyorsun ya...

Bu sözleri söylerken yirmi kilo ekmeği topluyor, ve kum üzerine yığıyordu. Kayıkçı genç bir jandarma idi. Az zaman evvel bu vazifeye tayin edilmişti. Şimdi düşünüp duruyordu. Kendisine verilen emir kat'iydi. Ekmeği atacak, toprağa ayak basmıyacaktı. Fakat bugünkü vaziyet yeniydi. İglezias kendi halinde bir mahkûm gibi duruyordu. İzabel adası gözle görünecek kadar yakındı ve bu delikanlı da kendini çok zeki sanıyordu. Esmer yüzünde bir dakika için hafif bir buruşma dolaştı, bu buruşma sandalcının kafasındaki muhakemenin bir işaretiydi, sonra:

— Haydi, dedi ve sahile atladı..

Bir dakika sonra, cesedin üzerine eğildiği vakit yediği bir yumrukla sersemledi ve ölünün üzerine düştü İzabella adasındaki muhafızlar kendilerini bir Faslıya benzeten büyük güneşlikleri altından boş yere küfrederek revolverlerini ve tüfeklerini boşaltıyorlardı; kurşunlar suları kamçılıyor, İspanya kralının bir sandalını ele geçirmiş olan kürek mahkûmu İglezias bir çılgın gibi Fasa doğru yol alıyordu.

* * *

Fas.. Sergüzeştler ,işkencelerle dolu diyar.. Esaret orada muhakkak gibi.. Ara sıra, Cianfariadan ve yahut başka bir yerden bir kürek mahkûmunun Fasa kaçtığı vakidir. Bu mahkûmlar ekseriyetle köylüdür. Ya yangın çıkarmış, ya adam öldürmüş, yahut ta hırsızlık etmişlerdir. Kaçarken bildiklerini kafalarında götürürler. Elleri her işe yatkındır; ve mesleklerine ait yeni düşünceleri vardır. Bu kaçaklardan birisi kaçtığı yerdeki yerlilere patates ekmesini, bir diğeri patlıcan dikmesini öğrettir.

İglezias şimale doğru nehrin vadisini takip ederek çıktı. Sonra tüccarların geçtiği yoldan Toza şehrine, bir kaç ay sonra da Fas şehrine yetişti.. Bu yolu yürümek için ne kadar zaman sarfetmişti.. Onu ancak Allah bilir. Sokaklarda avuç açıp dilendiği ilk gün, derisi yanık, pis, yaralar içerisinde idi; her taraftan bitler akıyordu; kanayan ayakları, delik deşik entarisi, başının ve omuzlarının etrafında vızıldayan sinek sürüleriyle o kadar sefil bir manzarası vardı ki derhal etrafında merhamet duyan insanlardan ibaret bir halka hasıl oldu ve bunlardan biri, kumaş tüccarı, Mehmet bin Süleyman onu alıp evine götürdü.. İglezias'ın bugünden sonra adı İsa oldu. İsa köpeklerden çok korkuyordu. Fazla olarak yediği sopalar yüzünden sırtı ve başı kaşınıyordu.

Uzun aylar geçti. Bu müddet zarfında İglezias, tüccarın bahçesini ekerek yaşadı. Esirdi. İstikbaldeki hayatının bundan daha iyi olacağını ümit etmiyordu. Portakal ağaçlarının altında güzel seneler geçirdi. Akşam, sıcaklığın azaldığı ve kumların ateşi söndüğü saatlerde, esirin bakışı şimale doğru çevriliyordu.

Orada yüksek, hür dağların arkasında deniz vardı ve denizin öteki kıyısında İspanya vardı. Mavi bir kutu içerisinde uyuyan bir inci. .Orada, Sevil şehrinde esmer bir kız vardı. Bu kızın kara gözleri uğrunda Serono öldü. Bu kızı, Doloresi bir kere daha görseydi!.. Şehrin aşağı mahallesindeki orospular, ve ara sıra, bir kaç avuç hurma mukabilinde kendisine teslim olan yahudi kızı Dolores'in yanında çok krymetsiz kalıyordu; bunların hiç birisinin sevgisi, Dolores'in aşkı gibi insanın kalbini dolduramaz.

* * *

Güneş altında uyuyan insanlar gibi, çok uzun, hareketsiz günler sürüklendi. Akşam rüzgârı yaprakları kımıldatmıya başlayınca İspanyol esiri, susamış bahçeye su veriyor.. Hava ılık ve tatlı.. Su küçük arklardan akıyor ve portakal ağaçlarının etrafını çeviriyor.. Suyun sesi uzak bir şarkının akislerine benziyor. Bu ses suyun aktığı yerin alçaklığına, yüksekliğine, çakıl taşlarına göre de değişiyor.

(Sonu var)

Çeviren: **Muzaffer ESEN**

Tiyatrolar:

ERTUĞRUL SADİ
TEK TİYATROSU
Bu gece
TEKİRDAĞ
HALK Sinemasında

* * *

HALK OPERETİ
Pazartesi akşamı Kadıköy Süreyya sinemasında (Perde arkası) Muhlis Sabahattinin en güzel bestesi... Salı akşamı Azakta (3 Yıldız)

İstanbul Belediyesi İlânları

23-5-938 Pazartesi günü ihalesi yapılacağı ilân edilen Tepebaşı bahçesile Perapalas oteli bahçesi istinat ve ihata duvarlarının tamiri görülen lüzum üzerine tehir edildiği ilân olunur. (B) (2925)

Şimdiye kadar bir buçuk liraya satılmakta olan şehir rehberinin satış fiatı bir liraya indirilmiş, ondan aşağı olmamak üzere toptan mübayaada bulunacak talipfere de bu bir lira fiat üzerinden ayrıca yüzde 20 iskonto yapılması Daimî Encümence kararlaştırılmıştır. Keyfiyet ilân olunur. (B) (2993)

HABER TAKVİMİ

21 MAYIS — 1938 CUMARTESİ

Hicrî: 1357 — Rebiülevvel 21

Güneşin doğuşu 4,38 — Güneşin batışı 19,25

Güneşin Cevza burcuna girmesi

Vakit	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
	2,48	12,10	16,08	19,25	21,17	2,30

Lüzumlu Telefonlar

Yangın:

İstanbul için: 24222, Beyoğlu için: 44644, Kadıköy için: 60020, Üsküdar için: 60625.

Yeşilköy, Bakırköy, Bebek, Tarabya, Büyükdere,Fenerbahçe, Kandilli, Erenköy, Kartal, Büyükada, Heybeli, Burgaz, Kınalı, için: Telefon muhabere memuruna yangın demek kâfidir.

Rami itfaiyesi: 22711
Deniz „ „ 36. .20
Beyazıt kulesi: 21996. Galata yangın kulesi: 40060.
Sıhhî imdad: 44998. Müddeiumumilik: 22290. Emniyet müdürlüğü: 24382.
Elektrik Şirketi: Beyoğlu: 44801 - İstanbul: 24378.
Sular: İdaresi: Beyoğlu: 44783. Beşiktaş: 40938. Cibali: 20222. Nuruosmaniye: 21708. Üsküdar - Kadıköy: 60773.
Havagazi: İstanbul: 24378. Kadıköy: 60790. Beyoğlu: 44642.

Taksi Otomobili İstemek İçin

Beyoğlu ciheti: 49084. Bebek ciheti: 36 - 101. Kadıköy ciheti: 60447.

Denizyolları

İstanbul acenteliği: 22740. Karaköy: 42362.

Mudanyaya: Pazar, Salı, Perşembe, Cuma günleri saat 8,30 da Tophane rıhtımından.

Karabigaya: Salı ve Cuma günleri saat 19 da Tophane rıhtımından kalkar ve Tekirdağ, Mürefte, Erdek, Şarköy iskelelerine uğrıyarak Karabigaya varır.

Akdeniz postası: Yarın saat 10 da kalkacak olan vapur; Gelibolu ve Çanakkaleye uğrıyarak İmroza gidecektir.

Karadeniz postası: Yarın saat 12 de hareket edecek olan vapur; Zonguldak İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Gireson, Vakfıkebir ve Trabzona uğrıyarak Rizeye gidecektir.

Müzeler

Ayasofya, Roma - Bizans, Yunan eserleri ve Çinili Köşk, Askeri Müze ve sarnıçlar, Ticaret ve Sanayi Müzesi, Sıhhî Müze:

(Bu müzeler hergün saat 10 dan 16 ya kadar açıktır.)

Türk ve İslâm eserleri müzesi: Pazartesiden başka hergün saat 10 dan 16 ya kadar ve Cuma günleri 16 dan 17 ye kadar açıktır.

Topkapı Müzesi: Hergün saat 13 den 16 ya kadar açıktır.

Memleket Dışı Deniz Seferleri

Romanya vapurları: Cumartesi günleri 13 de Köstenceye; Salı günleri 18 de Pire, Beyrut, İskenderiye.

İtalyan vapurları: Cuma günleri saat 10 da Pire, Brendizi, Venedik, Triyeste.

Avrupa Hattı

Sirkeci İstasyon Müdürlüğü Telefon 23079

Semplon ekspresi hergün Sirkeciden saat 22 de kalkar ve Avrupadan geleni saat 7,25 te Sirkeciye muvasalat eder.

Konvansiyonel 20,30 da kalkar, 10,22 de gelir.

Edirne postası: Hergün saat 8,50 de hareket eder, 19,33 de gelir.

Anadolu Hattı

Hergün hareket eden şimendiferler:

Saat 8 de Konya, 9 da Ankara, 15,15 de Diyarbakır ve Samsun, 15,30 da Eskişehir, 19,10 da Ankara ekspresi, 20 de Adapazarı.

Bu trenlerden saat 9 da hareket eden Ankara muhteliti Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri Haleb ve Musula kadar sefer etmektedir.

MÜNAKASA İLÂNLARI:

P.T.T. idaresi için lâzım olan 45x40 ebadında U markalı demirden 75 ton kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen bedeli 13500 lira olan eksiltme 26 mayıs 938 perşembe günü saat 3 de Ankarada P.T.T. umum müdürlüğünde yapılacaktır.

GEÇEN SENE BUGÜN NE OLDU?

* Türkiye ile İngiltere arasındaki karşılıklı yardım misakının daimî olması düşünülmektedir.

* Suriye kabinesi istifa etmiştir.

SİNEMA VE TİYATRO

BEYOĞLU

Melek	:	Ali baba, Bora
İpek	:	Mihracenin gözdesi, Hint mezarı
Saray	:	Mihracenin gözdesi, Hint mezarı
Sümer	:	Demir adam, Çıgan melodisi
Alkazar	:	Deniz korsanları
Sakarya	:	Kasırga, yakan puseler,
Kurtuluş	:	Ateş kraliçesi, Arzu ile Kanber,

İSTANBUL

Azak	:	Fofan klodina, Yürüyen kale,
Alemdar	:	Kızıl rahip, Volga mahkûmları,
Ferah	:	Beyaz atlıların intikamı

KADIKÖY

HALE	:	Mihracenin gözdesi .

* * *

ŞEHZADEBAŞI
TÜRAN TİYATROSU
Halk San'atkârı Naşit ve arkadaşları
Miçe Pençef varyetesi
TOSUNUN AŞKI
Komedi 3 perde
DANS, SOLO, DÜET
Ayrıca: Naşit tarafından (LEBLEBİCİ) revüsü..

RADYO

İstanbul Radyosu

21 MAYIS — 1938 CUMARTESİ

18,30 plâkla dans musikisi., 19,10 Konferans, Üniversite namına, Üniversite talim taburu subaylarından Önyüzbaşı İhsan Kocaman (Bayram, Sancak, Millî marş), 19,55 Borsa haberleri, 20 Necmettin Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,45 hava raporu, 20,48 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 21 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (saat ayarı), 21,45 orkestra, 22,15 ajans haberleri, 22,30 plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 22,50 son haberler ve ertesi günün programı, 23 son.

BÜKREŞ:

19,15 askeri bando, 20,20 operet plâkları 21,15 cazbant, 22,40 kafe konser, 24 plâk.

BUDAPEŞTE:

19,30 sigan orkestrası, 21 Budapeşte konser orkestrası, 22,55 cazbant, 24,05 sigan orkestrası,

BERLİN:

19,00 küçük orkestra, 20,10 plâkla Kavalario Rustikava operası, 21 varyete konseri, 23,30 hafif müzik, cazbant, 23 serenatlar.

ROMA:

18,15 şarkılı konser, 20,30 orkestra, 22, tiyatrodan temsil nakli,

Dorati Lamur çocuk istiyor

Başlarafı 9 uncuda

lendirir.. Hayatta olmasının ve evli bulunmasının bir semeresini gördüğü için ona daha fazla yaşama zevki ve saadet verir..

Sonra, belki biraz adî görülür, fakat büyük bir hakikattir: Dünyaya, insan nesline bir nüfus daha kazandırmış olmak da bir zevk değil midir?.

Çocukluğumun fena geçtiğini söylemiştim. Evet: Annemle babam, ben üç yaşında iken ayrılmışlar. Ben annemin yanında kalmışım. Hayatımı kurtaracak çağa gelinceye kadar da onunla beraber yaşadım.. Süs ve lüks nedir bilmezdim. Güzelliğim temizlikten ibaretti.. Öğle, akşam yediğim bir yemek vardı: Bakla ile pirinci karıştırarak yapılan bir yemek. Besleyicidir ama, pek de iştihayla yenecek bir yemek değildir. Ucuza çıkardı da onun için hep onu yerdik: Yedi buçuk, on kuruşluk masraf yaptınız mı bir tencere pişirirsiniz.. Ete, sebzeye ve yemişe hasret yaşadım..

Giydiklerim hep ayni entarilerdi. Evden dışarı da gitmezdim. Halbuki benim yaşımdaki mektepli kızlar erkek arkadaşlarile geziyorlardı.

İşte, çocukluğumda hasret kaldığım bu şeyleri çocuğumda görmek istiyorum.

Kocama söz verdim...

Bundan başka, çocuk istemekte benim için bir sebep daha var:

Kocama söz vermiş bulunuyorum. Evleneceğimiz zaman, kocamla bunu konuşmuş ve onu bir çocuk sahibi yapacağımı vaadetmiştim.

Bu sene evveline gelinceye kadar Misis Herbi Keyin karısı olduğumu kimse bilmezdi. Yukarda söylediğim sebeplerden dolayı, sinema şirketi benim evli olduğumu herkesten saklamış ve duyulmaması için çok çalışmıştı.

Ancak geçen sene benim evli olduğum ve resmen asıl ismimin de Misis Herbi Key olduğu duyuldu.

Halbuki ben altı senedenberi evliyim. 932 de Niyu Orleanda bir güzellik müsabakasında birincilik kazanmıştım. Daha o zaman mektepte bulunuyordum. Fakat, güzellik müsabakasında birincilik kazandıktan sonra, kendime bir iş bulabileceğimi düşünerek Şikagoya geldim.

Fakat umduğum gibi çıkmadı. Şikagoda bula bula büyük bir müessesede asansör memurluğu buldum. Orada çalışmaya başladım. O sırada, Herbinin idare ettiği orkestra Şikagoya gelmişti. Morison otelinde çalıyordu.

Herbi, haftada bir gece, musikiye ve dansa heveslileri topluyor, onlara orkestrası ile dans havaları çalıyor, onlar da numaralarını gösteriyorlar, şarkı söylüyorlardı.

Artist olmak heveslisi birçokları bunu bir nimet olarak karşılamışlardı ve meharetlerini göstermek için can atıyorlardı.

Bir aralık bana da bir heves geldi. Hemen bir şarkı ezberlemeğe başladım. Tam bir hafta geceli gündüzlü çalıştım.

Fakat, orkestranın önüne çıkar çıkmaz, ezberlediklerimden aklımda bir tek kelime kalmamıştı. O zaman Herbi güldü ve hiç beklemediğim bir şey olarak, beni orkestrasına almak teklifinde bulundu..

Ondan sonra beraber çalışmağa başladık.

Evlenmek teklifinde bulunduğu zaman da derhal kabul ettim. Çünkü, bir kadının vazifesinin evlenmek, yuva kurmak ve çocuk sahibi olmak olduğunu ikimiz de kabul ediyorduk.

Evlenirken de Herbiye, çocuğumuza iyi bir hayat ve istikbal temin edecek vaziyete gelir gelmez hemen bir çocuk doğuracağımı vaadettim.. Bugün, bu vaadi yerine getirmek mecburiyetindeyim.

Niçin bu sene de gelecek sene değil?

Çocuğumu önümüzdeki kânunuevvelden itibaren beklediğimi söylemiştim. Bunun için iki sebep var.

Birincisi, kânunuevvelden sonra sinema faaliyeti biraz gevşer.. Bunun için stüdyo istediğim izini vermekte müşkülât çıkarmayacaktır.

İkincisi, yine evvelce söylediğim gibi, bu kânunuevvelde yirmi dört yaşıma giriyorum. Halbuki, bir kadın yirmi beşinden sonra doğurmakta zorluk çeker. Çocuk sahibi olmak için en müsait çağ bu yaştır.

Bundan başka, bir sebep daha varki, o sırf benim arzum:

Çocuğumu ben henüz gençken büyütmek istiyorum. Meselâ, o beş yaşına geldiği zaman ben otuz olayım; on beş yaşına geldiği zaman henüz kırkımda bulunayım. Çünkü, çocuğuma yalnız anne değil, ayni zamanda bir arkadaş olmak isterim.

Çocuğumu mümkün olduğu kadar kendim büyütmek istiyorum. Onun için, yeni bir ev yaptırıyoruz. Şehre otomobille beş dakika mesafede olacak olan bu evi yapmağa haziranda başlayacağız. kânunuevvele kadar bitecek ve ben sinemadan izin alır almaz oraya çekileceğiz.

Evin yedi odası olacak. Benim odam çamlığa bakacak. Tabiî ayrıca bir dadı ister. Onun için de benim odamın yanında bir oda yaptıracağız.

Çocuğun beni fazla yoracağını zannetmiyorum. Stüdyoda az mı yoruluyorum. O kadar yoruluyorum ve yorulunca vücuttan öyle düşüyorum ki, öteki artistler gibi perhiz etmeye değil, bilâkis mümkün olduğu kadar çok yemeğe mecburum. "Kasırga,, filmini çevirirken tam beş kilo kaybettim..

Çocuğumla beraber geçireceğim bir sene benim için de bir istirahat devresi olacaktır. Ondan sonra, tekrar film çevirmeye devam edeceğim. Zannedersem o zamana kadar beni, film seyircilerim unutmazlar. Ondan sonra onlara daha muvaffak eserlerimde görüneceğim. O zaman artık, kadın rollerini sunî değil, daha tabiî ve samimî olarak oynayacağım. Çünkü artık bir çocuk sahibi bulunacağım.

Bana sorarsanız çocuğumun ikiz olmasını isterim!

1 KAŞE

GRİPİN

Sizi günlerce ıstırap çekmekten kurtarır.

En şiddetli baş, diş, adale ağrılarını, üşütmeden mütevellit bütün sancı ve sızıları keser. Nezleye, romatizmaya, kırıklığa karşı çok müessirdir.

Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz.

İcabında günde üç kaşe alınabilir. İsmine dikkat. Taklitlerinden sakınınız. Ve Gripin yerine başka bir marka verilirse şiddetle reddediniz.

TİFOBİL

Dr. Ihsan Samı

Tifo ve paratifohastalıklarına tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Herkes alabilir. Kutusu 55 Kr.

İstanbul 5 inci icra memurluğundan:

Bir borcun temini için haczedilerek satılmasına karar verilen yazı makinesi, kristal camlı yazıhane, koltuk ve koltuk sandalye, perde ve saire 24-5-938 salı günü saat 9 da başlanarak Galatada Billûr hanı önünde açık arttırma ile satılacağından alıcıların yevm ve saati mezkûrda mahallinde bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (V.P.2450)

Meri Oberon'un 24 saati nasıl geçer?

Başlarafı 9 uncuda

rak değişen bir gramofon Merl'in sevdiği parçaları çalmaktadır.

Saat 9 — Filmin alındığı yere gidiliyor. Direktör Tin Vhelan, Larry Olivierle çevrilecek bir sahnenin prova edilmesini istiyor. Merl, arkasında bol bir süveter, bu provayı yapıyor. Bu sahnenin filme alınışında Merl renkli tüllerden yapılma gayet pahalı bir elbise giyecek. Prova bittikten sonra tekrar giyinme odasına dönülüyor. Burada Gladys'in nezareti altında Merl film elbisesini giyiyor. Büyük aynada kendini bir süzdükten sonra Oberson hemen dışarı fırlıyor ve renkli filmi çeken büyük makinenin karşısına geçiyor.

Saat 11 — Hâlâ film çevriliyor,. Provalarla sahneler arasında Merl çay ve portakal suyu içiyor. Sinema makinesini kullananın muavini kendi kendine söyleniyor:

— Başı G ile başlıyan beş harfli bir kelime. Bulmaca artık onun kulağına kadar gitmiştir.

Saat bire kadar beşer dakika fasılalarla işe devam ediiyor.

Saat 1 — Öğle yemeği tatili. Sinema salonuna girilerek film mütehassıslariyle dün alınan sahnelerin alelâcele develope edilmiş kopyaları perdede seyrediliyor. Merl dünkü sahnelerden bazılarının tekrar alınmasına lüzum olduğunu anlamakta gecikmiyor. Tabiî canı sıkılıyor. Maamafih muvaffak olduğu sahneleri de düşünerek müteselli oluyor.

Saat 1,15 — Giyinme odasında öğle yemeği hazır. Yemek, dairenin mutfağında Gladys, tarafından pişirilmiş. Yenen şeyler iki koyun kotleti ve domatesten ibaret.

Saat 1,30 — Divanın üstünde bir öğle uykusu.

Saat 2 — Film alınma yerine dönüş. Orada portatif bir tuvaletin karşısında makiyaj tazeleniyor. Tekrar film alma işi başlıyor. Giyinme odasından getirilen gramofon sahne aralarında birdenbire hayata geliyor.

Saat 4,15 — İkindi çayı filmin alındığı yerde içiliyor. Direktör Vhalen Merl'in çayına kendi kendini davet ediyor. Bu sırada bulmaca da bitiriliyor. Merl'in sanki omuzundan büyük bir yük kalkmıştır. Bulmacada herkesin ufak bir hissei iştiraki var.

İş tekrar başlıyor ve saat altıya kadar devam ediyor. Merl fırsat buldukça sahne aralarında iki üç dakikalık fasılalarla sıvışıyor ve elektrikçilerin hazırladığı çaydan bir iki fincan içiyor.

Saat 6 — Film ve sahne kıyafetlerinin en meşhur modisti Rene Hubert'in nezareti altında yeni elbiselerin provası ve Merl'in üstüne uyacak şekilde dikilmesi.

Saat 7,45 — Makiyajı temizleyip yarınki işi rejisör ve direktörle konuştuktan sonra Merl evine dönüyor.

Saat 8,30 — Eve varış. Merl hemen pijamasını giyiyor. Akşam yemeğini yatakta yiyor .Yemek listesi hafif pişirilmiş balık ve sebzeden ibaret. Ondan sonra artist ertesi günü filmde söyliyeceklerini ezberliyor. Bu iş de bittikten sonra bir müddet kitab okuyor.

Saat 10,30 — Uyku.

* * *

Görüyorsunuz ki, film yapılırken başka faaliyetlerde bulunmaya, şuraya buraya gitmeye imkân yok. Bir film, artistin tamam yirmi dört saatini dolduran yorucu bir meşgaledir. Vasat bir filmin alınması sekiz hafta sürüyor. Bu hayata sekiz hafta tahammül etmek, nezle bile olmamak lâzım. Film çekmediğiniz zamanlar tiyatroya gider, ahbablarınızı ziyaret edebilirsiniz. Fakat gelecek sekiz haftalık mesaiyi hiçbir zaman unutmamak, bir atlet gibi daima idman üzerinde bulunmak lâzımdır. Aksi takdirde film daha bitmeden yorgunluk yüzünüzden okunmaya başlıyacaktır.

* * *

Okuyucularımızın, Merl'in yukarda saydığımız mesaisini pek yorucu bulacakları muhakkaktır. Şunu da hatırlatalım ki, yıldızın işi o kadarla da bitmiyor. Çünkü meselâ bir aralık onun hususî bir fotoğrafçı tarafından muhtelif pozlarda resimleri çekilmelidir. O gazetecileri kabul etmek, işine ait hususatı film direktörü ile konuşmak, müstakbel mukaveleler için temaslar yapmakla da mükelleftir.

On üç saat

Başlarafı 11 incide

si yakalattım; iki dakika kadar oluyor.

Dunkan bu habere hiç memnun olmamıştı.

— Alâ! dedi. İki dakikaya kadar ben de geliyorum.

Sonra telefonu yerine koydu; bir dakika sonra yine açtı, başka bir numara aradı ve makineden mümkün olduğu kadar geri çekilerek:

— Mister Frölihle konuşmak istiyordum, dedi .

— Buyurun, benim.

— Dinleyin. Ben sizin ahbablarınızdan değilim ama size bir tavsiyede bulunmak istiyorum. Sterns isminde bir herif var, ondan nefret ederim; o, sırf sizi öldürmek maksadile hapishaneden kaçmıştı;şimdi tekrar tevkif edilmiş olduğunu haber aldım. Ama biri daha var, Frölih; hani şu malûm olan cesedi bulmanızdan birkaç dakika evvel sizi görmüş olan biri.. Onu ele geçirseniz çok iyi etmiş olursunuz. Kimden bahsettiğimi anlıyorsunuz, değil mi? İsmim söylemeğe ihtiyaç yok..

— Fakat..

Dunkan makineyi birdenbire kapadı; hemen otomobile atlayıp son süratle hareket etti; Frölihin evini iyice gözetlemeğe müsait bir yere gelince durdu.

Biraz sonra zengin politikacının konağının yanındaki garajdan büyük bir otomobil çıktı. Dunkan arabasının fenerlerini söndürdü ve kendini beli etmemeğe çalışarak takibe başladı. Büyük otomobil önce şehri geçti, sonra tepeler arasında yılankavî giden yola düzüldü. Biraz gittikten sonra durdu; içinden inen bir adam ağaçlar arasına daldı.

Yüzünde bir tebessüm beliren Dunkan da indi ve Frölihin arkasından yürümeğe başladı. Yavaş yavaş gidiyordu; biraz ötede, yer yer mehtap ile aydınlanmış bir orman açıklığı gördü. Frölih bir ağacın önünde durup yere doğru eğilmişti; ne aradığı belli değildi. Biran geldi, Frölih elini havaya kaldırdı; detektiv bir çelik parıltısı farketmişti. Hemen:

— Eller yukarı, Frölih, diye bağırdı.

Frölih dehşetle bir feryat koparadı. Derhal elini cebine götürmüştü.

— Budalalığa lüzum yok, Frölih.

Öteki hiddetinden deli olmuştu, hemen dönüp tabancasını uzattı. Fakat tam o saniyede Dunkan da ateş etmişti. Frölih bir garip hareket yaptı ve boylu boyunca yere yığıldı.

Dunkam o hareketsiz vücuda yaklaştı, bir dakika düşünceli düşünceli baktı, sonra Frölihin elinden yere düşürdüğü şeyi aldı.

* * *

HENÜZ iki saat bile geçmemişti ki Dunkan, Kalebin odasına gitti. Kapının eşiğinde biran durdu, orada bulunanların yüzüne baktı, sonra ilerleyip masanın üzerine bir rövolver koydu. Komiser:

— Dunkan, dedi, şimdi söylediler, siz yeni bir şey keşfetmişsiniz..

— Evet. Bu rövolveri buldum, Frölihin elinde idi.

— E ne olmuş?

— Frölih hastahanede vasiyetnamesini yazdı; onda Spragı kendisinin öldürdüğünü itiraf ediyor.

Odada bulunanların hepsi yerlerinden fırlayıp:

— O mu öldürmüş? Nasıl olur? Nasıl öldürmüş? diye bağırdılar.

Dunkan içeri girdiği zaman masanın üzerine koyduğu rövolveri göstererek:

— İşte, bununla, dedi.

— Siz çıldırdınız mı? Bir de kalkıp Frölihi öldürmüşsünüz?

— Hiç merak etmeyin, şef! Ben kimseyi öldürmedim. Frölihi yaraladım, işte o kadar. Fakat hastahanede ona yarasının ağır olduğunu, öleceğini söylediler; o da inanıp her şeyi itiraf etti.

— Peki ama Spragın vücudunda bulunan kurşunların biri Sternsin tüfeğinden, biri de Jensonun tabancasından..

— Kurşunlar mı? Ben bu işte mütehassıs değilim ama mütehassısların yanılmadığından eminim. Spragın vücudunda bulunan iki kurşundan biri Sternsin kurşunundan, öteki de Jensonun rövolverinden... Ama o kurşunlar, Duglâs Spragın öldürdüğü akşam çekilmemiş.. Bakın, iş nasıl olmuş.. Jenson, Sterns ve Sprag ayni klüpte aza imişler. Frölih, şimdi anlatılması uzun sürecek bir takım sebeplerle Spraga kin besliyor, onun muhakkak ölmesini istiyormuş. Ama Sterns ile Jensonu da pek sevmezmiş (bundan kimsenin haberi yoktu). Şöyle bir plân kurmuş. Sterns ile Jensonun klüpte attıkları kurşunları, uğraşıp tahtadan çıkarmış. Sonrası kolay. Bu kurşunları pamuğa sarmış ve kendi tabancasına koymuş. Pamuk kurşunlarda, Frölihin tabancasının iz bırakmasına mani olmuş.

"Facia günü Frölih,, Spragı Sterns ile Jensonun bulunduğu tarafa doğru götürmüş ve tabancasındaki kurşunlarla öldürmüş. Sonra rövolveri bir ağacın dibine gömmüş. Bu ihtimal benden başka kimsenin hatırına gelmedi ve bu sayede Frölih kurtuldu; hatta yalancı şahitliğii ile öteki düşmanlarını da mahkûm ettirmeğe muvaffak oldu.

Herkes uzun bir müddet sustu. Sterns gözlerini ondan ayırmamıştı, yine kulaklarına inanmıyor, alık, alık bakıyordu. Yanında Jensonun karısı, hıçkırıklarını gizlemeğe çalışıyordu.

Nihayet Kaleb başını kaldırıp saate baktı ve titriyen ellerini telefona uzattı.

— Allo! Burası polis müdürlüğü. Sakramento hapishanesi müdürü ile konuşacağım; derhal verin. Ama derhal, her mükâlemeyi keserek.. Anlaşıldı mı?

Sonra, elinden telefonu bırakmadan Dunkana döndü:

— Tebrik ederim, Dunkan! Doğrusu bu yaptığınız şey her türlü takdirin fevkinde. Sizin sayenizde bir adamın hayatı kurtulacak! Ama anlayamadığım bir şey var: Bu işi, bu kadar az bir zaman içinde nasıl yapabildiniz?

Dunkan gülümseyip hiç cevap vermedi.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Bira nakliyatına tenzilât

1 Haziran 938 tarihinden itibaren bira nakliyatında beş ton şartiyle ve muayyen mesafelerden sonra tatbik edilen tenzilli ücretler kısa mesafelere de teşmil edilmiştir. Mürsillerin kendi vagonlariyle yapılacak nakliyatta bu ücretlerden ayrıca yüzde on tenzilât yapılmıştır. Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (2983) (1538)

Muhammen bedeli 6750 lira olan 1500 ton demir için dökmeci kumu 30.5-1938 pazartesi günü saat 15 de Haydarpaşada gar binası içindeki satmalma komisyonu tarafından kapalı zarf usulile satmalınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin kanununtayin ettiği vesaik ve resmî gazetenin 1.7-1938 T. 3645 No. lu nüshasında intişar eden talimatname dairesinde alınan ehliyet vesika ve 506 lira 25 kuruşluk muvakkat teminatlarını muhtevi teklif zarflarını eksiltme günü saat 14 on dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Haydarpaşada komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (2607)

Rumelihisar

NECİP BEY BAĞI

HAYVANAT PARKI

Bu sene daha tekemmül etmiş bir halde açılmıştır. MÜZİK, DANS, MUSKIRAT, muhtelif eğlencelerle güzel vakit geçirebilirsiniz.

Kemanî Bay SADi, Her pazar

ÇUBUKLU Gazinosunda

İstanbul ve Boğaz halkının bütün zevklerini okşayan ÇUBUKLU GAZİNOSU, bu yaz, memleketin çok kıymetli SAZ HEYETİ ile haftalık programlarına başlamıştır. Her pazar ayrıca Anadolu SAZ HEYETİ birliği ile MİLLÎ OYUNLAR temin edilmiştir.

Meşhur ÇUBUKLU Hasan bey suyu, sayın müşterilerimize parasız verilir.

Fiyatlar herkes için elverişlidir. Servis ve konfor mükemmeldir.

KURU SİSTEM

YENİ KONTRPLAK LTD ŞTİ · TÜRKİYE-İSTANBUL ·

Yeni Kontr - Plâk Ltd. Şirket Fabrikasında

Kuru Sistemle

yapılan KELEBEK marka

Kontr - Plaklar

Çarpılma, çatlama, kabarma ve sair gibi hiçbir arıza göstermez.

Kontr - plâklar bu gibi arızalara karşı garanti ile satılır.

KIZIL, KAYIN, KARAAĞAÇ'dan mamul

Kontr - plâklar stok olarak her zaman mevcuttur.

SATIŞ YERLERİ:

İstanbulda: RÜŞTÜ MURAT OĞLU, Mahmutpaşa Kürkçü Han No. 28 İSAK PİLAFİDİS, Galata, Mahmudiye caddesi No. 21.

Ankara'da : VEHBİ KOÇ Ticarethanesi.

İzmirde : KARL HORNFELD
İHSAN KAYIN ve NEJAD TEZOL, Keresteciler.
YUSUF ve KADRİ İŞMAN.
ŞABAN MAHMUD KÖKNER.

Samsunda: GÖÇMEN OĞLU KARDEŞLER.

Umumi satış yeri: İstanbul, Sirkeci, Mühürdarzade Han No. 3
YENİ KONTR PLÂK Ltd. Şirketi. Tel. 22401

Cildinizin tahriş edilmemesini isterseniz?

Dünyanın her tarafında kullanılan, ve cildi tıraştan sonra pamuk gibi yumuşatan

POKER

Tıraş bıçaklarını kullanınız.

VİROZA PATI

Kan çıbanları, el ve ayak parmaklarının arasındaki kaşıntılar, dolama, mem iltihabı ve çatlaklar, flegmonlar, yanıklar, traş yaraları, ergenlikler, koltuk altı çıbanları, ANTİVİRÜS ile

Tedavisi en erken ve en emin bir surette temin eder.

ŞARK İSPENÇİYARİ LÂBORATUARI T. A. Ş.

Kelepir

Şişlide Bozkurt caddesinde 6 No. lı Ansaldo apartımanının yarısı 24/5/938 salı günü saat 14 de açık artırma ile ve diğer yarısı da doğrudan doğruya mutasarrıfı tarafından satılacağından fazla malûmat istiyenlerin 24 Nisan 938 tarihli Cumhuriyet gazetesinin 11 inci sayfasındaki resmi ilânı okumaları ve Galatada İzmirlioğlu hanında 6 No. lı avukat yazıhanesine müracaat etmeleri. (V. P. 11226)

DOKTOR ÇİPRUT

Cildiye ve Zühreviye mütehassısı

Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı ... nda Po ... sokağı köşesinde Mevmenet apartıma... Tel: ...3353

Acele satılık apartıman

Kasımpaşada Tabakhane caddesinde 23 numaralı üç daireli iki dairesinde dörder ve birinde de üç oda ki ceman on bir oda. Üst katı muşamba döşeli mutfak, halâ ve muntazam elektrik tesisatı ve suyu havi apartıman üç bin liraya acele satılıktır.

Görmek istiyenlerin üst kattaki sahiplerine müracaatları.

Kiralık veya satılık hane

Üç katta 8 oda, sarnıç, tulumbalı kuyu, bahçesi, istasyona civar, tren güzergâhı, havadar ve Marmaraya nazırdır.

Kadırga; Talebeyurdu karşısında 49 No.

Bağdan Kadehe

İNHİSAR ŞARAPLARI

Turbinli Generatör

Bir kilovatlık Turbinli Jeneratör

S. S. C. i. Fabrikaları mamulâtından

Yüksek keyfiyette malzemeden imal olunmuştur.

idareli ve ucuzdur

Mufassal malûmat almak için: Telefon: 44262 müracaat ediniz.

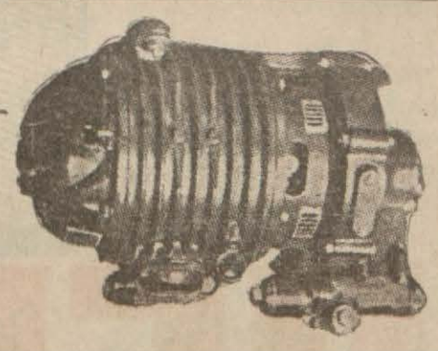

ADEMİ İKTİDAR

ve BEL GEVŞEKLIGINE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri Her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

Şirketi Hayriyeden :

Hafta yorgunluğunu Boğaziçinin ve Çamlıcanın ruha sefa ve kuvvet veren temiz havasiyle gidermek yeni mesai günlerine daha büyük hamle ile girmek isteyen sayın yolcularımızın, yarınki PAZAR münasebetiyle köprüden ilk postaların ertesi pazartesi öğleye kadar % 50 (yüzde elli) ve Üsküdar Tramvay İdaresiyle müşterek kombine biletlerinden % 40 (yüzde kırk) nisbetinde tenzilâta tâbi olduğu ve her tarafta halkımızın rahatı için ilâve seferler tertip edildiği ilân olunur.

Sarıyerde kiralık ev

Sarıyerde Sarıhüseyin sokağında 34 numaralı müstakil dört odalı, mutfağı, bahçesi bulunan ve bazı noksanları ikmal edilmek üzere olan ev kiralıktır. Taliplerin İstanbulda Sultanhamamında Katırcıoğlu hanında kat 4 No. 8 de Mahmut Akkuzuya müracaatları.

Türk Hava Kurumu

Büyük Piyangosu

2. nci keşide 11 Haziran 938 dedir.

Büyük ikramiye 45.000 Liradır.

KELVINATOR

VERESİYE SATIŞ SAHİBİNİN SESİ VE ACENTALARINDA

Siz de sabahları aç karnına bir kahve kaşığı

Mazon Meyva Tuzu

alırsanız iştiha ve sıhhatinizi düzeltirsiniz.

Mide ekşilik, şişkinlik ve yanmalarını giderir.

KABIZLIGI defeder.

Ağızdaki koku, tatsızlık ve dil paslılığını giderir. İçilmesi gayet lâtif, tesiri pek kolay ce mülâyimdir. Son derece teksif edilmiş bir tuz olmakla mümasil hiç bir müstahzarla kıyas kabul emez. "MAZON" isim Horoz markasına dikkat.

FAZIL ÇİL İLÂCI

Yüzdeki çil, sivilceleri,

BAYANLARIN

doğum lekelerini giderir.

Uykusuzluklarda Umumî bir rağbet kazanmış olan:

NERVİN

tatlı bir uyku temin eder

Sinir ağrıları, âsabı, öksürükler, baş dönmesi, bayğınlık, çarpıntı ve sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıkları EYi EDER

Ne nebatî ne kimyevî zehirli hiçbir madde yoktur

21 mayıs 938 cumartesi günü akşamı

TAKSİM

Belediye Bahçesi

Büyük bir Gala ile açılıyor

Çalgı Heyeti:

Keman: Nubar, Necati, Cevdet,
Kemençe: Sotiri, Aleko.
Klârnet: Ramazan, Şeref.
Piyano: Şefik, Yorgi.
Banco: Abdi, Cemal, Şevket,
Kanun: Ahmet, İsmail.

OKUYANLAR: Ağyazar, Yaşar, Celâl, Hamit, Yahya.
Bayan okuyucular: Mahmure, Afitab Fahriye, Radife, Dürdane, Ayda, Mahmure Şenses.

Bestekâr: TANBURI SALAHADDİN

Bu büyük çalgı heyetini bir arada toplamağa muvaffak olan müessese sayın şehir halkını memnun edebilirse sevinç duyar.

Telefon: 43703

Hazır ve ısmarlama

Kostüm, Pardesü ve Pantalon

iki prova ile en son moda kumaşlar ve rekabetsiz fiatlarla GALATA'DA meşhur

EKSELSYOR

Elbise mağa zasında bulacaksınız

PEŞiN ve VERESiYE

Ekzema ve en muannit cilt yaralarından kurtulmak için

EKZAMİN

kullanınız. Binlerce hastayı kurtarmıştır Eczanelerden isteyiniz.

Diş Doktoru

Necati PAKŞi

Hastalarını hergün sabah saat 10 dan akşam 19 a kadar kabul eder.

Salı ve cuma günleri saat 14 ten 18 e kadar parasızdır.

Adres: Karaköy Tünel meydanı, Tersane caddesi başında No. 1/2